

KIBİR , GIYBET , KISKANÇLIK GÜZEL AHLAK, TAVÂZU, NEFİS

Naif GÜNAŞAN
Bitlis - Hizan
2017 Cilt- 4

KİTAP NO: 4

BU KİTAP'TA

BU KİTAP'TA

1—KİBİR,

2—GIYBET,

3—KISKANÇLIK,

4—GÜZEL AHLAK,

5—TEVVAZU,

6—NEFİS,

Müslümanlığın mihenk taşlarından olan yukarıdaki altı konular, çok detaylı araştırılıp ilim yönünden zengin ve bilgi dolu bir kitap olarak her kesime hitap etmektedir mutlaka ve mutlaka okunması gerekir.

Naif GÜNAŞAN

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“Yer yüzünde büyüklük taslayarak yürüme. Sen ne yeri yarabilirsin, ne de dağlara boy ölçüşebilirsin. Bütün bunlar, Rabbinin katında çirkin sayılan günahlardır.”(İsrâ / 37-38)

K İ B İ R ve (u c u p)

-----:

>>.....Allah kibirlenenleri ve övülenleri sevmez.<<(Nisa Süresi Ayet 36)

Cabir (r.a.) den Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet edildi:

“Kıyamet günü Allah Teâlâ bir kısım insanları karınca suretinde diriltir de, diğer insanlar onları ayakları ile çiğnerler.

“Bu karınca suretinde olanlar kimlerdir?” diye sorulduğunda.Efendimiz:

“Dünyada büyüklenenler. (Kibirli olanlar diye buyurdu.)”(Bezzar, Tergib ve Terhib C 7. Sayfa 97-98)

Kibir'in Anlamı Özet olarak :

Sözlükte Kibir:

Kendini büyük görme, fodul / büyüklük taslama, başkalarını küçük görmedir. kibirlenmenin çok çeşitleri vardır biz birkaç örnek verelim mi?

Birincisi . Allah Teâlâ'ya karşı kibirlenmek. Bu kibrin en kötüsü ve çok çok çirkini ve en tehlikesidir. (Çünkü: Şeytan, şöyle dedi, Allah Teâlâ beni ateşten, onu / Adem'i ise balçıklı bir çamurdan yarattı ve şeytan, Adem Peygambere karşı kibirlendi.

Yüce Allah Teâlâ, Adem Peygambere nurundan üfleyince/ yaratınca, Yüce Allah Teâlâ bütün meleklerle, Adem'e ruhundan / nurundan üflediği için Adem Peygamber'e saygı secdesini yapılmasını emir etti bütün melekler emre uydu şeytan iblis **kibirlenerek** secde yapmayınca naletli şeytan oldu, insan oğlu da kibirlenip ibadet etmiyorsa ondan farkı yoktur, ama içinde kibir yoksa ihmal, tembellik, üşengeçlik vesair nedenlerden dolayı ibadetini aksatıyorsa, Allah Teâlâ ile kul arasındadır.) En doğrusunu Allah Teâlâ bilir.

İkincisi. Peygamberlere karşı kibirlenmek, Peygamberleri kendisi gibi beşer görmesidir. **“O da benim gibi insan”** ona itaat etmekten kibirlenir. Bu da çok çirkindir. (Çok tehlikelidir, çünkü: Yüce Allah Teâlâ o'nu seçmiş ve Habibim demiştir. Yüce Allah bir ayete şöyle buyuruyor. **“ Ey Muhammed de ki: Allah'ı seviyorsanız beni sevin ki, Allah da sizi sevsin.”** Başka bir ayet te ise **“ O peygamber kendiliğinden konuşmuyor, o'nu Allah Teâlâ vahi yolu ile konuşturuyor.”** Buyurmuştur.Yine başka ayette **“ Sen Rabbinin Peygamberisin, nimetine mazhar olmuş bir kimsesin,”**buyurmuştur.(Kalem süresi ayat 1-2) Başka ayet de **“ Muhammed Allah'ın elçisidir.”**buyurmuştur.(Fatır süresi ayet 29) Kur'ân-ı Kerim de bu ve bunlara benzer bir ayet, başka kişi veya kişiler için okudunuz mu? Yüce Allah Teâlâ o'na özel yetki ihsan etmiş, Resulüm ve Habibim demiş, bu makamı ondan başka hiçbir kuluna nasip etmemiştir, bizde kalkıp diyelim ki, efendim oda insan bizde insanız, o zaman ben de böyle derim. Peygamber Efendimiz de insan, Ebu-cehil de insandı, veya Hz. Musa da insandı firavun kafiri de insandı, bunlar Allah Teâlâ yanında, melekleri yanında veya imanlı kulları yanında bir midir?. Biz kimiz ki Peygamber Efendimizin hadislerini ve tasfiyelerini haşa, küçük görelim veya uymayalım veya kendimizi ona eş değer görelim hakkımız da değil haddimiz de değildir. Konuyu iyi anlamamız için ileriki aylarda **“ VERESULÜHÜ”** konusu size gelecek okuyunca o zaman böyle düşünenleri ne sapıklık içinde olduğunu daha iyi öğreneceğiz.

Üçüncüsü: Alimlerin kibirlenmeleridir. Yüce Allah Teâlâ cahillerin yaptığı kibri af edebilir cahilliğine sayar ama Âlimin kibrini Allah-u âlem affetmez, Âlimin tehlikesi hakkında, bildirilen ayeti Kerimeler'inden öyle anlaşılıyor bu ayetleri çokça düşünmek lazımdır.

Kur'ân-ı Kerimde Yüce Allahü Teâlâ ilmi ile amel etmeyen âlimleri eşeğe benzetiyor ve **“Merkep gibi kitapları sırtında taşıyor.”**(Cuma Süresi ayet 5) Bir başka ayette de köpeğe benzetiyor. Ve **“Köpeğe benzer, eğer zorlukla karşılaşırsa dili sarkar, kendi başına bıraksan yine dilini çıkarır.”**(A'râf süresi ayet 176) Yani bilsin, bilmesin kendi alışkanlığını bırakmaz. Hatta köpektен ve merkepten de aşağıdır, aslında ahirette

kurtulmayan bütün canlılardan da aşığıdır. Nerede kaldı ki hayvanların mertebesine çıkabilsin?

Bunun için, Ashab-ı Kiram, dan biri, “ **Keşke bir kuş olsaydım**, bir başka Eshab da **keşke koyun olsaydım** “ demişlerdir, demek ki, insan oğlu sonundaki tehlikeleri düşününce kibirlenmeye kalkmamalıdır. Mütevazi olmayı yüzde yüz tercih etmelidir.

Dördüncüsü: Kuvveti ve gücü ile kibirlenenler. Düşünün ki kuvvetli bir adamın bir damarı kopsa ondan aciz kimse olamaz, bırak bir yılanı, akrebi bir sivri sinek kulağına veya burnuna girerse öleceğinden korkulur, teşbihte Allah Teâlâ’ya sığınıyorum, nemrut kafiri bir topal sivri sinekten öldüğü gibi o kafir dünyanın bir bölümüne hüküm ettiği gibi tanrı davasını güdüyordu, ama, bir sivri sinek onu öldürdü.

Bir insan ne kadar kuvvetli olursa olsun, bir eşek, bir öküz veya bir aslan, fil gibi kuvvetli değildir.

Peki örneğin, eşeğin, öküzün filin ve aslanın kendisinden güçlü olduğuna göre kendisi nasıl gücüyle kuvvetiyle kibirlenebilir şaşarım.

Beşincisi : Zenginlik ve makam büyük olduğu için kibirleniyorsa:

Bütün bunlar kindi iradesi dışındadır, Hani, malını hırsızlar çalsa, bir yangın olsa veya bir deprem olsa eline de ne kalır belki canını bile kurtaramaz. Makam sahibi ise yarın makamını azl etseler veya halk oyu ile bir daha seçilmese ne olur,

Hani Hz. Süleyman Peygamberin zenginliği ve makamı, hani firavunun makamı, hani bütün dünyayı fetih eden İskender’i Zülkarneyn, hani paşalar, padişahlar, komutanlar, cumhurbaşkanları, hepsinin makamı da vardı parası da ne oldu, kim parasını malını veya makamını ebediyete giderken beraber götürdü, her kesin götürdüğü sekiz ile on metre bez. Ama, kişi kulluk görevini ihlasla yapmış ise, o’na ibadetleri, takvası kaldı.

Onun için ne malına nede zenginliğine sakın kibirlenme, “**Sana o malı ve makamı veren Rabb yarın alabilir de sen neyine güvenip kibirleniyorsun.**”

Altıncısı: Güzelliği / gençliği ile övünenler.

Allah Teâlâ bize şöyle bildiriyor. “ **Senin aslın topraktır, nesebin menidir.**” O halde meni baban toprak ceddindir. Sen neyine kibir ediyorsun, içindekilerine baksana çirkinlikleri görürsün, karnındaki olan bitene, idrar yollarından çıktığına bir düşünsene,

İki arkadaş yolculuk yaparken yolda abdest yapıyorlar, birisi büyük abdestini yaptıktan sonra tükürüyor tüh sana,, nede pis ve pis kokuyorsun, yanındaki arkadaş ona şöyle der vallahi tüh ona değil tüh sana, o pırıl, pırıl poşet içinde marketin raflarında güzelce yerini almıştı, sen onu parayla aldın o gıda ve yiyeceği yedin sen o’nu o hale getirdin tüh ona değil tüh, tüh sana.

Yarın biz neyimize güvenip kibirleniyoruz yaşlanınca ortada hiçbir gençlik ve güzellik kalmayacağını keşke bir düşünsek hepsi geçici olduğunu bilir, kendimize döner kendimizi bilirdik.

Yedinci : İnsanlara karşı kibirlenmek. Bu da onları küçük görüp kendisini büyük görmesinden kaynaklanır. **Mesela, bir örnek verelim:** Bazı insanlar her şeyi marka kullanırlar, ev, araba, giyim, kuşam vesaire marka olsun da pahalı olsun, gaye başkalarına hava atmak işte ben varlıklı bir ailenin mensubuyum, her kullandığım şey markadır, her kes bunu alamaz giyemez, kullanamaz gibi gösteriş yapmak hava atmak tamam, anladık zenginsin varlıklısın alıyorsun ama, eğer sen o markalı şeyleri alıp da halka kibirlenmek için yapıyorsan, hava ve gösteriş ediyorsan işte bu ister dinen ister resmen adını siz bırakın bu kibirdir. Efendimiz(s.a.v.) şöyle buyuruyor. “ **Kalbinde zerre kadar kibir olana cennet haramdır.**” buyurmuştur. (Kimya’yı Saadet 540)

Kibirli adam Kalbi kibirden kurtulmaz, fakat uğraşarak tevazu göstermeye çalışır maalesef onu da başaramıyor, mutlaka kalıntı kalıyor, ikinci bir örnek; ağacın bütün dallarını budarsın ama ağacın kökünü kurutmasın, peki ne yapmak lazım, ilim öğrenmek, tevazu ve bilinçli takva ve ihlas sahibi olmak lazım ki kibir ağacının kökü kurusun. Bayezid-i Bistami buyuruyor : “ **İnsan, insanlar içinde kendini herkesten aşağı görmeyince, kibirlidir.**”

.(İmam-ı Gazali Kimya’yı Saadet : 545- 546-547-)

Başka bir pencereden bakarsak.

Kibir (Ucup) Kibir yani Kendini büyük görmek ve yaptıklarını beğenmek, başkalarına hor bakmak onlar ne yaparlarsa onları beğenmemek yalnız benim ben demek, kötü bir sıfattır. Kibir hakikatte Allahu Teala ile beraberlik davasına kalkmaktır. çünkü, Kibiryı ve azamet (büyüklük) Allahu Taala ya mahsustur. Bunun için Kur’an’i Kerim’ Cebbar ve Mütekebbir (Mağrur ve gururlu) ler için çok ağır Ayet’i kerimeler vardır: Allah-u Teala bir ayetinde şöyle buyuruyor:

>>Allah bütün mütekebbir cebbarların kalbini mühürledi .”Bütün cebbarlar (büyüklük taslayanlar)büyük zarar ettiler .<<(Mümin süresi ayet 35)

Başka bir ayette Yüce Allah Teâlâ şöyle Buyuruyor :

>>Bana Kulluk etmeye tenezzül etmeyenler, aşağılık olarak Cehenneme gireceklerdir.<

(Mü’min Süresi Ayet :60)

İbn. Ömer (r.a.) Rivayet etmiştir.

>>Bir kimse kendi kendini büyük görür, kibirli kibirli yürürse, kıyamet günü Allah Teâlâ ’ın huzuruna Allah (c.c.) kendisine gazap etmiş olarak çıkar.<<

(Cemii’s-Seğir 1496. Müsned 2.118)

Anlatıldığına göre Hz. Musa, Yüce Allah'a : "Ya Rabbi mahlukatın içinde en nefret ettiklerin kimlerdir? diye sordu:

Yüce Allah (c.c.) Hz. Musa'ya şu cevabı verdi:

" Ya Musa ! En çok nefret ettiklerim, kalbi kibirli, dilli kaba, imanı zayıf, eli sıkı kimselerdir. "

Anlatıldığına göre Haccac'ın ordu komutanlarından biri olan muhaleb b. Ebu Sufre, bir defasında, ipekli üniforması içinde caka sata, sata Matrîf b. Abdullah'ın yanından geçerken, Matrîf, o adama şöyle seslenir. "Ey Allah'ın kulu, bu yürüyüşün Allah'ın ve Peygamberin nefret ettiği bir yürüyüştür. Bunun üzerine muhaleb ona: "Beni tanıyormusun ? diye sorunca Matrîf da kendisine şu cevabı verir.

" Evet tanıyorum. Başlangıcın pis kokulu bir meni damlası, şimdi ise bir çuval gübrenin hamalısın, sonun iğrenç kokulu bir leş, der.

*

Hasan Allah ondan razı olsun rivayet edildiğine göre Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

>>Kim Pabucunu (Ayakabısını) onarır. elbisesini yamar ve Allah rızası için anlımı secde ederse kibirlikle hiçbir ilgisi kalmaz.<< (Tenbihü'l-Gafilin 256)

>>Çünkü onlar (Kafirler) Allah'dan başka ilah yoktur! dendiği zaman kibirlenir. büyüklük tasarlardı. <<(Saffat Süresi Ayet: 35)

Hz. Ebu Hüreyre (r.a.) anlatıyor.

"Yakışıklı bir adam, Resulüllah (S.a.v.) gelerek: **" Ben güzelliği seviyorum. Gördüğünüz gibi bana güzellikte verilmiş. Kimsenin beni, ayakkabı bağı bile olsa bu hususta geçmesinden hoşlanmıyorum. Ey Allah'ın Resülü! bu (haram olan) kibre girer mi?"** diye sordu.

Aleyhisselatu vesselam:

"Hayır! Buyurdular. Ancak kibir, hakkı iptal, halkı tahkirdir."

(Ebu Dâvud, libas 29,(4092 Kütüb-i Sitte

Açıklama:

Resulüllah (s.a.v.) güzel giyinmenin ayakkabı bağına varıncaya kadar her hususta güzel olmaya güzellikte başkasını geçmeye çalışmanın günah kibre girmediğini ifade buyurmaktadır.

Hadiste ayrıca kibrin ne olduğunu açıklamaktadır. buna göre kibir hakkın iptaliinsanların tahkirdir. Şu halde kibre düşen insanda iki büyük hata zuhur etmektedir.

1- Halkın iptali: Allah'tan gelen nimeti kendinden bilerek Allah Teâlâ'nın hakkını iptal,
buna **küfrani nimet denir.**

2 – İnsanları hakir görme, bu önceki duygunun bir başka tezahürüdür.
Mazhar olunan nimet sebebiyle, o nimete erişemeyenleri küçük görmek.
Hadis her iki duyguyu da yasaklamaktadır.

Başka bir hadiste: “ **Kim böbürlenerek elbisesini sürüye, sürüye yürürse kıyamet günü Allah-u Teala ona bakmaz.**”(Son iki hadis İmam-ı Gazali Kimyayı Saadetten ve Tenbihül gafilin 255)

Başka bir hadis de : “ **Böbürlenip çalım satanlar Allah Teâlâ’nın ilgi ve merhametini kayıp edeceklerdir.**” (Buhâri, libas,1,2, Müslim, 5, libas, 42,48, ve Diyanet İslam Ansiklopedisi cil:25 sayfa 562)

Kibirli adama, Cennet bütün kapılarını kapatır. Zira kibirli kişi kendisi için istediğini başkaları için istemeyen(dir.). (Gazalli III, 344, Ve diyanet İslam ansiklopedisi 25/562)

Allah’ım Yalnız Sensin- Sen şiir kitabımdan dört dörtlük okuyalım mı?

KENDİ AYIPLARINI GÖRMÜYORMUSUN

Zenginlere iltifat edip, fakirleri düşük görmek sende,
Övünmek, kabarmak, kabara, kabara yürümek sende,
Ahreti unutup dünya için çalışmak, bununla sevinmek sende,
Halkın ayıpları ile meşgulsün, kendi ayıplarını görmüyormusun.

Desinler, görsünler, taktir etsinler diye iş yapmak yine sende,
Allah’ın verdiği nimetlere Hamd ve şükür etmemek yine sende,
Kendini büyük görüp, halktan kaçmak, ölümü hatırlamamak, sende,
Halkın ayıpları ile meşgulsün, kendi ayıplarını görmüyormusun.

Ey kardeşim, öfkelenmek, küsmek kızmak sende,
Baş olma, koltuk sevdası, emir vermek sevdası sende,
Buğz, tamahkarlık, cimrilik, çekememezlik yine sende,
Halkın ayıpları ile meşgulsün, kendi ayıplarını görmüyormusun.

Allah’ın emrine değil yaratıklarına saygı gösteriyorsun,
Yaptığın işlerle hep anmak ve övülmek istiyorsun,
Büyük, büyük laf edip, kendini beğendirmek istiyorsun,
Bu ne kibirdir, bu ne nefistir öleceğini de biliyorsun,
Halkın ayıpları ile meşgulsün, kendi ayıplarını görmüyor musun?

Hz.Süleyman (a.s) buyurur:“Hiç bir iyiliğin fayda vermediği günah, kibirdir.” (İmamı Gazali Kimyayı Saadet)

BİR HİKAYE

Bir gün EBÜ Zerr Gıfari (r.a.) mescit'te vaaz etmektedir. Bilal'li Habeşi (r.a.) de orada cemaat arasındadır. Hz. Gıfari her vaazinde, Bilali Habeşi kafasını sallayarak tastik etmektedir. Vaazın bir az kısmında, Hz. Bilal kafasını yukarı kaldırarak, vaazini tastik etmediğini, yani bunun eksik veya bir şeyler eklenmesini ima etmiş gibi kafasını yukarıya kaldırdı.

Bunu gören Hz. Gıfari, Hz. Bilal'e sen ne bilirsin “ **Ey Zenci çocuğu** “ deyince Hz Bilal çok üzüldü ve mahsun oldu. Konu Hz. Peygambere (s.a.v.) iletildi. Peygamberimiz (s.a.v.) buyurdu, “**Haddini bil; beyaz çocuğun siyah çocuktan hiçbir üstünlüğü yoktur. Sen hala cahilye devrindemisin ırkçılık mı yapıyorsun.**” Bunu duyan Gıffari; özür dilemek gönlünü almak için hemen Bilali Habeşinin evine koşar, bakar ki bilali habeşin evinin ışıkları yanmamaktadır, o büyük zat Gıfari,Hz.leri Bilali Habeşi Hz. Lerini rahatsız etmemek için kapıyı çalmaktan haya eder ve ve kafasını bilalin evinin kapısının eşiğine bırakır sabaha kadar orada uya kalır. Sabah namazına çıkmak isteyen Hz. Bilal kapının önünde birinin yattığını görür bakar ki Hz. Gıffari, Ya gıffari sen niye burada yatıyorsun, niçin beni uyandırmadın, dışarıda kaldın.Hz. Gıfari, sen ayaklarını kafama basmadıkça ben buradan kalkmam, Hz, Bilal gıffari yi kaldırır o kafa basmaya değil öpmeye layıktır der ve karşılıklı kucaklaşırlar, özür dilerler helalık isterler ve helallaşırlar.

Ebu zer Gafari der ki, gittim o kimsenin elini ayağını öpeyim Hz. Bilal bırakmadı,

Sonuç da : Bu kibri kırmak için nasıl tevazu ettiğine dikkat buyurun. Bir iki dakika ferdi olarak tefekkür edelim.

Yüce Allah'ın Esmâü'l-Hüsna da geçen bir adı da
“ El Mütekebbir “ Celle Celalühü, dır.

Manası: **Büyükükte eşi olmayan; her şeyde ve her hadisede büyüklüğünü gösteren “Allahü Teâlâ hazretleri,**

“Cenâb-ı Hakk” Celle Celalühü azamet ve Kibriya sahibidir. Kendi zatına nisbetle büyük varlıkları hakir görür,“ Büyükük ancak O'na mahsustur. “ Kul kibirlenmez, kul ancak, Ârif ve zühd (evliya veli / zahid / mütteki / takvalı) olmaya çalışır, (Duaların esrarı sayfa 99)

Kibir'in Zararları:

Bunu bilmeliyiz ki, kibir insanı helak'e götürür.
Efendimiz (s.a.v.) buyurdu:

“Üç şey insanı helak eder : Bahilik, (hayın) nefesine uymak, ve Kibir (Kendini çok beğenme başkasını küçük görme) UCUP (Yaptığı ibadetleri beğenme) “ yine buyurdu : “Günah işlemezseniz de, sizin için günahattan fena olan şey'den korkarım. O da ucbedur. (kibir) dir.

Hz. Aişe'ye (radyallahu enha) “İnsan ne zaman kötü amel işler ?

diye sordular.

Cevabı şu oldu “ **İyi amel işlediğini sandığı zaman**”buyurdu. (Kimya'yı Saadte 547)

Biraz tefekkür edersek:

Bizim aslımız topraktandır. Yüce Allah bir ayet'i Kerimede : “**Sizi topraktan yarattı, insan oldunuz ve dünya ya yayıldınız.**” Buyurdu.

Başka bir ayet'te:

“ **Canı çıksın insanın, ne kadar da şükürsüzdür. O neden yaratıldı? Bir damla meniden değil mi? Sonra belli bir miktar büyüünce, yolu ona rahat eyledi, sonra onu öldürür ve kabre koyar. Nihayet dilediği zaman mahşer yerine getirir.**”

İnsan oğlu neyine güvenip kibirleniyor, Eğer nesebi ile kibirleniyorsa kendi nesebini Yüce Allah (c.c.) bildirdiği şekilde bilmelidir. Allahü Teala , >> **Senin aslın topraktır, nesebin menidir.<<**buyuruyor, **o halde meni baban toprak ceddindir.**

Her işte ve her yerde tevazu sahiplerinin yaptıklarını yapmalıyız, örnek Peygamber Efendimiz (s.a.v.) yerde yemek yedi: Yemek, yerken bir yere dayanmazdı ve “**Ben kulum, kullar gibi oturur ve yerim.**” Buyururdu :

DÜNYADA KİBİRLENENLERİN AHİRETTEKİ HALİ (Özet olarak)

Başka bir ayet de şöyledir;

>>**Onun için orada ebedi kalmak üzere Cehennem'in kapılarından giriniz. Kibirlenenlerin yeri ne kötüdür!**<<(Nahl Süresi Ayet: 29)

Abdullah b. Amr (r.a.) rivayet ediyor. Efendimiz şöyle buyurmuştur.

“ Felak” cehennemde bir hapishanedir. Allah zorba zalimleri ve büyüklenenleri oraya hapseder. Cehennem oradan Allah’a sığınır.” (İbni, Müdeveyden, Camiü’s-Sağır cilt 3, sayfa1266)

Bir rivayette: Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“Kalbinde hardal tanesi kadar iman bulunan bir kimse cehenneme girmez.

Kalbinde hardal tanesi kadar kibir bulunan kimse de Cennet’te giremez.” Buyurmuştur.(Müslim, iman 147, Ebu Dâvud edeb 29, (4091) Tirmizi birr.,61,1999) Kütüb-i Sitte 14.406)

Açıklama :

Resulüllah (s.a.v.) Dikkat edersek burada kalbinde kibir taşıyanların cennete giremeyeceklerini kesin bir üslûble ifade etmektedir.

Efendimiz (s.a.v.) buyurdu :

“Ya rabbi, kibir rüzgarın dan sana sığınırım.” Yine buyurdu : **“ Kıyamet günü kibirli olanları, Allahu Teala indindeki küçüklük ve hakirlikleri bakımından insanların ayakları altında kalmış karıncalar gibi yaparlar.”**(Kimya’yı Saadet İmam-ı Gazali 541-542)

Bayezid-i Bistami buyuruyor : **“ İnsan, insanlar içinde kendini herkesten aşağı görmeyince, kibirlidir.”**

Resulüllah (s.a.v.) **“ Kalbinde zerre kadar kibir olana cennet haramdır.”** buyurmuştur. (Kimya’yı Saadet 540

***

İbn. Ömer (r. a.) ‘den Resulüllah (s.a.v.)’ın

>>Kıyamet günü Allah, kibirlenerek elbisesini sallayıp giden kimselere rahmet nazarı ile bakmaz.<<dediği rivayet edildi. (İmamı Malik, Buhari, Müslim, Tirmizi,ve ibn. Mace rivayet etmişlerdir.

Yine ibn. Ömer (r. a.) rivayet ediyor:

>>Başkalarına karşı büyüklenmek için bir elbise giyinene Allah Kıyamet günü ona benzer bir elbise giydirir, sonra da cehennem ateşiyle tutuşturur.< (Ebu Davud.Libas 4 : İbn. Maci libas 27 . Müsned :292.139

İsterseniz birazda gizli kibir’e bakalım.

Dilini korur, kimseye belli etmemeye çalışır, kendisini her kesten daha mütevazı ve aşağı görürüm der fakat, içinde, işlerinde ve hareketlerinde kalbinde, beyninde kibir olduğunu gösteren bazı alametler görünür.

Mesela, Bir adam mevki sahibi ise veya o beldede köyde sayılı kişilerden ise, hep önde yürümek ister, hep kendisi konuşmak ve her kes onu dinlemesini ister, oturacakları oda veya yerlere en ağırlıklı yere oturup, herkesten ilginin dışında saygı bekler. Kelimelerini seçerek konuşur, herkes onu öğsün veya taktir etsin, eğer yolda giderken o zat halk arasında ortada veya arkada kalmış ise, çok sinirlenir, bir şey sorunca kaba cevap verir halk arasında kaldığı için kızarıp bozarır. Hele düğün veya toplu yemeklerde onu üst köşeye oturtmamışlar ise kendisini hakir, görür için, ev sahibine kızar ve içinden kükremeler çıkar fırtınalar çıkar belli etmemeye çalışır ama bu gizli kibirdir.

Bazısı ise, amcası veya babası köy ağası veya tanınmış kariyer sahibi, birisi ise o adam bunlardan kendisine pay çıkarmak ister özel bir ilgi alaka bekler çünkü onun içinde gizli kibir vardır.

Bir başka gizli kibir ise: Takvalı olduğunu dilli ile de belli eder, iftihar eder, kendilerini överler, hal ve keramet sahibi olduklarını ima ederler, abid'ler, evliyalar, veliler, Filan kimdir, hiç kimseyi beğenmez, ben her gece teccüt namazına kalkar sabaha kadar yatmam Kur'an okurum gündüz de oruç tutar cemaat namazımı kaçırmam, her kes ten daha üstün bilgili ve takva olduğunu anlatmaya çalışır ve kendisinde o kadar inanmış ki, bana laf atan veya benim aleyhimde konuşan belaya çarpar, şu konuştu sonu şöyle oldu, bu adamda benim aleyhimde konuştu ailesi veya çocuğu böyle oldu , gibi laflar üretirler, buda gizli veya, azda olsa açık kibirliğe kaçıyor UCUP'a kaçıyor.

Bazısı parasıyla, bazısı arabası ile kibirlenir, bazısı zenginliği ile kibirlenir bazısı makamı ile bazısı takvalığı ile, bazısı, ilmi ile, bazısı güzelliği ile, bazısı ise gücü kuvvetiyle, bazısı hatipliği ile vesair. bunların hepside Allah Teâlâ'nın ihsanıdır, lütfüdür ama insan oğlu bunlara kibirlenince her şey alt üst olup gidiyor. .

Neyle kibirlenirse, kibirlensin hepsi boştur, hiç birisi onun elinde değil hiç birisini tutamaz, ne zenginliğini ne makamı ne, güzelliği ne, takvalığı nede arabasını, sağlığını, kuvvet ve gücünü, Yüce Allah dilerse iki saniyede her şey tersine çevrilir, **Hani bir bilim adamı şöyle demiş:“Sağlığına, bir nefes tutulması, zenginliğine bir kıvılcım, güzelliğine bir sivilce yeter.”** mademki öyleyse neye kibirleniyorsun. kibir akıllı müslüman / adam işi değildir çünkü ; akıllı müslüman insan kibir ve büyüklüğün Allah-ü Teâlâ'ya yakıştığını. Başka kimseye uygun olmadığını bilir.

Yüce Allah buyuruyor :

>>**Azamet ve Kibriya bana mahsus sıfatlardır. Bunlar için benimle kavga edeni, helak ederim.** <<

Efendimiz (s.a.v.) “ **Kimse kendi ameli ile kurtulamaz.** “ Siz demi, Ya Resulullah dediler. “**Evet ben de ancak Hak Teala’nın rahmeti ile kurtulurum.**” Buyurdu.(C.Sağir- Tergib ve Terhib)

Yüce Allah buyuruyor :

>>Allah’ın indinde en üstün olanınız, en muttaki olanınızdır.<<

Konu ile ilgili şiir kitabımdan bir şiir okuyalım’ mı ?

Bu ne hırsır! Bu ne kibirdir! Ne mal mülk, dünya sevgisidir.

Ey Müslümanlar kendimize gelem, kul olduğumuzu unutmayalım!
Kibri, nefsi, böbürlenmeyi kalbimizde yok edelim, sakın asi olmayalım,
İblis bir defa Allah’ın emrine uymadı, şeytan oldu bilelim.
Bu ne hırsır! Bu ne kibirdir! Ne mal mülk, dünya sevgisidir.

Sakın güvenme koluna, pazına, gücüne, kuvvetine,
Eninde sonunda mutlaka sende bineceksin imam kayığına,
Kibir ve havai nefislerinden vazgeç kibir senin neyine,
Bu ne hırsır! Bu ne kibirdir! Bu ne mal mülk, dünya sevgisidir.

Ey müminler seviyenizi biliniz, mütevazi, alçak gönüllü olunuz,
Yüce Allah’a karşı asi olmayın ve sakın kibirlenmeyiniz,
İlk haliniz necis bir su iken, sonuçta toprak olacaksınız,
Bu ne hırsır! Bu ne kibirdir! Bu ne mal mülk, dünya sevgisidir.

“Göklerde ve yerde olanların hepsi Allah’ındır.”Nisa Suresi A. 126)

Bu hadisi Esmâ binti Umeyre (r.a.) rivayet ediyor. Rasulullah Efendimiz (s.a.v.)

>>Ne kötü kuldur o kul ki sonsuz büyüklük ve yücelik sahibi olan Allah’ı unuttur da kendine bir şeref var sanıp kibirlenir.

Ne kötüdür o, kul ki en yüksek ve istediğini yapmaya muktedir olan Allah’ı unuttur da zulüm ve tecavüze kalkışır.. << buyurmuştur.(Teberani’nin kebir’i ve Beyhaki’nin şibü’l- İmanı’ndan .ve Camiü’s-Sağir)

Ebu Hüreyre’den (r.a.) rivayetle :

>Kibir hakka karşı dik kafalılık etmek ve insanları küçük görmektir. (Hatib’in Tarihinden)

Allahu Taala buyuruyor:

>**Bizim Ayetlerimize öyle kimseler inanırlar ki, onlarla kendilerine öğüt verildiği zaman kibirlenmeden secdelere kapanırlar, ve Rablerine Hamd ile tesbih ederler.**” (Secde Süresi Ayet : 15)

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ **Birbirinize kin tutmayınız, haset etmeyiniz, sırt dönmeyiniz, ve ilginizi kesmeyiniz, Ey Allah’ın kulları, kardeş olunuz, buyurmaktadır.**” (Buhari,Edeb, 57,58,62,)

H İ K A Y E

Bir gün Bestami Hazretleri on beş yirmi medrese talebeleri ile birlikte, kır gezintisi ve tefekkür yapmak için yola çıkarlar, kır gezintisi sırasında aniden Bestami Hazretlerinin karşısına bir köpek çıkar bütün talebeler ha, hu, kuço, kışk, hadi oradan gibi köpeği sürmek isterken Bestami Hz,leri talebelere işaret eder durun der.

Köpek Bestami hazretlerinin önüne gelir çömelir / oturur , Bestami hazretlerinin gözünün içine bakar, Bestami Hazretleri de onu süzer, yaklaşık on dakika, o hal devam etikten sonra, köpek yavaşça kalkar gider.

Bestami Hazretlerinin bu hali Talebelerini meraklandırır ve bir talebesi şöyle der.

Hocam: biz bu olayı çok merak ettik bize açıklama yapmayacak mısınız?

Bunun üzerine hoca bütün talebeleri yanına çağırır ve şöyle der.

Az önce gördüğünüz gibi bir köpek önümü kesti ve oturup beden dili ile bana nasihat etti. Dedi ki.

Ey Bestami Hoca, sakın kibirlenme, sakın, mağrur olma, sakın benim ben deme, sakın, beni de hor görme, beni yaratan **Rabbim** senide **O yarattı**, bunu unutma seni benim yerime beni de senin yerine yaratabilirdi. Allah Teâlâ seni eşrefi mahlukat yaratmış ve büyük ilim vermiş sakın kulluğunda ibadetinde Rabbine karşı hata yapma, bunu unutma ki, ben ölünce bir daha kalkmamak üzere toprak olup gideceğim, ama sen ölünce çok ağır bir sual ve soruşturmadan yani mahkeme-i kübradan geçeceksin, benim sonum belli, ama sen beraat mı, yoksa cezamı alacaksın yani cennet limisin, cehennemlimisin senin sonun belli değil bunun için sakın havalara girme, kibirlenme aklını başına al, çok örnek bir mütevazi sahibi ol, dedi ve gitti.

Bu karşılıklı beden dili ile konuşmayı anlattıktan sonra Bestami hazretleri saatlerce ağladı ve oradaki talebelerde çok duygulandılar ve ağladılar. O günkü tefekkür ve kır gezintileri böyle geçti.

Bir dakika Tefekkür edelim mi?

İşte ilim iman ve takva olunca, köpeğin bakışlarından bile ne dediğini insan oğlu his edebiliyor anlayabiliyor ve böylece büyük tefekkürler edebiliyor.

Günahın aslı, da özü de şu üç şeydir.

- 1- Kibirliklik,
- 2 -Hırs,
- 3 -Kıskançlık,

Konuları çok özet olarak biraz açalım.

Kibirliklik, İlk defa şeytanda görüldü. bilindiği gibi şeytan, secde etmesi emredildiği zaman kibirlenip bu emre uymayarak lânetlik oldu.

Buna çok dikkat edelim, şeytan Allah'a şirk / ortak koşmadı, kibirlendiği için verilen emre uymadı ve şeytan lânetlik oldu. Kibirliklik veya kibirli olmak bu kadar kötü bir sonuç verir Allah Teâla bütün Müslümanları kibirlilikten ve şeytanı lane'nin tuzağından ve şerrinden korusun.

Hırs, İlk defa Hz. Adem (a.s.) de görüldü. Bilindiği gibi Hz. Adem ebedi olarak Cennet'te kalmak tutkusu ile yasak meyveden yediği için oradan çıkarıldı.

Kıskançlık, ise ilk defa Hz. Adem'in oğlu Kabil de görüldü. Bilindiği gibi Kabil kıskançlık yüzünden kardeşi olan Habil'i öldürdü ve bu sebeple cehennemlik oldu.

Hadis No: 5226 Ebu Hüreyre (r.a.) anlatıyor. Resulüllah (s.a.v.) buyurdular ki:
“Bir adam nefsinin hoşuna giden bir takım elbise içinde saçları da yapılmış olarak giderken yürüme sırasında kibire düşmüştü ki, birden yere battı, kıyamet kopuncaya kadar orada zorlukla batmaya devam edecek.” (Buhâri, libas 5; Müslim Libas 49, (2088)

Hadis NO: 5140 Haris İbnu Vehb (r.a.) anlatıyor.

“ Size cehennem ehlinde haber vereyim mi? “Bunlar kaba, cimri ve kibirli kimselerdir.” (Buhâri, Tefsir nun1, Edep 61, Eyman 9; Müslim, Cennet 46 (2853); Tirmizi, Cehennem 13, (2608 Kütüb-i Sitte 14/270),

Kişi ne zaman başkasından nispetle kendisini büyük görürse, başkasını kendisinden düşük görürse onda kibir vardır, mallarından, makamından söz eder, o bölgedeki halkın kendisiyle danıştığını her kes odan örnek aldığını ima eder, bir şekilde kendisini his ettirmeye çalışır, saygınlı kişi olduğunu, ona göre karşıdan ilgi alaka beklediğini hareketleri ile ve imalı sözleri ile gönderme yapar). Kibirli adamın avam halkına, bakışları hayvana bakışlarından farkı olmaz. Hülâsa, kibirli adamın sayılamayacak kadar çok çeşitli tavır ve davranışları vardır. Bunları her kes (az çok) bildiği için burada sayılmalarına lüzum yoktur.

İşte bu kibirdir. Kibrin afetleri büyük, galeleri pek çoktur. “Hevas’ın (büyük ermiş kişilerin) çoğu helake gider. Avam takımı şöyle dursun, abid, zahid ve âlimlerin çoğu da kibir hastalığından kurtulamazlar. Kibrin doğurduğu felaket nasıl büyük olmasın ki? Resullüllüh (s.a.v.) **“Kalbinde zerre kadar kibir olan cennete giremez.”** Buyurmuştur.(Kütüb-i Sitte 14 / 403)

Hız. Ömer (r.a.) Der ki:

Bilesin ki, Kibirlik kafirler ile firavunların, buna karşı alçak gönüllülük de Peygamberler ile Salihlerin huylarındandır.

Çünkü, Yüce Allah Teâlâ Kurân-ı Kerimde birkaç yerinde kafirleri kibirlikle vasıflandırmıştır.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Kârun’u, firavun’u ve Haman’ı da helak ettik. Yemin olsun ki, Musa onlara açık delillerle geldi, fakat onlar yer yüzünde kibirlenmişler, büyüklük taslamışlardı. Oysa bizi geçip gidecek (elimizden kurtulacak) değillerdi.” (Ankebut süresi ayet 36)

Başka bir ayet de

“Çünkü onlar kâfirler Allah ’dan başka ilâh yoktur dendiği zaman kibirlenir. Büyüklük tasarlardı.” (Saffat süresi ayat: 35)

***

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Siz hiç günah işlememiş olsanız, Ben onun daha büyüğünden sizin için korkarım: O da ucubtur, ucubtur.” (Kütüb-i Sitte 14 / 403

UCUB

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Üç şey helak edicidir. İtaat edilen aşırı cimrilik, uyulan heves at ve kişinin kendisini beğenmesi (UCB).” (Kütüb-i Sitte 14 / 402)

Efendimiz (s.a.v.) buyurdu:

“Üç şey insanı helak eder : Bahilik, (hayın) nefsine uymak, ve Kibir (Kendini çok beğenme başkasını küçük görme) UCUP (Yaptığı ibadetleri beğenme) “ yine buyurdu : “Günah işlemesiniz de, sizin için günahtan fena olan şey’den korkarım. O da ucubdur. (kibir) dir.

Hız. Aişe’ye (radıyallahu enha) “İnsan ne zaman kötü amel işler ?

diye sordular. Cevabı şu oldu “ **İyi amel işlediğini sandığı zaman**”buyurdu. (Kimya’yı Saadte 547)

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“Nefislerinizi temize çıkarmayın. (kusursuz addetmeyin.) (Necm süresi ayet 32)

Hadislerin verdiği derse göre, kişiye günah olarak ucub yeterlidir. Hatta kişinin, kendini günahsız bilme günahına düşmektense, günah işleyip tövbe etmesi daha iyidir. (Kütüb-i Sitte 14 / 403)

İki dakika Tefekkür Edelim mi?

Ucub veya kısaltılmışı (UCB) Nedir : Ucub özet olarak yaptığı ibadeti beğenme, mesele, ben beş vakit namazımı kılıyorum, Kur'ân okuyorum, dini kitap yazıyorum, gıybet yapmıyorum, haram yemiyorum, kimsenin kalbini de kırmıyorum, hac'a da gittim, param olunca zekat da veriyorum, bu kadar bende güzel maasiyetler / ibadetlerim var ben cennetliğim, Allah Teâlâ'ya sığınıyorum yaptığı az veya çok ibadetleri beğenip çok veya büyük görüp bu ibadetleri ile öğünmek kibirlenmek ve cennetin anahtarı cebindeymiş gibi bilmek, kendisini her kesten takvalı ve bilinçli görmek işte ucub'un özeti budur.

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Siz hiç günah işlememiş olsanız, Ben onun daha büyüğünden sizin için korkarım: O da ucubtur, ucubtur.”(Kütüb-i Sitte 14 / 403)

UCUB'un ne kadar kötü bir şey olduğunu bu Hadis-i Şerifi okuyunca daha iyi anlayacağız ve **“ucub “** yapmamak için inşallah ciddi gayret göstereceğiz.

Efenimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“ Halillürahman (Hz. İbrahim) bir geceyi ibadetle geçirip ihya etti. Sabah olunca geceleyin yaptığı ibadeti beğendi.

Kendi kendine şöyle seslendi.

İbrahim'in Rabbi ne güzel Rabb.. İbrahim de ne güzel kul. ..

Sabah olduğunda yemeğini hazırladı; ancak kendisi ile yemek yiyecek hiçbir misafir bulamadı.

Halbuki, İbrahim aleyhisselâm, bir başkası ile yemek yemeyi pek çok severdi.

Bunun üzerine yemeyi yol üzerine çıkardı. Oradan geçen biri var ise.. onunla yemeğini yiyecekti.

Semadan iki melek yinip İbrahim aleyhisselâm'a doğru geldiler. İbrahim aleyhisselâm onları görünce yemeğe davet etti. Onlarda bu daveti kabul ettiler.

Onlara şöyle dedi:

Gelin beraberce şu bahçeye gidelim.orada bir kaynak vardır; suludur, sabah yemeğimizi orada yiyelim.

Bundan sonra birlikte bahçeye gittiler.

Gördüler ki: orada su kaynağı var ama su kurumuş.

İbrahim aleyhisselâma bu durum ağır geldi; onlara daha önce söylediği sözden utandı.

Zira orada kaynak vardı, ama su bulunmamıştı.

İki melek İbrahim aleyhisselâma şöyle dediler:

Ya İbrahim Rabbına dua et; ondan dile suyu geri göndersin. İbrahim aleyhisselam dua etti; ama kendisine su gelmedi, bu da onun (İbrahim aleyisselâmın) çok ağrına gitti çünkü duası kabul edilmedi.

Bunun üzerine İbrahim aleyhisselâm onlara şöyle dedi.

Bari suyun yerine gelmesi için Allah-ü Teâlâ'ya siz dua edin.

Onlardan biri dua edince kaynağa su geldi; öbürü de duâ edince, su akmaya başladı.

Bundan sonra şöyle dediler:

-Biz meleğiz.

Sen, geceleyin ibadetinle kendini beğendin. Bunun için hem sana misafir gelmedi hem çeşmenin suyu kurudu hem de duan makbul olmadı.

Allah-ü Teâlâ, Halilline böyle ikaz ettikten sonra, başkalarına ne yapmaz ki...

(Günyet'üt Talibin sayfa 909-910)

Kul şöyle itikat etmeli: kendisinde taaten / İbadete koştuktan (ve yapmaktan) yana her ne var ise.. hepsi Yüce Allah'ın verdiği başarı ve hidayet ile ve ondan gelen bir nimetle olmaktadır. O'nun fazlıdır. O'nun rahmeti ve ihsanıdır. bunu mutlaka bilmeli ve inanmalıdır. Allah Teâlâ dilemezse biz ismimizi bile yazamayız.

Anlatılan manadan ötürü: İnsan oğlu daima tevazu, saygılı, ingin gönüllü durmalıdır. Tıpkı: Yüce Hakkın huzuruna durup onu müşahade ediyor gibi olmalıdır.

Nitekim anlatılan manada Resulullah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur.

“ Yüce Allah'ı görür gibi ibadet et; sen O'nu görmeden dahi, O seni görür.” (G.Talibin 910)

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“İnsanları küçümseyip yüz çevirme, yer yüzünde böbürlenerek yürüme. Allah Teâlâ kendini beğenip övünen hiçbir kimseyi şüphesiz ki sevmez.” (Lokman süresi Ayet 18)

Müslümanlar, **Allah'ın rahmetinden ümit kesmezler.** Nitekim :
Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Sakın Allah'ın Rahmetinden ümit kesmeyiniz. Çünkü Allah tüm günahları.

Affeder. Hiç şüphesiz, O affedici ve merhametlidir.. ..” (Zümer süresi ayet 53)

Müslümanlar, **Allah Teâlâ'nın azabından emin olamazlar.**

Çünkü :

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Yoksa Allah’ın azabından emin mi oldular? Ancak kendilerine yazık eden topluluktan başkası Allah’ın azabından emin olamaz.” (A’raf süresi ayet 99)

Ayrıca: A’raf süresinin 97 ve 98. Ayetlerini de inceleyiniz!

Bu iki ayeti okuyunca UCUB’un ne olduğunu biraz daha bilgi sahibi oluyoruz,biz Müslümanlar nasıl davranmalıyız. Hz. Ebubekir (r.a.) hazretlerinin şu güzel tasfiye niteliğinde olan sözlerine dikkat edelim ve uyalım ve öyle düşünelim ve davranalım, ucup yapmayalım, Allah Teâlâ Hepimizi, münafıktan, riya’dan, Kibir’dan, Ucup’tan, ve tüm günahlardan korusun.

Hz. Ebu Bekir der ki: Allah Teâlâ bir emir gönderse, bütün insanlar Cennete girecek yalnız bir insan cehenneme girecek buyursa, ben derim ki o cehenneme girecek kişi benim.

Yine Yüce Allah Teâlâ başka bir emir gönderse bütün insanlar cehenneme girecek yalnız bir kişi cennete girecek diye bir emir gönderse; yine ben derim ki o Cennetlik kişi benim. İşte Allahu-âlem kıstas budur, Hem Allah’ın rahmetinden ümitsiz olmayacağız, ve hem de Allah Teâlâ’nın mekrinden emin olmayacağız, belki Allah Teâlâ bizi af etmedi.

Bizim yapacağımız şey, Allah Teâlâ’nın rızasını kazanmak için her türlü farz, vacip, sünnet, nafile, müstehap gibi ibadetleri titizlikle yapacağız, Allah-u Teâlânın bütün emirlerine Peygamber Efendimizin Allah’tan getirdiği emirleri ve Efendimizin de tasfiyelerine elimizden gelinceye kadar uyacağız taktir Allahd Teâlâ’nındır. Cennet’te O’nun cehennemde O’nun taktir de O’nundur.O, bütün kainatın Rabbi olduğu gibi bizimde Rabbimizdir.

Hani, daha önce de Hz. Rabia’nın bir duasını okumuştuk yeri geldiği için o duayı tekrar okuyalım mı? daha önceki dua konusunda belki başka bir konuda da geçmişse tekrar mükerrer olarak yazıldıysa hoş görüşünüze inanıyorum

Onun bir duası şöyledir.

“ Ya Rabbi. eğer ben cennete gireyim diye sana ibadet ediyorsam bana ebedi olarak cenneti koklatma.

Ya Rabbi. eğer ben cehennemden kurtulayım diye sana ibadet ediyorsam beni ebedi olarak cehennemden çıkarma.

Ya Rabbi.. ben yalnız ve yalnız, Senin rızan için ibadet ediyorum. Cennet’e Senin Cehennem’de Senin taktir de Senindir. Diye dua etmiştir.

Özet olarak: Korku ile umut içinde olacağız, cennet anahtarı bizde cebimizde ölünce hemen kapıyı açıp içeri gireriz gibi gafilce bir düşünce olmamalıdır. Veya benim günahım çoktur ben cehennemliğim gibi bir düşüncede olmamalı çünkü Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.>> **Çünkü kafirlerden başka hiç kimse Allah'ın rahmetinden ümit kesmez.**<< Yusuf süresi ayet 87)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurmuştur..

”Allah'ın rahmeti olmazsa hiç kimse cennete giremez.

Ashap soruyor sende mi? Ya Resulüllah Efendimiz buyuruyor. **Evet bende.”**

:

SON DURAK

**Güçlü silahımız dua ve sabırdır bizim,
Büyük düşmanımız kibirdir bizim,
Ne kadar yaşasan, nereye varsan,
En son durağımız kabirdir bizim.**

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.
“ Allah çirkin sözün açıkça söylenmesini sevmez. (Nisa, ayet: 148)

GIYBET (DEDİKODU / ÇEKİŞTİRMEK)

Yüce Allah şöyle buyuruyor.
“ **Veyl o insanları çekiştirip, kaş göz işaretleriyle alay edenlerin bütününe.**” (104/1)

Gıybet gerçekten çok büyük günahdır. Allahü Teâlâ *Kur'ân-ı Kerim'de bunu ölü kardeşinin etini yemeye benzetiyor.*

İşte Ayet: “ **Ey iman edenler, çok zanda bulunmaktan sakının, zannın bir kısmı suçtur. Birbirinizin ayıp ve kusurlarını araştırmayın. Kimse, kimseyi (arkasından) çekiştirmesin. Sizden biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? ondan tiksiniyorsunuz O halde Allah'tan korkunuz. Allah, tövbeleri kabul eder, çok esirger.**”...(Hucurat ayet: 12)

“**Bu dünyada Müslümanların hallerini örtenlerin, günahlarını Allahü Teâlâ kıyamette örter buyurmaktadır.** Bu Hadisi şerif İmam-ı Gazali'nin *Kimyayı Saâdet* kitabından sayfa- 289 alıntı.)

Gıybet nedir:

Ebü Hüreyre (r.a.) 'nin rivayetine göre,;

Peygamberimiz gıybet nedir bilirmisiniz? diye sordu. Allah ve Peygamberi daha iyi bilir, dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz.(s.a.v.) “ **Kardeşini gıyabında onun (arkasında) hoşlanmadığı bir şey ile anmandır .** buyurdu

Dilin pek çok manevi hastalıkları vardır. bunlardan birisi de gıybettir.
Gıybet

yukarıdaki Hadisi Şerifte de ifade buyrulduğu üzere, bir insanın arkasından onun kusurunu söylemek onu çekiştirmek/ dedikodusunu yapmaktır.

Gıybetin bu kadar dehşetli ve ağır günah olduğunu bildiğimiz halde, maalesef,

günümüzde bir eğlence, bir normal sohbet unsuruymuş gibi gösterilen dedikodu, iftira, sü-i zan faaliyetleri asılsız söz ve ithamlar, iftira, yalan, çirkin sözün her türlüünü bazılarımız bu konuşmaları adet edinmiş, bu konuşmalar kişiye, aileye veya cemiyete zarar vereceği gibi ahir etimizi de harap etmektedir. Bir hadis de :
“Nasıl ateş odunu yakıp kül ediyorsa, gıybet/dedikodu da o şekil sevapları yakıyor.”

Başka bir Hadis-i Kudsî’de:

“ Ey dil ile iman edip kalplarına imân yerleşmeyenler! İnsanları gıybet etmeyin. Gizli şeylerini araştırmayın, çünkü, bir müslümanın sır perdesini yırtıp, gizli şeylerini açığa vuranın, Allahü Teâlâ da sır perdesini yırtar.” (Nerede olursa olsun. kötülüklerini meydana çıkarır).” Buyurdu. (İmam-ı Gazali, Kimya’yı saadet sayfa 289)

Gıybetin anlamı çok öz olarak:

Bir insanı gıyabında eleştirmek, çekiştirmek, hoşlanmayacağı sözler söylemektir. Halk arasında buna dedikoduda denir .

Gıybeti Peygamber Efendimizin (s.a.v.) şu hadislerinden öğrenelim

Hadis No: 7972 Enes (r.a.) rivayet ediyor. **“ Din kardeşinin yüzüne**

Karşı söylemediğin şeyi ardından (arkasından) söylemen gıybettir.”

Ashab –Ya Resulüllah: Kardeşimde dediğim varsa ne buyurursunuz? Dediler Peygamberimiz (s.a.v)

“ Eğer dediğin ayıp kardeşinde varsa o zaman gıybet olur. yoksa, ona böhlan ve (yani) iftira etmiş olursun.” Buyurdu. (Müslim, Birr 20; Ebu Davud , Edeb 40.v İbni Asakir’den C. Sağır .4./1489))

Resulüllah (s.a.v.) buyurdu ki: **“ Gıybetten sakınınız; zira gıybet, zina’dan daha şiddetlidir. Çünkü zina eden kimse tövbeakar olur. Allah’da kendisini affeder. Fakat gıybet edilen af edilinceye kadar, gıybet eden affedilmez.”** (İmam-ı Gazali --Kimya-yı Saâdet 431)

Hiz. İsâ (a.s.)’min yanından bir domuz geçti. **Hiz. İsâ ona selamle git buyurdu.** Yanındakiler, **“ Ya Rühallah! Domuza da böyle söylenir mi? dediklerinde:**

Hiz. İsâ (a.s.) şöyle cevap verir. **“ Dilimi iyilikten başka bir şeye alıştırma istemiyorum”** buyurdu.

İnsanların en çok dikkat etmesi gerekli organlardan birisi, hiç şüphe yok ki, dildir.

Peygamberimiz: **“ Bir insan manasını düşünmeden bir söz söyleyiverir ki, o yüzden cehennemin, doğu ile batı arasındaki mesafeden daha uzak bir yerine düşer.** buyurmuş ve dilimize sahip olmamızı öğütlemiştir. / tavsiye etmiştir. .”(Müslim Zühed,6)

Gıybetin bazı nedenleri :

İsterseniz biraz konuyu açalım,

1- Bedene Gıybet : Bedeninde olan her hangi bir eksikliğini söylemek, örneğin, gözü ama, veya şaşu olması, başının kel, yüzü yara veya sivilceli olması, boyunun kısa veya uzun olması, göbekli, veya kilolu olması, renginin sarı, siyah veya beyaz olması, ayağının, veya kollarının aksak olması, gibi gıybetler,.

2- Soyuna (Nesebine) Gıybet : Soyu bozuktur, ben onun kim olduğunu iyi bilirim, veya ailece pis ve cimridir, Babası işçidir, çöpçüdür, veya şu makamdadır buna layık değildi ama Allah’a kurban olayım olmuş, nasıl olmuş ise olmuş, gibi insanın hoşlanmayacağı şekilde yapılan kıskanma, kinli veya kinayeli konuşmalardan ibaret gıybetler.

3- Ahlâka Gıybet : Huyu kötüdür, sinirlidir, kibirlidir, gösterişlidir, korkaktır, dayanaksızdır, çabuk öfkelenir, ağzı bozuktur, geçimsizdir, borcuna sadık değildir, eşini döver, kincidir, vesaire şeklindeki konuşmalar dedikodular.

4- Giyinişi Elbisesi ile Gıybet : Geniş, dar, uzun, kısa, kirli, modası geçmiş, veya bizim bu kadar gelirimiz var biz onun giydiğini giyemiyoruz o nereden buluyor, o kadar malı var baksana giydiğine, veya dünya onun olsa ne kıymeti var, ne giyiyor nede eşine çocuklarına giydireyor. Benzer sözler dedikodular / gıybetler,.

5- Dünyevi (huylarını) Gıybet : Edebsiz, terbiyesiz, saygısız, hain, hakkına razı olmaz, kendisinden başkasını kimseyi beğenmez, kendisinden

başkasını kimseyi haklı görmez, hep benim ben der. Ağzı bozuk, kalıbının adamı değil, çok uyur, hiç çalışmaz, eşine küfür eder döver, çok ahlaksız, söz gezdirendir. gibi buna benzer sözlerdir.

6- Hafife aldığımız bir diğer gıybet türü de, sanki sohbetlerini yapıyor muyuz gibi .

Arkadaşlar arasında, akrabalar arasında, meslektaşlar arasında, eşler arasında, bazı cami cematları arasında, komşular arasında maalesef, maalesef sohbetler arasında bilerek veya bilmeyerek gıybet yapılmaktadır, gıybet ile ilgili yukarıdaki hadisleri okuduk çok uyanık olalım, şeytanın tuzağına düşmeyelim.

Bu gıybetlerin en korkuncu tarafı da, kendi kendimize onların sohbetleri olsun gıybetleri olmasın, veya hepsi doğrudur biz gıybet etmiyoruz ki, veya şu kişi burada olsa yüzüne bile söylerdim ben gıybet etmiyorum ki, gibi bahaneler uyduruyoruz. oysa bal gibi gıybet yapıyoruz farkında değiliz. Ayrıca biz gıybet yapmıyoruz gerçekleri söylüyoruz cümlesi zaten sen kendin gıybet yaptığını kabulleniyorsun, yukarıdaki hadisi okuduk, **bir adamı çekiştirdiğimiz zaman o haller onda varsa gıybettir, yoksa iftiradır buyruluyor.** daha da kötü, onun için ağzımızdan çıkan ile ağzımıza girene çok, çok, çok dikkat edelim.

7- Dinini Gıybet : Şu kişi varya bakmayın onun şu mahsun haline; Namaz kılmaz, zekat vermez, pislikten kaçınmaz, namazı güzel kılmaz, zalim, kumarcı, içkici, yalancı, hırsız, rüşvetçi, ne ararsan var. veya ana, babasına asi, , orucunu tutmaz, emanete hıyanetlik yapar, zekatını vermez. riyakar'dır hacca gitmez, kurban kesmez, komşuları ile iyi geçinmez, gibi sözlerdir.

Dini gıybet ile ilgili iki görüş var

1 - Bazı kimseler, “ Dine ait konulardaki konuşmalar gıybet olmaz, çünkü insanın

Yerdiği (hoş görmediği) şeyler Allah'ü Teâlâ'nın da yerdiği” (hoş görmediği şeylerdir.)

Bir kimseyi işlediği günahlarıyla kötölemenin caiz olduğunu söylediler. Delil olarak ta şu iki olayı gösterdiler.

Resulüllah'a bir kadın için :

Çok namaz kılıyor, çok oruç tutuyor, fakat komşularına kötü konuşuyor. diye bahsettikleri zaman :

Peygamberimiz (s.a.v.) “ **O Cehennemdedir. (Cehennemliktir) ”** Buyurdu.

Yine Resulüllah'a başka bir kadın için:

“ **Çok ibadet ediyor, fakat cimridir.**”. denildiğinde:

Peygamber Efendimiz. “ **Öyle ise onun hayrı nedir?**” buyurdu:

2 - (Konuyla ilgili Başka bir görüş ise) Yapılan bu mukayese (bizler için) fasiddir, bozuktur, geçersizdir, çünkü Ashab-ı Kiram, Resulüllah'a konuşup sordukları o şeylerdeki gıybet değil dini hükümleri öğrenmek (ve bizler de öyle olmamamız) içindi. Bu da sadece Resulüllah'ın huzurunda yapılır. Başka yerde yapılmazdı. Zaten biz hiç yapamayız.

Aşağıdaki gıybet türüne çok, çok dikkat etmek lazımdır,

“Gıybetin diğer bir türü de Küfürdür : Bu şöyledir. Kişi bir müslüman kardeşini çekiştirmeye başlar. kendisine gıybet etme denince de: “ bu sözlerim gıybet değil çünkü doğru söylüyorum.” diye cevap verir. böylece **Allah’ın haram kıldığı bir şeyi helâl sayan (fetva veren) kimse Allah korusun dinden çıkar / kâfir olur.** (Ebuleys Semerkandı, Tebihü’l –Gafilin sayfa 233)

Yüce Allah Teâlâ buyuruyor.

“ Kendinizi (beğenip) temize çıkarmayın, O muttaki ve temiz olanı daha iyi bilir”. (Necm süresi ayet 32

Peygamber Efendimiz (s.a.v) buyuruyor ki:

“Gıybet nedir? bilirmisiniz? Kardeşinin hoşlanmayacağı bir şeyle onu gıyaben (kendisi yokken) onu anmanızdır.” (Nura doğru Kitabın c. 3, s, 1690,1691 .)

Yüce Allah Teâlâ Şöyle buyuruyor.

“ Biriniz diğerini gıybet etmesin, sizden biri ölü kardeşinin etini yemek ister mi? Elbette bundan tiksindiniz. Hucurat Süresi .12)

Esasında Kur’ân-ı Kerim’de geçen Hucurat süresinin 12. ayeti ni yalnız okumak değil de, konunun tamamlanması ve bizim de bu konu da iyi anlamamız için aynı sürenin 10.11.12. ve 13 cü ayetlerin meâlîni okumamız düşünmemiz ve buna göre hareket etmemiz lazımdır.

Bu dört ayetlerin özetini yazalım, sizler ise ayetin tam metnini Kur’ân-ı Kerimde okuyup, incelersiniz.

10. ayet : Müminler kardeş olduğunu ifade eder.

11. âyet : Müminler birbirleriyle alay etmemelidirler.

12. âyet : Müminler zanda ve gıybette bulunmasınlar.

13. âyet : İnsanlar bir kadınla bir erkekten yaratıldı. Sonra kavimlere ayrıldılar. Üstünlük takvadadır.

İmam Gazâlî, gıybetin, belli başlı sebeplerden birinin kin veya (kıskanma) olduğunu söylüyor. Bir kimse başkasına duyduğu kin (veya kıskanma)sebebiyle onu çekiştirmekten ve aleyhine konuşmaktan zevk alır. halbuki mü’min kin gütmez. Ona yakışan bağışlamaktır, hoş görmektir.

Hadis No: 4322 , Hz. Aişe diyor ki, ben bir gün Peygamberimize; **Sana Safiyede ki, şu şu hal yeter .” demiştim bundan memnun kalmadı ve :**

“Aişe, öyle bir söz söyledin ki, eğer o denize karıştırılıyaydı. (denizin suyuna galebe çalıp) ifsad edecekti.” Buyurdu.(Ebü Dâvud, Edeb40, Tirmizi,, Siatu’l Kiyame, 52, (2503, 2504). Kütüb-i Sitte 12/122)

Hiz. AiŖe diyor ki: Ben yine bir gün Peygamberimize bir kimsenin fiziki durumu ile davranuŖlarını taklid ve hikaye etmiŖtim. Bunun zerine Peygamberimiz.

KarŖılığında bana dünyayı verseler bile bir insanın hoŖlanmayacađı bir Ŗey ile taklit ve tavsif / tasvip etmeyi kesinlikle sevmem.”buyurmuŖtur.(Ebu Davd, edep, 40, Tirmizi, Birr 20)

Birine iftira edilmiŖ ise, o üç safhalı bir tövbe yapması gerekir.

1.Tövbe etmek isteyen kiŖi karŖı tarafa iftira atarken, daha önce söylediği sözlerini duymuŖ olan kiŖilerin yanına vararak ; **“Ben sizin yanınızda falanca için Ŗyle Ŗyle demiŖtim; Ŗimdi bilesiniz ki, o sözlerim kesinlikle yalandı, hepsi uydurma veya zandan ibaretti,**

Veya baŖkasından da duymuŖ ise ben o konu hakkında hiçbir bilgim yoktur, ben de baŖkasından duydum yalan mı doğru mu bilmiyorum Allah Tealâ’ya sığmıyorum” diyecek. Bu birinci basamak.

2. Tövbe etmek isteyen kiŖi iftira attığı adama giderek ondan helalik dilemelidir.

3. Allah’tan af dileyerek yaptığına tövbe etmelidir. Çünkü, iftiradan daha büyük günah yoktur. bu yzdeendir ki, diğer günahlar için sadece bir tövbe yeterli olduğu halde gıybet için iki safha iftira için  safha getirilmiŖtir, (yukarıda grldğı gibi birisinde yalan attığını, ikincisinde helalik dilemesi, üçüncüsünde Yüce Allah’tan af dilemesi yani tövbe etmesi gerekmektedir.)

Nitekim Yüce Allah’ da Ŗu ayet’te iftirayı küfür ile eŖleŖirmiŖtir.

“ Artık o pis putlardan ve yalan sözlerden kaçınınız.” (Hacc Süresi ayet) 30)

Resulüllah (s.a.v.) Ŗyle buyurmuŖtur.

“ Bir kimse hakkında bir Ŗey söylendiğinde o kimse onu duyduğunda rencide olacaksa o söz doğru bile olsa gıybettir.”(Kimya’yı Saadet sayfa 432)

Ebu Hüreyre (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) Ŗyle buyurduğunu rivayet etti:

“ İflas eden kimdir biliyor musunuz? Diye sordu.

Ashab: **“Bizde iflas eden malı, mülkü ve parası olmayan kimsedir.”**

Resulüllah (s.a.v.):

“mmetimin mflisleri (iflas edenleri) kıyamet günü namazı, orucu ve zektını getirir, diğer taraftan da, ettiği hareketi, attığı iftirayı, yediği hakları, dktğı kanı, dvdğı (kiŖiler) gelir. Hak sahiplerine ecir ve sevabından verilir. Haksızlık yaptığı kimselerin haklarını deyemeden sevap ve iyilikleri biterse, onların günahlarından alınır. zerine yüklenir. Sonra da cehenneme atılır.(İŖte asıl müflis budur.) (Müslim, Tirmizi,) Ebu mmame (r.a. Resulüllah (s.a.v.)

Ŗyle buyurduğunu rivayet etti :

“ hirette kiŖinin amel defteri aılmıŖ olarak getirilir. Defterine bakıp yapmıŖ olduğu iyi amellerin sevabını göremeyince:

“ Ya Rabbi! YapmıŖ olduğum Ŗu, Ŗu hasenat defterinde yoktur.”

deyince : **Cenab-ı Allah (c.c.)**

“Onlar, insanları gıybet etmen nedeni ile (o savaplar) yok oldular.”
Buyurdu. (Esbehani) Tergib ve Terhib cilt 5, sayfa 410)

Hadis No : 3188 .. Huzeyfe (r.a.) rivayet ediyor.

“ Şu şöyle dedi, bu böyle dedi.” gibi dedikodularla bir yerlere varmaya çalışmak ne kötüdür.” (Ebü Davüd, Edep, 72; Müsned, 4 119; 5, 401)

Enes (r.a.) buyurdu: Resulüllah (s.a.v.) bize hutbe okudu, faizden bahsetti. Onun korkunçluğunu uzun uzadıye belirtti. Sonra buyurdu:

“Faizden bir dirhem ki, kişi onu elde eder, Allah nezdinde günah bakımından, o, dirhem, kişinin işlemiş olduğu otuz altı zinâdan daha tehlikelidir. Faizin en çirkini ise, müslümanın ırzına dil uzatmaktır.” (İbni Ebi Dünya)

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki :

“ (İnsanları arkalarından çekiştiren) yüzlerine karşı dil uzatıcının vay haline.”

Efendimiz s.a.v. Konu ile ilgili Mirac'ta gördükleri.

Peygamberimiz müslüman kardeşini gıyabında çekiştirenlerin korkunç bir şekilde azap edileceklerini bildirmiş ve şöyle buyurmuştur.

“ Ben getirildiğim gece, bir kavmin yanından geçtim. Bunlar, bakırdan tırnaklarıyla yüzlerini ve göğüslerini tırmalıyorlardı. Ben:

--Ey Cebrâil bunlar kimlerdir? diye sordum.

--Bunlar, insanların etlerini yiyen- gıybet eden-ler onların şeref ve iffetlerine dokunanlardır, dedi.” (Ebü Davüd, Edep, 40)

Peygamberimiz (s.a.v.)başka bir hadisinde de buyuruyor ki :

“Mi’raca çıktığım gece derileri ateşten makaslarla doğranan bir erkek gurubu gördüm.

Cebrail’e “ Bunlar kimdir.” diye sordum.

Cebrail (a.s.) bana; “ Bunlar kadınları baştan çıkarıp zina etmek için süslenen erkeklerdir.”diye cevap verdi.

Daha sonra etrafa pis kokular saçan bir kuyu gördüm, içinden yüksek sesli inilti geliriyordu. Cebrail’e; **“ Bu feryad edenler kimlerdir.”** diye sordum.

Cebrail (s.) bana; **“ Erkekleri tahrik edip zinaya sürüklemek için süslenen ve haram kılınmış hareketler yapan kadınlardır.”** diye cevap verdi.

Biraz ilerledikten sonra, memelerinden birbirlerine bağlı erkek ve kadın gurubu gördüm. Cebrail’e **“bunlar kimlerdir.”** diye sordum.

Cebrail (s.) bana; **“ bunlar başkalarını arkadan çekiştirenler ve insanlarla alay edipeğlenenlerdir.** Yüce Allah bir ayetinde bunlar için. **Arkadan**

çekirtmeyi ve insanlarla alay edip eğlenmeyi huy edilenlerin vay başlarına geleceklere!” buyurmuşlardır. diye cevap verdi. (Beyhaki ve Nura Doğru c.3, s, 1676)

Gıybet orucu da bozar;

Efendimiz şöyle buyuruyor. **“Oruç günahlara karşı bir kakandır, fakat kul tarafından gıybetle delinmedikçe.”**(Ebu'l-Leys Semenkandi, Tenbihü'l Gafilin Sayfa: 784)

İslam Büyüklerinden ibn Abbas (r.a.) diyor ki : Başka birinin kusurunu söyleyip araştıracağına, kendi kusurlarını göz önüne getir.

Ebu Hüreyre (r.a.) diyor ki : “ Kendi gözünüzdeki kiran'ı (Elektirik direği gibi büyük ağacı) görmezsiniz. de, başkasının gözündeki kılı görürsünüz.”

Yine Ebu Hüreyre (r.a.) diyor ki : iki adam mescidi Haramın kapılarının birinde otururlarken oradan “ Sakalı bıyığı tıraş edilmiş bir adam geçti, bu adam için kendini kadınlara benzeten bu adamda erkeklikten yalnız bir alameti kaldı.” dediler. Sonra ezan okundu, namaza gittiler, namaz kılarken, bu bizim yaptığımız doğru mu değil mi diye düşündüler. Ve durumu Mekke müftüsü Ata'ya bildirdiler. Ata, verdiği cevapta abdest alıp namazı tekrar kılmalarını, oruçlu iseler oruçlarını da kaza ve tövbe etmelerini söyledi.

Hüseyin oğlu Ali, Başka birini gıybet ettiğini görünce dedi ki: **“ Köpek yiyeceği olan gıybetten uzak dur.”**

İslam Büyüklerinden Hasan Basri Diyor ki : Senin iyiliğine de olsa lâf taşıyan kimse aslında senin kötülüğüne çalışıyor.

Anlatıldığına göre: bir defasında birkaç kişi İbrahim b. Edhem'e misafir olmuştu. Adamlar yemeğe oturunca birini çekirtmeye başladılar. Bunun üzerine İbrahim b. Edhem onlara dedi ki:

Bizden öncekiler ekmeği et'ten önce yerlerdi. Siz ise daha ekmek yemeden et yemeye koyuldunuz.

Ehl- i Hikmetten bir zâta göre gıybet, okuyucuların meyvesi, Fâsıkların ziyafeti, kadınların çayırı, köpekleşmiş insanların katığı ve takva sahiplerinin çöplüğüdür.

Ümmamet-ül Bahili'ye göre: Kıyamet günü amel defteri eline verilen bir kul orada işlememiş olduğu iyiliklerin yazılı olduğunu görünce; **“ Yâ Rabbi ! bu iyilikler bana nereden geldi.?”** diye sorar. Allah da ona;

O iyilikler senden habersiz olarak seni çekiştirenlerden geldi!” diye cevap verir.

Göz ve El İşaretleri ile Gıybet

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor. **“Veyl o insanları çekiştirip kaş göz işaretleriyle alay edenlerin bütününe,”(Hümezete süresi ayet: 1)**

Gıybet, Göz, kaş işaretleriyle, söz ve, yazı ile fiil yani el kol kafa hareketleri ile yapılmaktadır, en tehlikesi de söz ile yapılan gıybetlerdir. Sonucu, manevi vebal günahından başka, kırılmalarla birlikte kavga, cinayete kadar da uzanabilir, bu nedenle gıybet nasıl yapılırsa yapılsın, hepsi haramdır. Resulüllah (s.a.v.) bile bir kimsenin hoşlanmadığı bir hareketi yaptığını gördüğü zaman isim vermeden kapalı bir ifadeyle şöyle buyurdu.

“ Bir kısım insanlara ne oluyor da, şöyle şöyle yapıyorlar.” (Nura doğru C. 3 S.1693)

Hz. Âişe (r.a.) buyurur. “ Bir kadına elimle,/ boyu kısıdır diye işaret ettim.

Resulüllah (s.a.v.) **“ Gıybet ettin”** buyurdu.

Bunun gibi bir kimsenin halini bildirmek için, topal yürümek, gözünü şaşı yapmak gibi şeylerde gıybettir.

Fakat ismini söylemeden, bir kimse böyle yaptı demek gıybet olmaz. Ama bundan da orada olanlar kimi kast ettiğini imalı olarak anlatırsa veya karşı taraf onun kim olduğunu anlarırsa gıybet olur. En iyisi mümkün olduğu kadar öyle şeylere girmemek lazımdır.

Gizli veya imalı gıybet

Bazıları bilmeyerek, nasıl gizli şirk yapan bazı insanlar varsa, Bazı gıybet eden, imalı yapıyor veya dönemeçli yapıyor oda gıybettir. Konuyu beraber inceleyelim.

Birinci örnek : Filan kimse, var ya, o kel, veya pala bıyıklı, adam çok iyidir huylarını biraz düzeltti ama, o eski huyunu terk edemedi hala o huylara müpteladır, der..

. **Oysa;** bu gıybeti yapan, gıybeti dinleyene imalı olarak söylüyor adını dile getirmiyor, gıybet olmasın sözde böyle imalı konuşuyor, gıybet etmiş olmanın günahından kurtulacağını sanmaktadır. ama, bütün açıklığı ile kim olduğunu hedef haline getiriyor. Hem kendisi biliyor onun kim olduğunu hem de dinleyen biliyor.

(anlıyor) onun kim olduğunu, bu gıybeti yapanda dinleyende günaha ortaktır.

İkinci örnek, Bende zamanında o işleri yapardım ama çabuk tövbe ettim öyle şeyleri bıraktım, ama; şu bizim sağ yanımızdaki göbekli komşu

var ya o bu yaşa gelmiş hala yaptığı işlere bak, insan çocuklarından komşularından biraz utanır, saçı sakalı ağırmış yine utanmıyor.

Bir yandan kendini övüyor, töbe ettiğini diğer yandan da Her ne kadar imalı dedikodu yapıyorsa, hedef açık, açık kim olduğu ayan beyan ortada ismini dese ne yazar demesen ne yazar açık, açık gıybet, gıybeti yapanda dinleyende ortaktır.

Allah'a sığınıyorum. Aşağıdaki hadisten şu anlaşılıyor, gıybet edende bunu dinleyende aynı günaha ortaklardır.

Üçüncü örnek ; Şu ayağından sakat filan kişi var ya; o ne hallere düştü, oğlu yüzünden, gelini yüzünden veya eşi yüzünden, ben bu işe çok, çok üzuldüm, ama o adam bunu hiç hak etmemişti, ben çok üzuldüm Allah yardımcısı olsun ama, etme bulursun dünyasıdır. O da zamanında çok çok şöyle, şöyle yaptı, şimdi tabi karşısına gelir.der.

Buda her ne kadar üzülüğünü belirtse de, amacı onu eski kirli çamaşırlarını ortaya dökmek veya yeniden hatırlatmak, kötülemek buda bal gibi gıybet etmektir.

Dördüncü örnek ; Bir kimse, bir başkasını, yanında gıybet etse; ona, “ Sus, gıybet etme“ öylesine derse kalbi ile bunu kötü tutmazsa, gıybeti dinleyen de gıybet eden gibi günaha ortaktır. Çünkü birisi gıybet ediyor, diğeri öylesine sus diyor halbuki dedikodudan hoşnuttur. Kendisini takva, veya dedikodudan hoşlanmaz gibi gösterir oysa kalben kötülemiyor.

Yüce Allah Şöyle buyuruyor.

“ İcinizdekini açıklasanız da, saklarsanız da Allah onu bilir. ve onunla sizi hesaba çeker. “ (Bakara süresi ayet 284)

Bir gün Hz. Ebu Bekir ile Hz. Ömer (r.a.)'huma beraber gidiyorlardı birbirlerine,

“Filan kimse çok uyuyor.” dediler. Sonra Resulullah (s.a.v.)den yiyecek

istediler.

Resulullah (s.a.v.) **“ Siz yemişsiniz.”** Buyurdu. Eshab, ne yediğimizi bilmiyoruz dediler.

Resulullah; **“ Evet kardeşinizi etini yediniz. İkinizde aynisiniz, biriniz söyledi diğeri dinledi.** buyurdu.

Allah'a sığınıyorum. Yukarıdaki hadisten şu anlaşılıyor, gıybet edende bunu dinleyende aynı günaha ortaklardır. Bunun için çok dik katlı ve hassas olmalıyız. Gıybet yapmamalıyız ve gıybet dinlememeliyiz.

Yüce Allah ağızdan çıkan her sözün yazıcı melekleri tarafından kaydedildiğini bildirmektedir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ İnsan iyi ve kötü her hangi bir sözü söylemez ki, yanında (yaptıklarını) gözetleyen (ve tesbit eden) hazır bir melek bulunmasın.”
(Kâf süresi 18)

Gıybettin caiz olduğu yerler

Konuya, öncelikle bir Hadis-i Şerif’le başlayalım! Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyuruyor.

“ Siz facir kimseyi belirtmekten korkarmısınız, çekinirimsiniz? (hayır çekinmeyiniz!) halk kendisini tanısin diye maskesini yırtınız. Halk ondan sakınsın diye, onda bulunan kusurları haykırınız. (söyleyiniz.) (İmam Gazalinin İhya-i Ulüm’id-Din cilt 6, sayfa 372)

Yukarıdaki hadiste bir sözde facir geçiyor (**FACİR**) ‘in anlamı Sözlükte:

1- Fitneci, fesatçı, sefih, zina ve işret gibi, kötü işler yapan,
2- Fena huylu, günahkar fücür sahibi, Sefih, çok içen, Habis rezil, şarir (şerrut) , Şaki, Kadına düşkün erkek, erkeğe düşkün, gibi. Vesair. Bunların yaptıklarını müslümün kardeşine anlatacaksın ki kendilerini ondan korusunlar.

Kimlerin gıybeti yapılması, (caizdir)

1- Zulme uğrayan kimsenin, hakime zalimi şikayet etmesi,
2- Anarşi ve bozgunculuğu önlemek ve ortalığı düzeltmek için anarşiyi sorumlu makamlara şikayet etmek.
3- Filan kişi bana zulmediyor. Ona karşı tutumum ne olmalıdır , diye? kişinin müftüye fetva sorması: veya mahkemede doğruyu söylemek için şahitlik etmesi veya dava açması,
4- kötülerin şerrinden sakındırmak için insanları / Müslümanları uyarmak.

Hadis No: 1534 Âişe (r.a.) rivayet ediyor. Bir adam Hz. Peygamberin yanına girmek için izin istedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v.)

“ Kabilesinin kötü adamıdır. Ama izin verin ona.”(Buhâri, Edeb, 38-48,Müslim, Birr,73, Ebu Davud,50)

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Allah çirkin sözün açıkça söylenmesini sevmez. Ancak zulme uğrayanlar müstesnadır. (Zalime fena söz söylenebilir.) Allah her şeyi işitici ve her şeyi hakkıyla bilicidir. (Nisa Süresi ayet: 148)

“ Varlıklarının (borcunu) geciktirmesi, hem cezalandırılmasını, hem de gıybetinin yapılmasını helâl kılar.” (Ebu Dâvud, Nesâî, İbni Mâce.)

Nitekim Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Kim ki hayâ perdesini yüzünden atmışsa, onun gıybeti yoktur. Yâni gıybeti yapılabilir.” (İbni Adıyy, Ebu Şeyh İmama Gazali'nin İhyâ-i Ulüm'id-Din cilt 6 sayfa 373)

Selef-i sâlihın derler ki, üç sınıf vardır, onların gıybeti yoktur. yani onların gıybetinden günah gelmez.

1- Zalim idareci,

2- Bid'atçı kimse,

3- Açıkça Fıskını açıklayan fasık,

Bunların dışında **Hasan basri Hz. leri bu üç sınıf'a. 4. cü olarak Hevâ ve heveslerine tabi olanı da eklemiştir.** Yani gıybetinden günah gelmez. Onların gıybeti yoktur.(İmam gazalinin İhyâ-i Ulüm'id'Din 6/ 372-373)

Nitekim Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Kötünün kötülüğünü anlatınız ki insanlar ondan sakınsın.”(Tebihü'l Gafilin,Sayfa 233.-234)

Fakat bu kişiler çekiştirilirken hareketleri ve zihniyetleri söz konusu edilmelidir. Yoksa, mesela, bedeni (dini, nesebi, soyu bir kusurları, söz konusu edilirse o söz gıybet olur.

Fakat, insanları böyle kişilerin şerrin den korumak amacı ile onların açıkça yaptıkları hareket ve zihniyetleri Mesela: Tefeci ise, ırz düşmanı ise, açık, ıçık içki içip serhoş olarak sağa sola saldırıyorsa, yalancı, iftiracı ise bunlar gerçekleri anlatılırsa ondan korunmak amacı ile söylenirse, İnşallah böyle konuşmalar gıybet sayılmaz.

En doğrusunu Yüce Allah Teâlâ bilir.

Başka bir İyi niyet olarak yapılan sözlerden günah yoktur inşallah:

Örneğin: kişinin gıyabında Şu kardeşimiz geceleyin görmüyor yani gece köründür. Şunun kulakları çok ağır duyuyor. Veya köyde şehirde isminin dışında takılan bir lakap ile çağrılan kişi bu lakaptan utanç duymuyorsa alışıık ise ve buna benzer ibareler kullanmakta günah yoktur. Yeter ki alay edilmesin, küçük görülmesin onu rencide edici hareketlerde bulunulmasın.

Hadis NO: 4327 – Hz. Cabir (r.a.) ve Hz. Hüreyre (r.a.) anlatıyor.

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur.

“ Ne fasık ne de mücâhir (günahı açıktan işleyen) kimse için söylenen gıybet sayılmaz. Mücâhir olan hariç, bütün ümmetim affa mazhar olmuştur. “ Kükubi Sitte 12/126)

Yine kutub-i Sitte'nin 12. Cilt 127. sayfasında Nevevinin zikrettiğine göre “ Fıskını veya bid'asını aleni yapan kimsenin aleni olan günahları ile gıybeti caizdir. Aleni olmayan günahları sebebiyle gıybeti caiz değildir. Örneğin: umumhane açmış, meyhane açmış, vesair kısacası açık işlenen günahları kast etmektedir..

Fatıma Binti Kays (r.a.)ha şöyle dedi.

Ben Nebi (s.a.v.)'e gittim, Ya Resulüllah. Ebu Cehm ve Muâviye ibni Ebü Süfyan beni istiyorlar (ne buyurursunuz) dedim.

Bunun üzerine Resulüllah (s.a.v.)

“ Muâviye malı olmayan fakirin biridir, Ebul Cehm ise sopasını omzundan indirmez,” buyurdu. (Müslim, Talak, 38, Tirmizi, Nikah 38, Nesâi Nikah 22,

Müslim'in bir rivayetinde

“ Ebul Cehm kadınları çok döven birisiydi. İfadesi bulunmaktadır.”

Açıklama: Evlenme söz konusu olduğu zaman fikrine müracaat edilen kişinin bildiklerini olduğu gibi söylemesi gıybet değildir.

Buna çok dikkat etmek gerekir, biri ile evlenmek için gelip sana güvenip, hayati konuyu paylaşıyorsa seninle istişare ediyorsa; sende kıskanmamak şartı ile, kin gütmemek ve konuyu abartmamak şartı ile, zan gütmemek şartı ile o kişiye, nasihat maksadıyla doğru bildiklerini söyleyebilir. Ama tâfsilata geçmemesi gerekir. buna da dikkat etmesi gerekir. doğrusunu neyse anlatması lazımdır. Az ve öz olarak. Yukarıdaki örnek hadis gibi.

Hadis No: 1535 – Hz. Âişe (r.a.)'ha rivayetine göre :

“Filan ve filan'ın dinimizden bir şey bildiklerini sanmam.” (Buhâri Edeb 59)

Açıklama; Müslümanları uyarmak ve uğramaları muhtemel zararlardan korunmak maksadıyla bazı kişiler hakkında bilgileri açıklamak gıybet değildir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) din hakkında bilgisi olmayanların halkı yanıltmalarını önleyici açıklamalarda bulunmuştur. (Riyazü's Salihin Say

Hadis No: 8525 Enes'den (r.a.) rivayetle :

“Haya örtüsü atan kimsenin arkasından konuşmak gıybet değildir.”

(Beyhaki'nin Sünenin'den C. Saügir cilt 4. sayfa 15509)

Haksızlığa uğramış bir adam, hakkını almak veya aramak için ancak gıybet yapmak suretiyle mümkün olur. nitekim

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Muhakkak ki, hak sahibi olan alacaklı için söz söylemek yetkisi vardır.” (Müslim,Buhâri)

Başka bir hadis'i şerif'te:

“ Zengin bir kimsenin borcunun geciktirmesi zulümdür.” (Müslim, Buhâri,)

Yine Başka bir Hadis'i Şerif'te Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.)

“ Varlığının (borcunu) geciktirmesi, hem cezalandırılmasını, hem de gıybetinin yapılmasını helâl kılar.” (Ebu Dâvud, Nesâi, İbni Mâce.)

Hz. Ömer'in kulağına, Ebu Cendel'in Şam'da içki içtiğini haberi geldiğinde Hz. Ömer Ebu Cendel'e şu mektubu yazdı.

“ Rahmân ve Rahim olan Allah'ın ismiyle başlarım! Hâ, Mim! Bu kitabın indirilişi, aziz, alim olan, Allah'tandır. O, günah bağışlayan, tevbe kabul eden, azâbı şiddetli olan, İhsan sâhibi Allah'tandır.. ki, O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. dönüş ancak O'nadır.

Hz. Ömer'in bu mektubu üzerine Ebu Cendel tövbe etti (bir daha içki içmedi.) bu konuyu Hz. Ömer'e ileten gıybet amacı ile değil Ebu Cendel'in içkiyi bırakması ancak Hz. Ebu Bekir'in vesilesiyle ve mektubuyla etkili olacağı umduğu için yapılmıştır buda mübahtır. Kötü bir işin (günahın) terkine vesile olmuştur. en iyisini Rabbim bilir.

(Bazı gıybet) Mübâh hatta **sevap kazandırıcıdır.** Gıybettin bu şekli kişinin **açıkça günâh işleyen bir kimsenin (Facir'in) veya bid'atçının aleyhine konuşmasıdır.** Kişi bu konuşması yüzünden sevap kazanır. Çünkü onun bu açıklamaları sayesinde (halk) söz konusu fâsıkı veya bid'atçıyı tanıyarak şerrinden sakınırlar. (Belki o kişide utanır tövbe eder veya bir daha açık açık günah işlemez olur. (Tenbihü'l Gafilin sayfa 234)

Nitekim Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Kötünün kötülüğünü anlatınız ki, insanlar ondan sakınsın.” Buyurmuştur.” (Tenbihü'l Gafilin sayfa 234

Özellikle bu konulara çok dikkatli olmalıyız, örneğin az önce okuduğumuz, 8525 nolu Hadis'te Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor. **“ Haya örtüsü atan kimsenin arkasında konuşmak gıybet değildir.”** buyurmaktadır.

Bazı inceliğe dikkat etmeliyiz,

1 - Mesela bir adam içki, içiyor, tefecilik yapıyor, söz gezdiriyor (Koğuculuk) yapıyor. Biz onu eleştirirsek yani gıybetini bu üç konu dışında yapıyorsak, gıybet olur, o neyin haya örtüsünü atmış ise o konu üzerinde o kişi eleştirilir. Söz konusu yapılır, başka konularda, Su-i-zan veya tahmin yapmak hem gıybettir hem de aslı olmaz ise iftiradır. bilinen neyse o yoksa, Allah korusun o zaman çok büyük günah işleriz.

2 - Yine açık günah işleyip haya perdesini yırtan başka bir kişi, yalnız rüşvet yiyor, veya yalnız, açık açık gıybet ediyor, veya yalnız açık açık zina ediyor, bu günahlardan yalnız birisini işliyor ise onları eleştirebiliriz. Adamın yapmadığını anlatmamız veya ek şeyler uydurmamız yine gıybettir.

Ayrıca;

Bu hususta çok dikkatli olmalıyız, adam belki, bir yıl önce, bir ay önce, veya bir hafta önce o fiili yaptığı günah olayı yapmış ve sonuçta tövbe etmiştir. Biz de bunu bilmiyorsak sürekli gıybet yapıyorsak, o günahdır. çünkü adam belki tövbe etmiştir.

Eğer adam tevbe etmiş ise, bilmeden konuştuklarımız zan ve iftiradır. Geçmişini eleştirmek ise gıybettir,

3- Bizler ancak gözümüzle gördüğümüz şeylere inanırız, hüküm veririz; mesela, adam büyü (sihir,) gösteri iş yeri meyhane veya fuhuş iş yeri veya fala bakıp geleceğe haber vermek gibi iş yerini açmıştır, veya tefeci iş yeri veya açık açık çarşıda kahvede, pazarda bunu yapıyorsa işte bu açık haya örtüsünü atmış olan o iş yerleri kapanmadıkça veya el değiştirmedikçe yalnız o pis işlerle sahibinin iştigal ettiği için onun o pis işlerle ilgili gıybeti yapılabilir. Veya açık açık, zina yapıyorsa, açıkça parkta bahçede içki içiyorsa, açık, açık koğuculuk yapıyorsa (laf gezdiriyorsa) açık, açık iftira ve onun bunun gıybetini yapıyorsa, açıkça tefecilik yapıyorsa, açıkça bidat çılık, yalancılık yapıyorsa bu gibi hareketleri yapanlar hakkında:

Peygamber Efendimiz (s .a.v.) şöyle buyuruyor“ **Kötünün kötülüğünü anlatınız ki, insanlar ondan sakınsın.**” buyurmuştur.

Amaç bu olacak ve Hadis-i Şerif açıktır. Başkası bunu fırsat bulup o kişiye iftira atarsa nesebine küfür ederse veya namusuzdur, gibi ağır eleştirirse kendisine yazık eder. günahkar olur.

4- Her hangi bir kimse, gizli, gizli yukarıda saydıklarımız günahlardan birisini veya hepsini işliyorsa ve bunu gizli yapıyorsa, açık, açık yapmıyorsa bizler onun gıybetini yapamayız, çünkü Peygamber Efendimiz “ **Haya örtüsüatan,** (açık günah işleyenlerin gıybeti yapılırsa) **gıybet değildir.**” yine Peygamber Efendimizin yukarıda geçen 4327 nolu Hadiste , özet olarak (günahı açıktan işleyen) ler için yapılan gıybet, gıybet sayılmaz buyrulmaktadır.o günahları **Gizli yapıyorsa biz onun gıybetini yapamadığımız gibi su-i zan olur, gıybet olur, iftira olur. Allah Teâlâ korusun.**

Bu hususta imam nevevinin

Kötülüğü açık olan kimsenin durumunu söylemek gıybet değildir. ancak böyle bir kimsenin henüz açığa çıkmamış yönlerini söylemek ise gıybettir. Bu inceliğe dikkat etmek gerekir.

5- Birisini dini yönden eleştirirsek çok dikkat etmeliyiz, mesele; şu adam namaz kılmıyor, camiye gelmiyor, oruç, tutmuyor. Hacca gitmiyor. Zekat verdiğini hiç görmedim, kurban kesmiyor gibi eleştiri, su-i zan ve gıybetir çok, çok dikkat etmeliyiz.

Mesela; Belki adam camiye gelmiyor, gizli, gizli evinde kılıyor, oruç,tutmuyor ne bilirsin belki hastalıklıdır, yetkili hoca ve tabibler o'na oruç yemesi için fetva vermişler o'da varlığı varsa fidye öder, yoksa zaten bir şey ödemez, hacca gitmiyor, ne bilirsin belki adamın parası yok, veya sağlığı yerinde değil, zekat ta aynen öyledir belki parası yok veya zekat düşen malı yok, veya belki zekatını veriyor senin haberin yok. Bu adam varlıklısıdır Kurban kesmiyor, ne bilirsin belki kurban kesmek üzere bedeli bir hayır kurumuna veya bir başka köye veya dış müslüman ülkelere yollamış. Bu konular Allah Teâlâ ile kul arasındadır çok, çok dikkatli olmalıyız.

Ancak açık, açık namaza karşı, oruca, karşı, hac ve zekat'a karşı ise bunları inkar ediyor ise o zaman tabi ki eleştirilir gıybeti yapılır ve yukarıda ki hadise göre de gıybet sayılmaz yani günah olmaz. Hadisi tekrar hatırlayalım, **Kötülerin kötülüklerini anlatınız ki, insanlar ondan sakınsın."**

6- Kötüye değiştirmek ve günahkârı yola getirmek için yardım dilemektir. Kötülüğü önlemeyi temin niyetiyle, bu işe gücünün yettiğini umduğu kimseye, bir din adamına veya o beldenin sayılı kişisine " **Filan şöyle yapıyor, onu men et. Kendisini uyar yaptığı hem ona hem ailesine hemde beldemize yakışmıyor."** demek caizdir. Niyeti kötülüğü önlemektir o kişiyi yola getirmektir. Niyet yukarıdaki gibi olmazsa bu haram olan gıybet olur.çok dikkat etmek gerekir.

Yüce Allah buyuruyor.

" Allah çirkin sözün açıkça söylenmesini sevmez. Ancak zulme uğrayanlar müstesnadır. (Zalime fena söz söylenebilir.) Allah her şeyi iştirici ve her şeyi hakkıyla bilicidir. (Nisa Süresi ayet: 148)

7- Zulme uğrayanlarda, haklarını Müftülüklerde fetva da veya mahkemelerde doğrudan şaşmamak üzere, yapacakları hak aramalar gıybet sayılmaz. Çünkü anlatmasan hakkını arayamazsın. En doğrusu Yüce Allah Teâlâ bilir

Başka bir Hadis de :

" Bu dünyada Müslümanların hallerini örtenlerin, günahlarını Allah-u Teâlâ da kıyamette örter." Buyurdu. (İmam-ı Gazali Kimya'yı Saadet sayfa 289)

Koğuculuk (Söz götürüp getirmek)

Yüce Allah şöyle buyuruyor. “ **Ey Muhammed! Bir de (ister haklı ister haksız olsun) en çok yemin eden kimselere, değersize, çok ayıplayana, kovuculuk edene, Hayırdan alıkoyana aşırı gidenlere, çok günahkara zorbaya, bütün bunlarla beraber soysuzlukla damgalanmış kimselere, mal sahibidir ve oğulları vardır diye itaat etme.** (Kalem süresi ayet : 10,11,12,13,14)

Hadis NO: 7700 Abdullah bin Busr'den (r.a.) rivâyetle :

“ **Hased eden, söz götürüp getiren ve kâhinlik yapan benden değildir, bende ondan değilim.**” (Teberâni'nin Kebir'inden C. Sağir. Cil 4, sayfa 1458)

Kardeşliğe zarar veren çirkin davranışlardan birisi de koğuculuktur, laf gezdirme veya taşıma . Arapçada buna nemmime, bu işi yapana da nemmam denir.

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“**Nemmâm Cennete girmeyecektir.**“

“**Kattat cennete giremez,**”buyurmuştur, Buhari, edep, 50,VII,86 Ebu Davud, edeb 38,V, 190 Tirmizi, birr79,VI,376)

Hadis de geçen “Nemmam” ve “Kattat “ kişiler arasında söz taşıyıcı demektir.bazı alimler “ Nemmam,” Sözü bizzat dinleyip, nakleden kimse, “Kattat”ı” ise söylenenlere kulak kabartıp işittiği gelişi güzel dedikoduları nakleden kimsedir. Diye yorumlanmıştır. Bunlara Türkçede “Koğuculuk “da denir.

Peygamberimiz (s.a.v.) arkadaşlarından hiç biri hakkında kendisine söz getirilmesini hoş karşılamaz ve:

“**Ashabımdan hiç biri diğeri hakkında hoşlanmayacağım bir şeyi bana ulaştırmasın. Çünkü ben, hepinize salim bir kalb ile (Sevgi dolu gönül ile) çıkmayı isterim,**” buyurmuştur. (Buhâri, Edep, 50; Müslim, İman, 45)

Dinimiz bütün Müslümanları kardeş yapmış ve kardeşliğe zarar verecek her şeyi de yasaklamıştır.

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ **Yemin edip duran, aşağılık, daima kusur arayıp kınayan ve durmadan söz taşıyana boyun eğme.**” (Kalem süresi ayet: 11)

Koğuculuk çok kötü bir huydur, ne Müslümanlığa ve nede insanlığa yakışır, böyle söz götürüp getirmek insanları birbirine düşürmek hiçte ahlaki değildir. koğuculuk yapan, kardeşi, kardeşe, kabileyi, kabileyeye, babayı, evlada, düşman eder büyük fitneler çıkarır, karı ile kocayı birbirinden ayırır

Peygamber Efendimiz başka bir hadiste konuyla ilgili şöyle buyurmuştur.

“ Şüphesiz insanların et kötü olanları da iki yüzlü kimselerdir ki, birine bir yüzle diğerine başka bir yüzle gelirler.” (Buhâri, Cenaiz, 82; Edep, 49)

Mü'minin görevi, dargınları barıştırarak insanların arasını bulmaktır. Yoksa insanlara lâf taşıyarak aralarını açmak ve onları birbirine düşman etmek değildir.

İslam büyüklerinden Musa b. Zübeyr diyor ki :

Söz taşıyıcıyı dinledikten sonra dediklerini/ dinlemek kabul etmek, o söz taşıyanın yaptığı kötülüğünü devamlı yapmasına izin vermektir/ teşvik etmektir. Böyle söz taşımaya izin vermemek, ve dinlememek gerekir, (böyle bir kötü konu açılırsa karşı taraf o konuyu hiç kırmadan makulca başka bir konu açıp o laf geziciyi susturmalıdır. Müslümana bu yakışıır.)

Söz taşıyıcılardan kaçının onun sözleri doğru bile olsa sırrı açıklamak alçaklığına düştüğü için horlanmayı/ cemiyetten dışlanmayı hak etmiştir.

Peygamber Efendimiz buyurdular ki:

“ İnsanlar arasında söz taşıyarak gezmeyi adet eden, meşrû çocuk değildir, terbiyesizdir.” (Nura Doğru c. 3 . s. 1668)

H İ K A Y E

İslâm Büyüklerinden Hammâd b. Seleme diyor ki:

“ Köle satın alacak olan bir adam, kölenin kusuru olup olmadığını sorar. Köle sahibi der ki:

Biraz söz taşımasından başka kusuru yoktur.

Adam: Zararı yok. Kabul ediyorum, der. köleyi alır evine getirir, aradan belirli bir zaman geçtikten sonra.

Köle: Adamın karısına şöyle der.: Kocan seni sevmiyor. Başkası ile evlenecek. Fakat ben büyücüyüm! İstersen buna engel olabilirim. Sen onun saçlarından biraz kes bana getir, ben ona büyü yapar, başkasıyla evlenmesine engel olurum.

Kadını buna razı ettikten sonra, köle efendisine gider. ve ona şöyle der:

Efendi sen bu kadına böyle güzel bakıyorsun ama onun gözü hep dışarıda, seni öldürüp malını başkasıyla yemek istiyor.

Adam: kölenin laflarına inanmak istemez. Fakat köle boş durmaz ve der ki:

Söylediğimin doğru olup olmadığını anlamak istiyorsan yalandan uykuya yat.

Adam: yalandan uykuya yatar ve karısını beklemeye başlar. Bunu gören köle hemen hanıma haber verir. hanımda usturayı alır , kocasının sakalından kesmek üzere ona yaklaşır.

Adam: bunu görünce kölenin doğru söylediğine hükmeder. Ve karısını oracıkta öldürür.

Köle gider efendisinin ve karısının yakınlarına konuyu bildirir. Bu yüzden iki kabile birbirini girer sayısız insanlar ölür. Laf taşımanın iftira atmanın sonucu budur.

Bakın bu hususta Yüce Allah bizleri ne güzel uyarıyor.

Yüce Allah Şöyle buyuruyor.

“ Ey iman edenler. Eğer bir fasık size haber getirirse onu tahkik edin. (yoksa) bilmeyerek bir kavme sataşırsanız da yaptığınıza pişman olursunuz.” (Hucurat 6)

Koğuculuk yapanlar daha mezarda Allah'ın azabına uğrayacaklardır.

İbni Abbas (r.a.) diyor ki, Peygamber Efendimiz (s .a.v.) iki kabrin yanından geçerken;

-“ Bu mezarlarda yatanlar azap görüyorlar. Hem de (kendilerince) azap görmeleri büyük bir şey için değildir.” buyurdu. Sözüne devam ederek.

(onlar her ne kadar bunu basit görüyorlarsa da) **Günahları büyüktür. biri idrardan sakınmaz. İyice temizlenmezdi. Diğeri de koğuculuk ederdi,”** buyurdu.

Ka'. El- Ehbar diyor ki: İsrail oğullarında kıtlık olmuş, Hz. Musa (a.s.) ile birlikte halk, defalarca yağmur duasına çıktıkları halde, yağmur yağdırılmıyordu. Yüce Allah, (a.s.) buyurdu ki:

“ Ya Musa! Koğuculukta ısrar eden nemâm, içinizde olduğu sürece, senin ve mahiyetinde olanların duasına icabet etmem.”

Hz. Musa: **“ Yâ Rab, o söz taşıyan kimseyi bildir ki, aramızdan çıkarıp atalım.”** dedi.

Bunun üzerine ;

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor ki:

“ Sizi birbirinizi çekiştirmekten, koğuculuktan, yasaklarken, kendim mi nemâm (koğu-culuk eden) olayım. “

Bunun üzerine Hz. Musa ve mahiyetindekiler, tövbe ettiler ve ve bu tövbe ile Yüce Allah (c.c.) yağmur yağdırıp, onları bol suya kavuşturdu.

Diğer bir Hadisi Şerif te de şöyle buyurmuştur.

“ Ara bozmak için laf götürüp getiren kimse cennet'e giremez.” (Ebu Davud, Edep, 33)

kısacası, Müslümanlar hakkında hiçbir dedikodu yapmamalı, söz taşımamalıdır. Söz taşıyan dedikodu yapanlar ise fasıktır. Bir Hadis-i

şerifte: “**Söz taşıyan cennete giremez.**” Buyrulmaktadır. (Kimya-yı Saadet sayfa 186)

bilinmelidir ki, bir kimseyi senin yanında kötüleyen, seni de başkasının yanında kötüler. Böyle kimseden uzak olmalıdır.

Hayır (iyilik) konuşulmayan yerde susmak :

Hadis N0: 1514 – Hüreyre (r.a.) rivayet ediyor Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ **Allah’a ve Âhîret gününe inanan, ya hayır (İyi şeyler) söylesin ya da sussun.**” Buhâri, Edeb, 31-85, Rikak, 23, Müslim, İman, 74 lukat, 14, Ebu Davud, Edeb 123, Tirmizi, Kıyamet, 50

Ebu Musa (r.a.) der ki : Resulullah (s.a.v.) ‘a: sordum :

“ **Hangi Mü’minin, Allah katında derecesi daha yüksektir?**”

Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

“ **Diliyle eliyle Müslümanları incitmeyen kişidir.** “ (Buhâri, Müslim ve Nesâi)

Bir dörtlük şiir okumaya ne dersiniz.

Her türlü kötülükten Korum dilini ey insan, oğlu insan,
Isırır seni, bil ki, dil’i iyi kullanmasan, o bir tehlikeli yılan,
Yoksa, seni helak eder tutarlar kıyamette yakan ve paçan,
Ne yazık ki, dildir, insanları rezil de yapan, vezirde yapan.

Sa’d oğlu Sehl (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etti:

“ **Kim bana diliyle kimseyi incitmeye ve zina dana kaçınmaya söz verirse, ben de onun cennete gireceğine kefil olurum.**” (Buhâri ve Tirmizi,)

Esrem oğlu Esvad (r.a.) şöyle anlatır.

“ **Ya Resulullah! Bana öğüt ver.**” dedim.

“**Elinle kimseye zarar verme.**” buyurdu.

“ **Buna yapamazsam ne yapabilirim?**”

“ **Diline hakim ol.**”

“Bunu yapamazsam ne yapabilirim. ?

“**Elini hayırdan başkasına uzatma, dilinle de iyiden başkasını konuşma.**” Buyurdu. (İbn Ebi’-d-Dünya ve Beyhaki)

Ebu Zer (r.a.) anlatır. Resulullah (s.a.v) ‘in yanına girdim.

“ Bana öğüt ver Ya Resulüllah! dedim.

“ **Allah’a âsi olmamanı. Emirlerine uymanı tavsiye ederim. Çünkü 0 bütün işlerin süsüdür.**”

“ Daha Ya Resulüllah!”

“ **Kur’ân-ı oku ve Allah (c.c.)’ı zikret. Çünkü o senin için gökte bir hatırlanma ve yer yüzünde de bir nurdur.**”

“ Daha söyle Ya Resulüllah!”

“ **Az konuş. Çünkü susman şeytanı uzaklaştırır. Din işinde sana yardımcıdır.**

“ Daha söyle Ya Resulüllah!”

“ **Çok gülmekten kaçın. çünkü çok gülmek kalbi öldürür, yüzün nurunu giderir.**”

“ Başka Ya Resulüllah?”

“ **Acı da olsa, hakkı, yani gerçeği konuş.**”

“ **Allah’ın emirlerini yaparken (yerine getirirken) kınayanın kınamasından korkma.**”

“ Daha ya Resulüllah!

“ **Kendi kusurlarını görmeden insanların kusurlarını görmene elin değmesin.**” (Ahmed, Taberani, İbn Hibban,)

Allah’ım Yalnız Sensin – Sen. Şiir Kitabımdan iki dörtlük şiir okuyalım mı?

Allah’ın emirlerine değil, yaratıklarına saygı gösteriyorsun,
Yaptığın tüm işlerle hep anılmak ve övülmek istiyorsun,
Bu ne kibirdir, bu ne nefistir, öleceğini de mutlak biliyorsun,
Halkın ayıpları ile meşgulsün, kendi ayıplarını görmüyor musun?

Elsam (r.a.) anlattı. Bir gün Hz. Ömer (r.a.) Hz. Ebu Bekir (r.a.)’in evine gitti o eliyle dilini çekiyordu. Bunu gören Hz . Ömer. (r.a.) ona: “Allah seni affetsin dilini bırak.” dedi. Ebu Bekir (r.a.) de : “ Bütün kötülükleri bana getiren işte budur. dedi.(Teberani, Ebu Şeyh, ve Beyhaki

Hani bir ata sözü var. **Konuşmak gümüş ise sükut altındır.**

Hadis No: 1516 Sehl İbni Sâ’d (r.a.) Rivayet ediyor. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ **Kim bana iki genesi arasındaki (dil’i) ile iki budu arasındaki (üreme) organı koruma sözü verirse, bende ona cennet sözü veririm.**(Buhâri Rikak 23 Tirmizi Zühd 61)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyuruyor ki: Ebu Said el- Hudri (r.a.) rivayet etmiştir. “ **İnsan sabaha çıktığında, bütün âzaları diline boyun eğerler ve şöyle derler. Bizim haklarımızı korumak hususunda Allah’tan kork. Biz sana bağlıyız. Eğer sen doğru olursan bizde doğru oluruz, eğer sen doğruluktan ayrılırsan bizde ayrılırız.**” (Tirmizi)

Gıyabında Mümin kardeşini savunan :

Ebu Derda (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) şöyle söylediğini rivayet etti :

“ **Gıyabında mü’min kardeşini savunan kimseyi, Allah (c.c.) kıyamet günü cehennemden korur.** “ (Tirmizi ve İbn,Ebid)

Enes (r.a.) Resulüllah (s.a.v.)’ın şöyle buyurduğunu rivayet etti:

“ **Dünyada iken Mü’min kardeşinin şerefini koruyan kişiyi ateşten korumak için kıyamet günü Allah (c.c.) bir melek gönderir.**(İbn Ebi’ d Tergib ve Terhib 5/415)

Gıybet etmek günah olduğu gibi, yapılan gıybeti dinlemek de günahdır. Müslüman, kardeşi bir yerde çekiştirilirken, onun iffet ve namusuna dokunulurken, bunu duyan kimseye düşen görev, buna mani olmaktır, çünkü bir müslümanın kanı ve malı gibi, ırz ve namusu da haramdır yani her türlü tecavüzdten korunmuştu

Peygamberimiz buyuruyor ki:

“ **Bir kimse kardeşinin ırz ve şerefini çekiştirene onu savunursa, Allah Teâlâ kıyamet günü o kimseyi cehennemden uzaklaştırır.**” (Tirmizi, Birr, 20)

Gıyabında Mü’min kardeşini savunmayan:

Enes (r.a.) ‘den Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir.

“ **Yanında kardeşinin gıybeti yapılırken gücü yettiği halde onu savunmayan kimse de dünya ve âhirette gıybet etmiş cesine günaha girer.**” (Ebu Şeyh “ Tevbih” bölümünde rivayet etmiştir.)

Es behani’nin rivayeti şöyledir.

“**Yanında kardeşi gıybet edilirken, savunmaya gücü de yeterde onu savunursa,, dünya ve âhirette Allah ‘da ona yardım eder eğer savunmazsa, dünyada ve âhirette Allah ona gıybet cezası verir.**”

Bir kimsenin arkasında konuşulduğunda sadece onu gıybet eden günaha girmez.ayni zamanda gıybeti dinleyende günaha girer. Bir mecliste gıybet edilince dinleyenler ya buna engel olup kimsenin aleyhine konuşulmamasını sağlamalıdır, veya o meclisten gitmelidirler. Yoksa

gıybet etmişcesine onlarda günaha girerler, bu hususta Yüce Allah Teâlâ kullarına şöyle irşâd ediyor:

“ Âyetlerimiz aleyhine konuşmaya dalanları gördüğün zaman başka bir söze geçmelerine kadar onlardan yüz çevir. Eğer şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra artık o zalim kavimle beraber oturma.

Allah’tan korkanlar, o zalimlerin hesabından sorumlu değildirler. Fakat bu bir hatırlatmadır. Gerekir ki sakınırlar,

Dinlerini oyun ve eğlence edinen ve kendilerini dünya hayatının aldattığı kimseleri bırak. Kişi kazandığı amel yüzünden helake uğramasın diye Kur’a’la öğüt ver. o gün Allah’tan başka ne bir dostu ne de bir şefaatchisi vardır. her türlü fidyeyi verse de ondan kabul edilmez. İşte onlar yaptıkları amel yüzünden kendilerini helâke teslim eden kimselerdir. onlar için inkâr ettiklerinden dolayı kaynar bir içecek ve can yakıcı bir azap vardır.” (Enâm Süresi ayet 68-70)

Ebu Talha oğlu Medine Cabir (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etti. “Müslüman şahsiyetinin çiğnendiği bir yerde onu savunmayan kişiye, Allah’ın yardımına muhtaç olduğu bir zamanda kesinlikle Allah yardım etmez. Şahsiyetinin çiğnen-diği şerefının rencide edildiği bir ortamda müslüman kişiyi savunana Allah’ın yardımına muhtaç olduğu bir zamanda Allah da ona yardım eder.” *Ebu Davud, İbn Ebi’-d-Dünya Tergib ve Terhib 5/417)*

Sü-izan (Başkasını kötü sanmak :

Yüce Allah öyle buyuruyor.

“ Hakkında bilgi sahibi olmadığın bir şeyin ardına düşme. Çünkü kulak göz ve kalb ten her biri bundan sorumludur / mesul’dür.” (İsrâ süresi ayet 36)

Ayeti-i Kerime çok önemli bir konuda bizi uyarıyor; bilmediğimiz ve görmediğimiz kimseler hakkında söz söylememizi, fena düşünce taşımamızı, yasaklıyor. Çünkü insanın duyduğu şeylerin çoğu yalan, bir kısmı da kin ve garazın ürünü olabilir. Bunun içindir ki kesin bilgiye dayanmayan şeylerden sakınmak gerekir.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“Zandan uzak durun. Zira zan, sözün en yalanıdır. Birbirinize kulak misafiri olmaya çalışmayın, birbirinizin özel hallerini araştırmayın, biri birinizden üstünlük yarışı içine girmeyin, biri birinizi hased etmeyin, biri birinize kin beslemeyin, biri birinize sırt çevirmeyin. Ey Allah’ın kulları kardeş olunuz! (Buhari, Edep 57)

Bunu unutmayalım, Allah-u Teâlâ biz insanlara dil, kelimeler / lütuf edilmiş en önemli nimetlerdendir. geliniz bu nimeti rızayı ilahiye uygun kullanalım. Söylediklerimiz, yaşadıklarımız, yaşadıklarımız da söylediklerimiz olsun. Sözümüzün dilimizin bir ahlakı, bir adabı olsun. Sözlerimiz hikmetli ve ibretli sölerimizin gayesi de insan onurunu şerefini hasiyetini yüceltmek olsun Biz söylediklerimizin değil söylediklerimiz bizim esirimiz olsun Buna çok dikkat edelim, dedikodu, gıybet, sû-i zan, yalan iftira ve çirkin sözlerle hem Rabbimiz katında hem insanların yanında değerimizi düşürmeyelim.

Efendimiz (s.a.v.)'in sıklıkla dile getirdiği şu duayı kendimize şiar edinelim.

“Allah’ım kulağımın kötülüğünden, gözümün kötülüğünden dilimin kötülüğünden kalbimin kötülüğünden sana sığınırım.” (Ebu Davud, Vitir, 32)

Esasen mü’min her şeyde dikkatli ve ihtiyatlı davranır. Çünkü Hz. Peygamberimiz (s.a.v.)**“Her işittiğini söylemek, insana yalan olarak yeter.”**buyurmuştur(Müslim İman)

Kalb ile gıybet etmek, dil ile gıybet etmek gibi haramdır. Bir kimsenin noksanını, kusurunu başkasına söylemek doğru olmadığı gibi kendi kendine söylemekte caiz değildir. kalb ile gıybet, gözü ile bir şey görmeden kulağı ile duymadan ve açıkça bilmeden bir kimseye sü-i zan etmektir.

Resulüllah (s.a.v.) Buyurdu ki.

“ Hak Teâlâ üç şey’i Müslümanlara haram etmiştir. Müslümanların kanını, malını, ve sü-i zan etmeyi” (Kimyâ-yı Saadet 434)

Açıkça bilinmeyen, duyulmayan, insaf ve adalete uymayan şey’lerden kalbe gelenleri şeytan getirir.

Yüce Allah Şöyle buyuruyor. **“ Ey iman edenler. Eğer bir fasık size haber getirirse onu tahkik edin. (yoksa) bilmeyerek bir kavme sataşsanız da yaptığınıza pişman olursunuz.”** (Hucurat 6)

Şeytan gibi fasık yoktur. haram olan o şeyin öyle olduğuna kalbin karar kılmasıdır. Gayri ihtiyari kalbe gelip gelmemesine uğraştığın düşünceler günah değildir.

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur. **“ Mü’min sü-i zandan tamamen boş olamaz. Fakat onun selameti, kalbinde hakikat olarak yer etmemesindedir. “** (Kimyâ-yı Saadet 434)

Şüpheli olan şeyleri elden geldiği kadar iyiye yani hüsnü zan’a yorumlamalıdır, çünkü adil bir kimseye sü-i zan da câiz değildir. fasıka bile caiz değildir. doğruluk payı olsa bile susmak daha iyidir.

Konuyu yakinen öğrenince gıybet etmeyip, yalnız yerde nasihat etmelidir. Herkesin önün de nasihat etmemelidir. Nasihat esnasında üzüntülü olmalıdır. Böylece hem bir müslüman için üzülmüş hem de nasihat etmiş olur. her ikisinin de sevabını alır. inşallah.

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Sü-i Zan etmekten sakınınız. Çünkü zan, sözlerin en yalanıdır.” (Buhâri Edep, 58; Müslim, Birr 9)

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Ey Müminler, zannın çoğundan sakının, zira zannın bazıları vardır ki günahtır.” buyuruyor. (Hucurat süresi : ayet 12)

Yukarıdaki ayet-i kerime sü-i zandan sakınmamızı emrediyor. Ve hiç kimsenin gizli hallerini ayıp ve eksiklerini araştırmamamızı öğütlüyor. Başkalarının kusurlarını araştıranların gizli hallerini Allah Teâlâ ortaya çıkarır.

Nitekim.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) bir hadisinde şöyle buyurmuştur. **“ Ey sadece dilleriyle iman edip kalbiyle iman etmeyen kimseler gurubu! Sakın Müslümanların gıybetini yapmayınız. Kusurlarını araştırmayınız! Çünkü müslüman kardeşinin kusurunu araştıran bir kimsenin kusurunu Allah araştırır ve Allah kimin kusurunu araştırırsa, onun evi nin içinde olduğu halde rezil eder.”** (İbni Ebi, Dünya, Ebü Dâvud. Ayrıca Tirmizi de rivayet etmiştir. Bak. Tirmizi)

Rivayete göre Hz. Ömer halife iken Medine de geceleyin, kontrol için gezerdi. Bir gece bir evde şarkı söyleyen bir adamın sesini duydu. Duvardan aşarak içeri girdi, baktı ki bir adam yanında bir kadın, bir de şarap var. adama:

Ey Allah'ın düşmanı, sen günah işleyeceksin, de Allah seni örtecek mi sandın? dedi. Adam: Acele etme, ey müminlerin emiri, ben bir günah işledim ise, sen üç konuda günah işledin. Allah Teâlâ **“ Ayıpları araştırmayın.”** Buyurdu. Allahü Teâlâ **Evlere kapıdan girin.”** buyuruyor. sen ise duvardan girdin. Allah Teâlâ **“ kendi evinizden başka evlere geldiğinizde fark ettirip ev halkına selam vermedikçe, girmeyin,** buyuruyor, sen ise benim evime izin almadan girdin. Dedi bunun üzerine . Hz. Ömer (r.a.)

Nasıl şimdi sizi af edersem, siz de beni af eder tevbe eder misiniz? buyurdu.adam, Elbette ederim . **“ Eğer affedersen, bu günâhı bir daha işlemem.”** dedi. Hz. Ömer affetti o da tevbe etti. (Suyüti, Ed-Dürrü'-Mensür, C.6.S.93 ve Diyanet ilmuhalı s. 443 , ayrıca bak Kimya'yı Saadet 289-290)

Görülüyor ki zanda bulunmak ve din kardeşinin gizli kusur ve ayıplarını araştırmak dinimizde yasak ve günahtır.

Böyle bir günah işleyen kimse bu günahahtan kurtulmak için hem tevbe etmesi ve hem de sü-i zanda bulunduğu kimselerden haklarını helal ettirmesi gerekir.

Zannın hepsi günah değildir. Hüsnü zan (başkasını iyi sanmak) bunlardandır.

Günah olmayan zanların bazıları

Cumhurbaşkanı genel veya yerel seçim sonuçları, Futbol maçlarının sonuçları zan veya tahminleri, hava raporu zan ve tahminleri, at ve araba yarışları zan ve tahminleri gibi zanlar tahminler zararsız zanlar ve tahminlerdir.

Bildiğiniz gibi iki çeşit zan vardır. bir hüsnü zan, birde sü-i zandır.

Peygamberimiz (s.a.v.) Ramazanın sonunda, hanımları Safiyye ile mescit’de oturmuş konuşuyorlardı. İki kimse oraya geldi. onlara tebessüm edip. “ **Bu benim hanımım Safiyye’dir.** buyurdu. “. Yâ Resulüllah! bir kimse ne kadar sü-i zan etse de size de etmez ya.”deyince , Efendimiz (s.a.v.) “ Şeytan insanın vücudunda kan gibi akmaktadır.” buyurdu. (Kimya’yı Saâdet 290)

Peygamberimiz bir hadisinde şöyle buyuruyor.

“ **Sizden biriniz sakın Allah’a hüsnü zan etmeden ölmesin.**” Müslim Cennet 19)

Hüsnü zan beslediğimiz yani iyi sandığımız kimse, zan ettiğimiz gibi değil ise, bize bundan ötürü bir sorumluluk yoktur. çünkü biz kesin bilmediğimiz bir konuda kişilere ancak hüsnü zanda bulunabiliriz. Aksi taktirde kötü zanda bulunur isek Allah’ın emrine aykırı hareket etmiş olmakla günaha girmiş oluruz. Daha önceki sayfalarımızda bu iki konu olan, Hüsnü zan ile Sü-i zan konusuna geniş olarak değinmiştik. bak.

Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“ **Müslümanlar kendi aralarında konuşurlarken, ne konuşuyorlar diye onları dinlemek isteyenlerin kulağına, kıyamet günü erimiş kurşun dökülür.**” (İmam Gazali Kimya’yı Saadet sayfa 290)

Gıybetin Kefareti

Gıybetin kefareti tövbe etmek, pişman olmakla ve helalaşmakla olur. ve ancak bu şekilde Allah ve kul hakkından kurtulur ama: aşağıda ki hadis’te perdesini yırtanların gıybeti yoktur.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyuruyor ki:

“ Bir kimsenin malını ve parasını gasp eden, mal ve paranın ve dünyanın işe yaramadığı, kendi sevapları hak sahibine verilip sevabı yoksa, hak sahibinin günahları da kendisine verileceği gün gelmeden onunla helalaşın.”

Yine başka bir hadiste;

Hz. Âişe (r.a) ha bir kadın için, uzun dillidir. Deyince, Resulü Allah (s.a.v.)

“Bir gıybet ettin, o kimseden helâlık iste,”buyurdu.

Başka bir hadiste şerifte bildiril di ki:

“ Bir kimse bir kimseyi gıybet ederse, Allahü Teâlâ’dan ona afv ve mağfired dilesin.” (Bu üç hadis de, Kimyayı Saâdet Sayfa 438 alındı.

Bir hadis de Enes (r.a.) rivayet ediyor.

“ Gıybetini yapmış olduğun kimsenin gıybetinin kefareti, onun için istiğfar, edip af talep (Dua) etmenliğindir.” (İbni Ebi Dünay. İhyêi ulüm’id-Din sayfa 374)

Bazıları bu hadisi Şerif’den mağfired dilemenin kâfi geldiğini, helalaşmaya lazım kalmadığını zannettiler.

Diğer sözlerin delili ile yanıldıkları anlaşılır. İstiğfar yani mağfired dilemek, hayatta olmadığı zaman olur. o zaman onun için istiğfar etmelidir.

Helâlaşmak ise, tevâzu ve pişman olarak huzura çıkıp, yanıldım, yalan söyledim. Beni affet demekle olur. affetmezse, onunla güzel sözler konuşmalı, bağlılığını, sevdiğini bildirmeli, yalvarmalı gönlünü almalı ve helal ettirmelidir. Yine helal etmezse, hak onundur. Fakat bu hareketleri sevap olarak yazılır. Ve belki de, kıyâmet günü onun karşılığı olur. afvetmek hepsinden iyidir. Bizden öncekiler öyleleri vardı ki, helal etmediler ki, bizim amel defterimize bundan daha iyi sevap yoktur. ama affetmenin sevâbı, onun sevabından daha üstündür. (Kimya’yı Saâdet)

Bazı riyakar kimse, bazen, gıybetini yaptığı kimseden nefsinin muttaki olduğunu göstermek için helalık ister. Halbuki içinde, gıybetten dolayı, pişmanlık diye bir şey yoktur. binan aleyh, böylece ikinci günah işlemiş olur. (İma Gazali Kimya’yı Saâdet)

Ebu’l- Leys Semerkandi Hz. Tenbihü’l –Gafilin kitabının 231-231ci sayfaların da konuyla ilgili şöyle demiştir.

Gıybet eden kimsenin, çekıştirdiği kimseden helâllik almaksızın, tevbesinin kabul edilip edilmeyeceği konusunda âlimler tarafından farklı görüşler illeri sürülmüştür.

Bazı kimseler, karşı taraftan helalık almaksızın yapılan tevbenin câiz olacağını söylerken, bazı âlimler de; “ **Çekıştirilen kimse hakkını helal etmedikçe gıybet edenin yapacağı tövbe caiz olmaz** “ demişlerdir.

Bu meseleyi ikiye ayırmak gerekir: eğer söylenen söz, arkasından çekıştirilen kimsenin kulağına varmış ise gıybet eden kimse karşı tarafın helâliğini almak zorundadır.

Buna karşılık söylenen söz, karşı tarafın kulağına varmadı ise gıybet eden kimse, Allah Teâlâ’ dan onun için af dilemeli ve içinden bir daha gıybet etmemeye kesinlikle karar vermelidir.

Örneğin: sevmediğimiz siyasi parti lider ve yöneticilerinin çok zaman gıybetlerini yapıyoruz bu gıybet onların kulaklarına gitmez gibi düşünüyorum, işte yukarıdaki açıklama bunu kast ediyorum ve gıybet eden kişi AllahTeâlâ’ya tövbe edip bir daha gıybet etmemesi gerekir. **En doğrusunu Allah Teâlâ bilir.**

Hasan Basri Hz. buyurdu : Gıybetçiye gidip helalık istemek değil de sadece günahının affını Allah’tan istemek kâfi gelir.

Çünkü Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Gıybetini yapmış olduğun kimsenin gıybetinin kefareti, onun için istiğfar, edip af talep etmecliğindir.” (İbni Ebi Düny. İhyêi ulüm’id-Din sayfa 374)

İslam büyüklerinden Hz. Ömer diyor ki : “ Allah’ı çok anın, o derde davadır. İnsanlara dil uzatmayın, çünkü o hastalıktır. İbadet konusunda Allah’tan başarıların güzelini dileriz. “

Seleften bazıları helâl etmezdi. Said bin Müseyyeb derki:Bana zulmedeni helal etmem!

İbni Şirin der ki : Ben gıybetimi yapana gıybeti haram etmemişim ki, kendisine helal edeyim. Muhakkak Allah ona gıybeti haram etmiştir. Ben ise hiçbir zaman Allah’ın haram ettiğini helal edemem.

Eğer desen o halde Resulüllah’ın : “ **Helalık istemesi uygundur.**” Şeklindeki sözünün manası eğer Allah’ın haram kıldığının helal edinilmesi mümkün değilse, nedir?

Cevap olarak deriz ki: **Resulüllah’ın maksadı zülmü affetmektir. Yoksa haramı helale çevirmek değildir.**

Sonuç olarak: gıybetçiye affetmek daha faziletlidir.

Hasan Basri buyurmuştur ki: Ümmetler kıyamet gününde, Allah 'ın huzuri ilâhisine diz çöktükleri zaman çağrılırlar : “ **Kimin Allah nezdinde ecri varsa ayağa kalksın!** o zaman ancak dünyada halkı affedenler ayağa kalkarlar

Bir kimse Hasan-ı Basri Hz. lerini gıybet etti. Hasan-ı Basri Hz. leri o kimseye bir tabak hurma gönderip,

“ Duydum ki ibadetlerini bana hediye etmişsin. Ben de karşılık olarak bir şey vermek istedim. Ancak bu kadar hurmam vardı. Hepsinin karşılığını veremediğim için özür dilerim.” dedi.

Ve ibn-i Mübarek Allah ondan razı olsun şöyle dediğini rivayet ettiler.

“ Eğer birisini gıybet etseydim anne ve babamı gıybet ederdim; çünkü sevaplarıma en lâyük onlardır.” (Sevaplarım onlara gitsin, yabancıya gitmesin)

Tabi ki, Yüce Allah Teâlâ dilerse tüm günahları affeder.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

De ki, “ Ey kendi aleyhine haddini aşmış kullarım. Sakın Allah'ın Rahmetinden ümit kesmeyiniz. Çünkü Allah tüm günahları.Affeder. Hiç şüphesiz, O affedici ve merhametlidir.” (Zümer süresi ayet 53)

Nitekim Yüce Allah Teâlâ El- A'raf süresinin 199. ayetinde şöyle buyurmuştur. “ **Affetmeyi şiar edin, mârufu emret ve cahillerden yüz çevir.**”

ALLAH'ın Resulü (s.a.v.) da buyurdu: **Ey Cebrail! Âyette nâzil olan şu “af “ ne demektir?**

Cebrail buyurdu. : “ **Muhakkak Allah sana zulmedeni afv etmenliğini emrediyor. Sıla-yı rahim yapmanı ve seni mahrum edeni, mahrum etmeyip vermeni sana emir ediyor.**

Hiz. Enes (r.a.) rivayet ediyor. Bir gün Peygamberimiz (s.a.v.) oturuyordu, tebessüm ediyordu. Hiz. Ömer (r.a.) “ **Ya Resulüllah! annem babam sana feda olsun, niye gülüyordun?**

Buyurdu ki: **Ümmetimden biri âlemlerin Rabbinin huzurunda diz çökmüş: Ya Rabbi, benim hakkımı ondan al, bana zülüm etmiştir. Hakkımı isterim diyor.**

Allah Teâlâ diğerine: bunun hakkını ver buyurur.

Yâ Rabbi benim iyiliklerimi sevaplarımı hasımlarımın hepsi aldı, bende hiçbir şey kalmadı.

Allah Teâlâ mazluma: hiç sevâbı kalmadı der.

Ya Rabbi günahlarımı ona yükle, der. böylece günahları ona verilir. Yine zulmü bitmez.”

Sonra Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ağladı ve buyurdu ki.

“ Bu her kesin, üzerindeki yükünü kaldırılmasını istediği büyük bir gündür. Sonra Allahü Teâlâ kendisine zulüm olunana:

Bak bakalım ne görüyorsun? der. Yâ Rabbi, gümüşten şehirler, altından köşkler görüyorum. Hangi Peygamberin, hangi siddik’in yâhud (veya) hangi şehid’in olduğunu bilmiyorum der.

Allahü Teâlâ Bunlar satılıktır. Buyurur.

Yâ Rabbi bunların kıymetini (bedelini) kim verebilir? der.

Allahü Teâlâ, sen verirsin buyurur.

Yâ Rabbi ben bunu ne ile alabilirim? der.

Allahü Teâlâ, din kardeşini affetmekle buyurur.

Yâ Rabbi onu affettim der.

Allahü Teâlâ kalk elinden tut ve ikinizde cennete giriniz. buyurur.”

Bazı bilinçsizler kendi aralarında şöyle konuşurlar, ben buna çok şahit oldum sizleri bilmem, şöyle derler. Allah Teâlâ kul hakkı birisinde varsa onu af edemiyor. Bu ne kadar haşimce bir idâ ve sohbet, Yüce Rabbimin kim yetkisini kısılabılır, kimin haddine. Bir kul Allah Teâlâ’ya şirk koşmuşsa, o kul ölmeden önce tövbe ederse af ediyor da, bir kul hakkını nasıl af edemiyor? İşte yukarıdaki hadisi okuduk, Allah Teâlâ alacaklı kişiye mükafat vererek diğer kulunu af etiriyor, Rabbim dilerse af edemez olmaz diye bir şey yoktur bir kayda yoktur.yeter ki O istesin.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (s.a.v.buyurdu: **“ Allah’tan korkunuz ve Müslümanları barıştırınız. Zira Allahü Teâlâ kıyamet günü Müslümanların arasını bulur onları barıştırır. “.** (Bu Hadisi şerif İmam-ı Gazalî’nin Kimyayı Saâdet kitabından sayfa-288- 289 .)

Hasımları / kul hakkı alacağı olanı helal ettirme namazı:

Hasımların hakkını ödemek onların helalîğini almak için kılınacak namaz dört rikâttır. hepsi bir selamla şöyle kılınır:

1.Rekat,Bir Fatiha, 11 kere ihlas süresi,

2. Rekat, bir Fatiha. On kere ihlas süresi, üç kere kâfirun süresi. (bilmiyorsan onun yerine ihlas süresini oku.)

3. Rekat’e bir kere Fatiha süresi, on kere ihlas süresi, bir kere tekâsür süresi.

4. Rekat’e bir kere Fatiha,on beş kere ihlas, bir kere ayetül-Kürsü.

Bundan sonra kıldığı namazın sevabını hasımlarına, kendisine hakkı geçenlere bağışlar. Yüce Allah Teâlâ dilerse.. hasımlarını razı etmekte kendisine yardımcı olur. Bu namaz sayılacak yedi vakitte / zamanda kılınabilir. 1- Recep ayının ilk gecesinde. 2- Şaban ayının on beşince (Beraat kandili) gecesinde. 3- Ramazan ayının son cumasında. 4-Ramazan bayram gününde, 5- Kurban Bayramı gününde 6- Arefe

gününde, 7- Aşure gününde kılınır. (Abdulkadir Geylân-i Hazretlerinin Gunyet'üt Talibin kitabının sayfa: 1016)

Müslüman, müslümanın ayıplarını ve gizli şeylerini örtmelidir.

Hadisi şerifte:

Efendimizin Müjdelediği Mükaffat

“Bu dünyada Müslümanların hallerini örtenlerin, günahlarını Allahü Teâlâ kıyamette örter buyurmaktadır. Bu Hadisi şerif İmam-ı Gazali'nin Kimyayı Saâdet kitabından sayfa- 289 .)

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Öfkelerini yenenler ve insanların kendilerine karşı olan kusurlarını affedenler. Allah iyilik yapanları sever. (Âl-i İmrân süresi ayet: 134)

.....

>>Ey Muhammed !.. De ki: Haset ettiğinde kıskancın kötülüğünden sana sığınırım.<< (Falak Süresi Ayet; 5)

KISKANÇLIK-- (H a s e d)

-----:

Yüce Allah buyuruyor :
“Yoksa, onlar Allah’ın lütfinden verdiği nimetlerden dolayı insanları kıskanıyorlar da haset mi ediyorlar?” (Nisa Süresi Ayet 54)

Kısacası : Kıskançlık,Hased / Çekememezlik, nedir,

Kıskanç kişi benim her şeyim olsun veya en iyisi benim olsun, en güzeli benim olsun, her kes bana muhtaç olsun, her kes beni konuşsun, başkası onu överse çok hoşuna gider, hep öğünmek ister.

Çünkü: Kıskanç kişi, o kıskandığı kişinin Evini, arabasını, malını, işini, aşını kıskanır,

Kıskandığı / haset ettiği o kimsenin, iyiliklerine üzölmek, onun üzöldüklerine ise sevinmektir. ona, bir bela gelmesini ister, onunla konuşmaz ona aşğılık gözü ile bakar her fırsatta hakaret eder. dedikodusunu ve gıybetini yapar, kendisini hep haklı görür, kıskandığı kişiye o kadar nefret eder ki selam bile vermek istemez, her oturuşta / toplantılarda onu küçük görür veya elinden gelinceye kadar onu küçümsetir..

Kıskançlık öyle bir şey ki, az veya çok, komşu, komşuyu, Müslüman Müslüman-ı, akraba- akrabayı, arkadaş arkadaşını, kardeş kardeşi her nedense bazı insanlar bir birlerini kıskanır.

Her nedense bazı insanlar kıskanır dedik ama kıskanmanın tek nedeni var inanç veya iman zayıflığı.

Hasan'dan rivayet edildiğine göre Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

>Ateş odunu nasıl yakarsa kin ve kıskançlık da iyilikleri öyle yakar.”

(Buhari Tebihhü'l Gafilin, ve İbnii Hibban Tergib ve terhib 5 /447)

Çok, çok Dikkat,İlk işlenen günahlar kıskançlıktan başlamıştır.

İslam Büyüklerinden bir zat der ki :

“Kıskançlıktan sakınınız. Çünkü kıskançlık gerek göklerde ve gerekse yer yüzünde Allah Teâlâ'ya karşı gelmeye ilk yol açan günahtır.”

1- Bu zatın: “ **Gökte Allah'a karşı gelmeye ilk yol açan günah**” dan kastı, şeytan olayıdır. Bilindiği gibi şeytan, Hz. Adem'i –Selam onun üzerine olsun—kıskandığı için “ Beni ateşten . O'nu ise topraktan yarattın!” diyerek Allah'a secde etmek istememiş ve bu kıskançlığı yüzünden Allah Teâlâ'nın lanetine uğramıştır.

2- Bunun yanında kıskançlık yüzünden yeryüzünde Allah Teâlâ'ya ilk karşı gelen kimse Hz. Adem'in oğlu Kabil'dir. Bilindiği gibi Kabil kıskançlık yüzünden Kardeşi Habil'i öldürmüştü,

Bu hususta Yüce Allah şöyle buyuruyor:

>>Onlara Adem'in iki oğlunun gerçek olan hikayesini anlat. Hani her ikisi de birer kurban sunmuşlardı. da birinin kurbanı kabul edilmiş, fakat öbürününki kabul edilmemişti. Bunun üzerine (Kurbanı kabul edilmeyen) :

“Seni mutlaka öldüreceğim “ dedi. Beriki de: “ Allah sadece takva sahiplerinkini kabul eder.” dedi.”(Maide süresi Ayet 27)

Ey Müslüman Kardeşim!

İyi bil ki ötekini berikini kıskanan kimseyi şu felaketler bekler.

1- Kıskançlık ibadet ve teatin / kulluk / görevin sevabını giderir.

Bu hususta Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor. Rivayet eden Ebu Hüreyre:

>>Birbirinize kin beslemeyiniz, birbirinize sırt çevirmeyiniz, dünyalık için birbirinizle yarışa girmeyiniz. Ey Allah'ın kulları kardeş olunuz.”

(Buhari,Müslim, Ebu Davud, Tirmizi Cemiü's-Seğir)

İşte biz bu zamanki insanların en büyük eksiklikleri, biz biri birimize sırt çeviriyoruz,dünyalık için biri birimizle yarışa giriyoruz, ve ne yazık ki, biri birimizle kardeş olamıyoruz kardeş olsaydık, inanın şimdi savcı ve hakimler işsizlikten

makamlarında boş, boş oturacaklardı, ceza evleri de bon boş olacaklardı, binlerce polis yerine yüzlerce polis yeterdi, ama ne yazık ki, ne sözde, nede özde kardeş olamıyoruz. Kısacası Efendimizin yukarıdaki hadisinde birleşemiyoruz.

2- **Kötülükler, çirkinlik işlemeye sürükler.** Çünkü kıskanç kimse dedikoduyu, yalancılığı, sövüp saymayı alışkanlık haline getirmiştir.

Bu hususta Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

>>İnsanlar birbirlerine karşı çekememezlik ve kıskançlık göstermedikleri sürece daima hayır üzeredirler .<<buyurmuştur. (Dürret-ül Vaizin)

3- **(Kıskançlık)** Peygamberin şefaatinde mahrum eder.

Bu hususta efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor;

>> Hased çeken, koğuculukeden, gaip den haber verenler benden değil, ben de onlardan değilim.<<

Bu hususta Yüce Allah şöyle buyuruyor :

>>Mü'min erkek ve kadınları işlemedikleri bir fiilden dolayı incitenler şüphe yok ki iftira etmiş ve apaçık günah yüklenmiş olurlar.<<(Ahzap Süresi Ayet:36)

***

4- **Kıskanç kimse cehenneme gider.** Bu hususta Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor;

>>Şu altı kimse hesaba çekilmezden önce cehenneme girip bir yıl orada kalacaklardır: dinleyenlerden biri , “ Ey Allah’ın resulü , onlar kimlerdir. ? diye sorunca

,Peygamberde o kimseleri şöyle sıraladı:

a)Zorba / zülüm yapan devlet adamları :

b) Araplar Irkçılık ve kabilecilik yüzünden.

c) Büyüklük taslayanlar :

ç) Tüccarlar hile yüzünden,:

d) Bilgisizliğini kabul etmeyen kuru cahiller:

e) Alimler kıskançlık yüzünden.

Az veya çok dünyaya düşkün alimler biri birlerini kıskanırlar.

Buna göre âlim, ahret kazanma amacı ile ilim öğrenmelidir. Çünkü alim ilmi ve ahreti kazanmak amacı güderse, ne kendisi başkasını kıskanır ve ne de arkadaşları kendisini kıskanırlar. Fakat dünya uğruna ilim öğrenirse, o zaman başkasının ilmini kıskanır.(Tenbihü'l-Gafilin 247)

“Yoksa, onlar Allah’ın lütfünden verdiği nimetlerden dolayı insanları kıskanıyorlar da haset mi ediyorlar?” (Nisa Süresi Ayet 54)

5- Yüce Allah biz kullarına lanetlik şeytanın kötülüğünden kendisine sığınmamızı emrettiği gibi haset edenin de kötülüğünden, Allah Teâlâ'ya sığınmamızı emrediyor.

Bu hususta da Yüce Allah şöyle buyuruyor:

>>Ey Muhammed !.. De ki: Haset ettiğinde kıskancın kötülüğünden sana sığınırım.<< (Falak Süresi Ayet; 5)

Bu konuda Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

>>İhtiyaçlarınızı giderilmesi için büyük bir gizlilik içinde Allah'tan yardım dileyin, Çünkü Allah'ın verdiği her nimet başkaları üzerinde kıskançlık doğurabilir.”

***

6- Kıskançlık kişiyi boş yere gam keder ve yorgunluk yükler. günah'a düşmesi (yani üstelik ağır günaha düşmesi de kaçınılmazdır.)

7-Kıskançlık kalbi kör eder. Hatta o kadar ki, kıskanç kimseler Allah'ın kesin hükümlerinden bile bir şey anlayamazlar. Bu konuda ebu süfyan şöyle diyor. “ **Haset olma ki, anlayışın artsın.** “

8- Kıskanç kimse hiçbir alanda başarılı olamaz, Ne istediğine kavuşabilir, nede düşman karşısında Allah'ın yardımı erişir. Her şeyde tam bir mahrumiyet ve rezaletle karşılaşır.

Ebu Hüreyre r.a. Rusulüllah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etti.

>>Kulun kalbinde, iman ile kıskançlık bir arada bulunmaz .<

(İbn Habban,sahi'nden,ve beyhaki rivayet etmişlerdir. Tergib ve Terhib. Cilt 5, sayfa: 447)

Önemli Not:

Bunu okuyan her Müslüman, ferdi / kişisel olarak en az iki dakika Tefekkür etsin.

İsterseniz, Tefekkür için ip ucu vereyim.

Yukarıdaki hadis açık, açık şöyle buyuruyor, imanla kıskançlık kalpte bir arada bulunamaz veya olamaz. Kıskançlığın ne kadar önemli ve tehlikeli olduğu aşikardır. Kısacası ben şöyle anlıyorum aşırı kıskanç veya kıskanç olan imanını sorgulamalıdır.

Tabii ki bazı yerde, mesela, takvada iyiliklerde kıskançlık yapılmalıdır önümüzdeki sayfalarda tekrar konuya değineceğiz. Ama, siz tefekkürü çok yönlü düşünebilirsiniz.

İslam büyüklerinden biri diyor ki :

Kıskanç kimse hiçbir zaman başarı kazanamaz. (Tarikat-ı Muhamediyeye)

Zübeyr (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyuruğunu rivayet etti :

>>**Sizden önceki toplumların kıskanma ve öfkelenme hastalıkları size de sirayet etti. Öfkelenmek tıraş etmek demektir. Fakat saç tıraş eder demiyorum. O, dini tıraş eder ; kökünden kazır.**<<(Bezaar ceyid isnadla Beyhaki, Tergib ve Terhib 5 / 449)

İslam Büyüklerinden biri diyor ki :
Şu üç şey bütün kötülüklerin anasıdır.

1-Kıskançlık :

2-Sonu gelmez istek ve ihtiraslar :

3-Büyüklik taslamak :

İbni Ömer'den rivayetle Peygamber efendimiz (s.a.v.)şöyle buyuruyor.

>>**Birbirinizle musafaha yapınız ki, kalplerinizden kin duyguları yok**

olsun.<<

(Cemiü's-Seğir İbni Adıyy el-Kamil'linden)

Başka bir hadiste şöyle buyuruyor:

>**Birbirinizi affediniz ki, aranızdaki kin ve düşmanlık kalksın.**<(Bezaar'dan Cemiü's-Seğir)

Sana kötülük yapana, iyilik yapmandan daha büyük fazilet yoktur. bunu yapamasan bari kötülük yapanı affet.çünkü affin fazileti çok büyüktür.

Efendimiz (s.a.v.) Buyuruyor ki :

>>**Mümin Kindar olmaz.”** (Kimya-yı Saadet)

***

Bir de iyilik yapanlarla kötülük yapanların durumuna bakalım.

1- Kendisiyle mücadele edene, Ona, iyilik etmeli ve daha yakın olmalı, güler yüz göstermeli, ona, kin beslememelidir. **Bu sıdıkların derecesidir.**

2-İyilik yapmasa da, asla kötülük yapmayı da caiz görmez ve kötülük yapmaz, (aradaki kırgınlığı hasedi kını)kaldırmaya çalışır hep hoş görüşlü güler yüzlü davranır. **Buda zahidlerin ve Salihlerin derecesidir.**

3- Kötülüğe, kötülük, fenalığa, fenalık yapan. Bu ise fasıkların ve zalimlerin derecesidir.

Amr. Oğlu Abdullah (r. a.) şöyle anlattı .

“Ya Resulallah! hangi insan daha faziletlidir?diye soruldu:

Resulüllah (s.a.v.)

“**Temiz kalpli ve doğru sözlü olanlar,** buyurdu : Ashap :

“Doğru sözlü biliyoruz, temiz kalpli nasıl oluyor? “dediler.

Resulüllah (s.a.v.)

“Kalbi kıskançlık, kin, kötülük ve gûnahtan temiz olup, Allah’tan korkan kişidir.” buyurdu. (İbni mace.Beyhaki. Tergib ve Terhib, cilt 5 sayfa 453-454)

***

Başka bir hadis de:

“ Kulun kalbinde, iman ile kıskançlık bir arada bulunmaz.”(Tergip, ve Terhip,5 / 447)

H İ K A Y E

Hız. Musa Peygamber (a.s.) Turi Sinaya Rabbimizle Kelam etmeye giderken, bir oduncu Hız. Musa’ya rastlar, ve şöyle der.

Ya Musa Sen Rabbimize kelama gidiyorsun benim için şöyle de, oduncuyum ben yaşlandım, artık odunları sırtımla taşıma imkanım yok çok zorlanıyorum. Bana yardım etsin bir eşek alayım da odun taşıyıp evimin nafakasını çıkarayım.

Hız. Musa Peki der senin arzını Rabbimize ileticeğim.

Hız. Musa Rabbimizle gerekli kelamı yaptıktan sonra, şöyle der. Ya Rabbi Sen her şeyi biliyorsun görüyorsun ve duyuyorsun, Sana konuyu anlatmaya gerek yok, ben o oduncuya ne söylüyeyim.

Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: o oduncu komşusuna bir eşek istesin ben ona iki eşek almayı yardım edeyim.

Hız.Musa Turi Sinadan dönünce oduncu önünü keser, benim Rabbim benim için ne buyurdu.

Hız. Musa şöyle der. Rabbimiz buyurdu ki, sen komşuna bir eşek almasını bir eşeği olmasını iste Rabbimiz sana iki eşek alma gücünü verecektir.

Oduncu der ki, hayır o komşumun eşeği olmasın ben de eşek istemiyorum halime razıyım der.

Değerli okuyucular kine bakın, kıskançlığa bakın, sanki şimdi öyle kişiler yok mu zan ediyorsunuz?

Ağzımızdan çıkanı Kulağımız duysun:

Bazen kendisini veya dinini bilmez gafil kişiler şöyle der. o var ya o siz onu tanımazsınız, o ne maldır ben söz veriyorum o kişi cennete giderse ben o cennete gitmem ve ben o cenneti istemiyorum. Bunu diyen bir adam dinden çıkar bunun tartışması bile olmaz.

Çünkü: Yüce Allah Teâlâ bir kuluna layık bulup cennete karar vermişse bir lütuf ve ihsan etmiş ise, bir mükafat veya ceza vermiş ise kimin haddine ki, O’na karşı gelsin biz kimiz ki, Allah Teâlâ’nın almış olduğu kararı itiraz edelim veya karşı gelelim hadimiz midir.

Sen cenneti istemiyorsan hadi git cehennem, sanki cehennemde yer mi yok. Sen kendi kendine ateşe atıyorsun dinden çıkıyorsun.

Bir Dakika Tefekkür edelim mi?

Onun için dilimize sahip olalım ağzımızdan çıkan ile girene çok dikkat edelim yoksa Allah Teâlâ korusun bir sözle ebediyen cehennemlik oluruz. Öyle basit gözüken ama en ağır sözlerden biri olan cümleleri kullanmayalım, ahretimizi de dünyamızı da yakmayalım kinci ve Kıskanç olmayalım.

Hz. Lokman'ın oğluna başka vasiyeti veya tasfiyesi ise şöyledir.

Ey oğul, iki şeyi hiç unutma, iki şeyi de hep unut:

1-Allah'ı unutma Ölümü unutma :

2-Sana yapılan kötülüğü hep unut, senin yaptıkların iyilikleri de unut:

*

Yine Hz. Lokman Hekim Allah ondan razı olsun, oğluna yaptığı başka bir nasihat'te şöyle tasfiye ediyor:

Ey Oğul insan ölünce üçe ayrılır, Ruh, Allah'ındır. ceset toprağıdır, Yaptıkların amel ise senindir. O'na göre ameline önem ver.

Hz. Lokman Hekim'in oğluna çok nasihatleri var ama ben bir nasihatını daha izninizle yazmak istiyorum.

Ey oğul, nasihatlerimi çok iyi dinle, insan ölünce, mezarlığa üç şeyi beraber gelir. Bunlar .

1- Yakınların :

2- Amelin :

3- Malların :

Yakınların, geri döner, mallarını mirasçılar kendi aralarında paylaşırlar, yanında yalnız kalır amelin, artık gerisini sen düşün amel'e önem ver. Amel'e önem ver buyurmuş.

**

Ukbe bn. Amir (r.a.) şöyle buyurdu: Resulüllah (s.a.v.) elimi tuttu ve **"Dünya ve ahirette en iyi ahlakın ne olduğunu sana bildireyim mi ?"** buyurdu. Bildiriniz , Ya Resulüllah, dedim. Buyurdu ki :

>>Senden kim ayrılırsa (Uzaklaşırsa) sen ona yaklaş, ondan ayrılma ; sana bir şey vermeyene, elinden gelirse sen ihsanda bulun; sana zulmeden sen affet.<<

***

Resulüllah (s.a.v.) buyurdu :

>>**Musa aleyhisselam dedi ki: Ya Rabbi kullarından senin indinde en aziz ve kıymetlisi hangisidir ?**

Allah Teâlâ Şöyle buyurdu: Kuvvetli olduğu halde affedendir. buyurdu.
Yine buyurdu : **Kendine zulüm edene beddua edenin , ondaki hakkı batıl olur.**(Müslim)

***

Kur'an ışığında şiir kitabımdan konu ile ilgili, yeminli bir şiir okumaya ne dersiniz.

VALLAHİ MÜSLÜMANLIK BU DEĞİL

Kul hakkı, komşu hakkı, helal haram demeden, karıştırdık,
Maalesef Kur'an'a değil hep para kazanmak için çalışırdık,
Allah Teâlâ yolunda değil, hep boş dünyalık işlerle uğraştık,
Allah'ım Sana kulluk yapamadım utanıyorum Vallahı Müslümanlık bu değil,

Bilmeyerek hep dedikodu yaptım, kıskanç hasetçi oldum,
İnanın Kendimi hep Müslümanlığın gerisinde buldum,
Boş işlerde, boş yerlerde kahvelerde, parklarda yorulduğum,
Allah'ım Sana kulluk yapamadım utanıyorum Vallahı Müslümanlık bu değil,

Kendimi üstün saydım, insanları hor gördüm,
Bana dini bilgi ve nasihat verenlere hep güldüm,
Sonradan hatamı fark edip, saçımı yondum, dizimi dövdüm,
Allah'ım Sana kul bile olamadım utanıyorum Vallahı Müslümanlık bu değil,

Yüce Allah'ın Kur'an'daki tüm ayetlerine aynen uyarsak,
Peygamberimizin hayatını yaşayıp, hadisleri uygularsak,
Dört dörtlük Müslüman olup, Dinimize, Devletimize bağlı kalırsak ,
İşte Vallahi Müslümanlık budur, Billahi Müslümanlık budur.

İslam Büyüklerinden bir zat buyuruyor ki :

“İçinde kimseye karşı zulüm ve kin hissi olmadan uykuya yatan kimsenin bütün cürümleri (Günahları) bağışlanır (Nura Doğru)

Yüce Allah şöyle buyuruyor :

>>**Allah'tan korkan kimseler bollukta da darlıkta da sadaka veren,**

kinini yenen, başkalarının kusurlarına göz yuman kimselerdir. Allah iyilik edenleri sever.<<

(Ali İmran suresi Ayet : 134)

BİR HİKAYE

-----:

Zamanın Padişahı dış ülkelerine bir geziye çıkar orada görmüş olduğu bir gül ağacını çok beğenir, bunun fide'sini yetkililerden rica eder, ve Türkiye'ye gelince gül fidesini getirir Sarayın bahçıvanına teslim eder özellikle, Bahçıvana derki buna çok önem ver çok hoşuma gitti, gül fidesi gül vermeye başlayıp olgunlaşınca bana haber ver görmek isterim der.

Saray bahçıvanı da bütün dikkatini bu gül fide'sine çevirir nihayet gül fidesi gül verir. Bahçıvan ise, Paşa'ya haber vermek için gül'ün olgunlaşmasını bekler.

Bahçıvan başka işlerle uğraşırken, bakar ki , bir bülbül kuşu güle konmuş gül'ün bütün yapraklarını koparmış, bahçıvan koşuncaya kadar iş işten geçiyor ve bülbül de uçup gidiyor,

Bahçıvan çok hayıflansada, yapacak bir şey kalmadığını öğrenince, eziklik içinde, boynu bükük mahcubiyet içinde, Paşaya gider konuyu aynen anlatır,

Paşa, bahçıvana üzülme, Bülbül belasını bulur, aradan üç beş gün geçer, Bakar ki, bir kedi Bülbül'ü yakalamış parçalıyor. Bahçıvan çok seviniyor, hemen paşa'nın huzuruna çıkıyor, Paşam, Bir kedi gül'ü parçalayan bülbül'ü yakaladı ve yedi,

Paşa, bir şey olmaz kedi de belasını bulacak dedi. , aradan üç beş gün geçer bir yılan kediyi ısırır kedi de orada zehirlenerek ölür. Yine Bahçıvan, Paşaya koşar durumu anlatır. Yine,

Paşa, bir şey olmaz yılan da belasını bulur der. Aradan bir hafta geçer Bahçıvan yılanı kıstırır ve vurup öldürür. Sevinçle Paşa'ya koşar yılanı öldürdüğünü anlatır, paşa, Bahçıvana bir şey olmaz sende belanı bulacaksın, der.

Aradan on, on beş gün geçen , Saray sakinleri Bahçıvana, yalan doğru bir iftira atarlar, konu Paşa'ya bildirilir, Paşa, ise Bahçıvanı idam edilmesini ister.

Her şey hazırlanır, Bahçıvanı idam edilecek, Bahçıvanın son sözü istenir, bahçıvan ise Paşam, buraya gelmedikçe benim son sözüm yoktur der.

Konu paşa'ya bildirilir, paşa gelir. Bahçıvana sorar son sözünü söyle ?

Bahçıvan, Paşam sen de belanı bulacaksın! Bu dünya sana da kalmaz der. Bu sözler üzerine paşa Bahçıvanı af eder.

Konuyla ilgili biraz tefekkür edersek? kim ne yaparsa kendisine kar kalmaz, İlahi adalet eninde sonunda yerini buluyor. Mühim olan birbirimizi haset etmeyelim, (kıskanmayalım) kin'ci olmayalım, hoş görülü affedici olalım,

Yüce Allah'ı gibi

>>Yoksa onlar, Allah'ın lütfünden verdiği ni'metler'den dolayı insanları kıskanıyorlar mı ? (Nisa suresi Ayet: 54)

***

Hasan (r.a.) Resulü Allah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etti:

>>Ümmetimin velileri namazlarının, oruçlarının, zekatlarının çokluğu nedeniyle cennete giremezler. Onlar ancak Allah'ın merhameti, cömertlik ve kalplerinin (kıskançlık ve kötülüklerden) arınmış olması nedeniyle cennete girerler,<<(İbni, Ebi,Dünya Tergib ve Terhib 5 / 454)

Ehli hikmetten bir zat der ki: Kıskanç kadar mazluma benzeyen bir zalim görmedim.

Kimlerin duası kabul olmaz.

Ebu leys-i Semerkandi Hz. Der ki: şu aşağıdaki kişilerin duaları kabul olmaz.

1—Hâram lokma yiyen kimse,

2—Çok gıybet eden kimse,

3—Müslümanlara karşı kalbinde kin ve kıskançlık besleyen kimse

(Tenbihü'l gafilin 248)

Kıskançlığın caiz olduğu yerler.

Kıskançlık sadece şu iki durumda caizdir.

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

Kıskançlık sadece şu iki durumda caizdir. Adamın birine Allah Kur'an okumayı nasip etmiş o da gece gündüz onunla ibadet etmiştir. Birde adamın birine Allah bol servet vermiş, o da gece gündüz o maldan hayır yapmıştır." (Tenbihü'l Gafilin 249)

Açıklama :

Bir Müslüman keşke bende onun gibi müttaki / takvalı olsaydım güzel bilinçli Kur'ân okusaydım, böyle beş vakit cemaatle namaz kılabilseydim ilim öğrenebilseydim de dinime hizmet edebilseydim, onun gibi güzel ahlak sahibi olabilseydim bunun dışında hiç bir amaç gütmemesi lazımdır deyip karşısındakini kıskanırsa bunda bir sakınca / behis yoktur,. hata her kes öyle birbirini bende takvalı olabilseydim, keşke, bende hayır hasene işlerini onun gibi yapabilseydim deyip kıskanmada bir sakınca yoktur.Çünkü:

Yüce Allah Teâlâ buyuruyor. hayır işlerinde yarışın işte ayet:

(Onlar) **"Allah'a ve ahiret gününe inanırlar. İnsanlara iyilik emrederler. Kötülükten alıkoyarlar, hayır işlerinde de yarışırlar. İşte onlar iyi insanlardır."**

Onlar hayır olarak ne yaparlarsa, karşılığını mutlaka görürler. Allah takva sahiplerini çok iyi bilendir," (Ali'İmran süresi ayet: 114-115)

Veya; ikinci konu olan zengin mal mülk sahibi, çok hayır / hasene yapıyor, zekatını veriyor bol sadaka dağıtıyor, hayır kurumlarına ve muhtaçlara yardım ediyor. Keşke bende onun gibi zengin olsaydım da Allah rızası için onun gibi muhtaçlara yardım edebilseydim, zekat verenlerden olabilseydim, hayır kurumlara ve muhtaçlara bol yardım edebilseydim bunun dışında başka hiçbir amaç gütmemek şartı ile kıskanmak olursa bunda da bir sakınca yoktur.

“...Allah’ın fazlından (Lütfün dan) pay isteyiniz.”(Nisa Suresi, Ayet: 32)

Keşke hiç biri birimizi kıskanmasak, Gıpta etsek, yani hayran kalsak / onu candan taktir etsek daha güzel olur ama nedense biz zoru başaramıyoruz.

Sözün kısası her müslüman kendini kıskançlıktan uzak tutması gerekir. çünkü kıskanç, kişi Allah Teâlâ’nın hükmüne karşı çıkmış olur. Allah Teâlâ’nın kuluna verdiği nimeti kıskandığı için çekemediği için Rabbinin hükmüne karşı gelmiş olur kıskançlık bu kadar kötüdür.

Muttaki, Takvalı, hata avam tabakası dahi olsa, kimseyi kıskanmayacak, hased etmeyecek Allah Teâlâ’nın ona verdiği pay’a, rızka, ihsan’a razı olacak, Allah Teâlâ her kese aynı şeyleri vermez, bazısına akıl verir, bazısına evlat verir, bazısına sağlık verir, bazısına huzur verir, binlerce Allah Teâlâ’nın lütfü vardır istediği şeyi istediği kişiye istediğini verir kimse O’nu zorlayamaz, ve haşa O’nu kınayamaz. Her kesin Allah Teâlâ’nın verdiği hükme razı olması gerekir çünkü: taktir Yüce Rabbimizindir. biz O’nun kuluyuz, bizim yapacağımız elimizden gelinceye kadar kulluk görevimizi yapmak ve hatalarımızı günahlarımızı asgariye indirmektir. **En doğrusunu Allah Teâlâ bilir.**

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Haberiniz olsun, din hayırhah’lık demektir.”buyurmuştur. (Buhari)

Açıklanması:

Müslüman **“ Hayırhah “** olunca tok gözlü, birinin veya herkesin iyiliğini isteyen herkesi iyi görmeyi varlıklı görmeyi seven, Allah Teâlâ’nın hükmüne razı olan kişi yani hayırhah olmalıdır.

Efendimiz bir hadisinde şöyle buyuruyor.

Ya Enes! **“Ne akşama girerken ve ne de sabaha çıkarken kalbinde herhangi bir Müslüman’a karşı en ufak bir kin, bir kırgınlık bulunmasın. Bu benim bir sünnetimdir. Kim Benim sünnetimi benimserse Beni sever ve Cennet’te yanımda olur.”** (Gafilin , Sayfa: 250)

Açıklama:

Görüldüğü gibi Peygamber Efendimiz (s.a.v.) kalpten, kini ve kırgınlığı atmayı sünnetlerinden biri saymıştır. Buna göre her Müslüman’ın kini ve kıskançlığı

kalbinden söküp atması gerekir. bunu yapmak en faziletli amellerden biri olduğu gibi Müslümanlığında gereğidir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor :

>(**Ey Peygamberim!**)! “**Şüphesiz sen çok büyük bir üstün ahlaka sahibisindir.**< (Kalem (Nun (Suresi Ayet: 4)

GÜZEL

AHLAK

Yüce Allah Teâla şöyle buyuruyor.

“ **Her kim şan ve şeref istiyorsa bilsin ki, şan ve şeref bütünüyle Allah'a aittir. Güzel sözler Allah'a yükselir. Güzel sözü de Salih amel yükseltir.**” (Fatır züresi ayet 10)

Yüce Allah buyuruyor :

>>**Aranızda hayra çağırان ve iyiliği emredip kötülükten sakındıran bir ümmet bulunsun işte kurtuluşa erenler bunlardır.**<<(Al-i İmran Suresi Ayet: 104

Enes (r.a.) Rivayet ediyor :

>>**Güzel Ahlak Cennet amellerindedir.**<<(Cemiü's-Seğir. Teberani'nin Evsafından)

Hadis no: 2411 Enes (r.a.) rivayet ediyor.

“Her dinin ahlaki bir özelliği vardır. Benim ümmetimin ahlâki özelliği hayâdır.” (İbni Mâce, Zühd: 17,Tabarâni , Hüsnu'l-Hulk:9)

Güzel ahlak ile ilgili başka bir hadis ise şöyledir,

Aişe (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir.

>>**Her kötülüğün ve isyanın tövbesi vardır. Ancak ahlaki kötü olan kimse, yaptığı bir hatasına tövbe etmeden daha kötü bir şey yapar (böylece yaptığı kötülüklerle tövbe etmeden ölümler gider.)** (Tergib ve terhib .)

Başka bir Ayet'e ise Allahu Teala şöyle buyuruyor:

>>**Allah'dan başkasına tapmayacaksınız, ana-babaya yoksullara, yetimlere iyilik yapın, insanlara güzellikle söyleyin,** (Bakara suresi ayet: 83)

Efendimiz (s.a.v.) Şöyle buyurmuştur.

>> **Siz mallarınızla insanlara bolluk getirecek durumda değilsiniz, O halde onlara güzel yüze, güler huyla bolluk gösteriniz,<<**

(Böylelikle bütün insanlara iyilik yapmış olursunuz.) (Güzel Ahlak kitapçık)

Ahlâk”Hz. Muhammed (s.a.v.)’e peygamberlik verilmesi ve Kur’ân’ın indirilmesiyle kullanılmaya başlayan İslami bir kavramdır. Cahilliye döneminde Arap toplumunda bir kelime kullanılmamıştır. “ Ahlâk “ insandaki iyi ve kötü huyları fazilet ve rezaletleri ifade eder. dolayısıyla“ iyi “ ve “ kötü “ ahlak olmak üzere iki kısma ayrılır

a)-İyi ahlak : Kur’ân’a sünnete ve akl-ı selime uygun olan söz, fiil ve davranışlardır. **Abdullah ibn Mübarek,** iyi ahlakı şöyle tanımlamıştır.

Güler yüzlü olmak insanlara çok iyilikte bulunmak, ceza eza ve sıkıntı veren şeyleri yok etmektir.”

b) Kötü ahlak : Kur’ân’a ve sünnet ve akl-ı selime uygun olmayan söz, fiil ve davranışlardır.

İslam ahlâkı, Kur’ân sünnet ve temeline dayanır. Kur’ân bize tebliğ edip sözlü ve uygulamalı olarak açıklayan Peygamberimiz (s.a.v.)dir. Peygamberimiz her konuda olduğu gibi Kur’ân konusunda da en güzel örnektir. Kur’ân-ı Kerimde Peygamberimizin büyük bir ahlak üzere olduğunu bildirmektedir. (Diyanet İşleri Başkanlığı Kürsüden öğütler sayfa 279-280)

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor :

>(**Ey Peygamberim!** “Şüphesiz sen çok büyük bir üstün ahlaka sahibisindir.<(Kalem (Nun (Suresi Ayet: 4)

Yüce Allah’ın övgüsüne mazhar olan Peygamberimizin ahlâkı ne idi? Said bin Hişam,

Hız. Aişe validemize Allah’ın elçisinin ahlakını sormuş, o da sen Kur’ân okumuyor musun? “**evet**” okuyorum demesi üzerine:

“**Resul-i Ekremin ahlakı, Kur’an idi.**” demiş ve yukarıdaki ayeti okumuştur.

(Taberi,XIV29/18)

*

“**Allah’ın Resülü ahlak bakımından insanların en güzeli idi**”(Buhari ve Müslim)

Allahu Tâlâ İncil’de şöyle buyurduğu bildirilmektedir.

>**Ey kulum öfkelendiğin zaman, beni hatırla ki; gazaba geldiğim zaman bende seni hatırlayayım.<<**

***

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Şöyle buyurmuştur.

”**Büyüklerine saygı göstermeyen, küçüklerimize merhamet etmeyen bizden değildir.**” (Bostanü-L-Arifin)

Yüce Allah C.C. Kur’an’ı kerimde emrettiği güzel Ahlak ile ilgili bazı ayetleri okuyalım mı?

1>**Dos doğru hareket et aşırı gitmeyin,Allah bütün yaptıklarınızı kemaliyle görücüdür.**<(Hud suresi Ayet 112)

***

2>> **Doğrusu “ Rabbiniz Allah’tır.” Deyip sonra (dine göre) dosdoğru gidenlere bir korku yoktur onlar üzülmeceklerdir. Onlar cennetliklerler işlediklerine bir karşılık olarak ebediyen cennettedirler**(Ahkaf Suresi Ayet : 13- 14)

***

3>> **Onlarla / kadınlarla iyi geçinin .<<**(Nisa Suresi Ayet : 19)

***

4>**Muhakkak ki Allah, Adaleti, iyiliği akrabaya yardım etmeyi emreder ; çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor,**” (Nahl süresi Ayet : 90)

(Bu ayet her Cuma camii imamları tarafından her hutbe sonunda mutlaka okunur.

5-“Ona yumuşak söz söyleyin. Belki o, aklını başına alır. Veya korkar.<(Ta-Ha .Ayet 44)

***

6->Eğer şükür ederseniz, nimetimi sizin için elbet artırırım .<(İbrahim süresi Ayet :7)

***

7- “İyilik ve lütuf Allah’ tan kötülük ise bir hatanın neticesi olarak kendindedir.” (Nisa Ayet : 79)

8>> Şükür edip iman ederseniz, Allah size ne diye azap etsin ? oysa Allah bilen bir bilendir. <<(Nisa Süresi Ayet : 147)

***

9->> Deki : Ya Rab ! İlmimi artır.<<(Ta-Ha. Süresi Ayet 114)

***

10->> Bir kimse, bir kötülük işler ise.. onun cezasını çeker.<<(Nisa 123)

***

11- >> Ey Muhammed !.. Daima kolay yolu tut (Halka zorluk gösterme) İyi ve güzel olanı emret. Söz dinlemeyen cahillerden yüz çevir.<<(A’Raf. 199)

Bu Çok önemli Hadisi Şerifi dikkatle okuyalım.

Ahmed b. Hanbel (r.a) Halid b. Velid (r.a.) den rivayet edildiğine göre, bir A’rabi Resulullah (s.a.v.)’e geldi:

--Ya Resulullah, beni dünya ve ahirette müsteğni kılacak (amelden) sormak için size geldim dedi.

--Resulullah (s.a.v.) “*Soracaklarını sor*” buyurdular;

Arabi şöyle sordu--İnsanların en bilgini olmak istiyorum dedi.

--Resulullah (s.a.v.): “*Allah’dan kork ki, insanların en bilgini olasın.*” Buyurdu.

--İnsanların en zengini olmak istiyorum dedi.

-- Resulullah (.s.a.v.) “*Kanaatkar ol ki, insanların en zengini olasın*” buyurdu.

--İnsanların en adili olmayı arzu ediyorum dedi.

--Resulullah(s.a.v.) “*Kendin için arzu ettiğini, insanlar içinde iste ki, insanların adili olasın.*” Buyurdu.

-- İnsanların en hayırlısı olmayı arzu ediyorum dedi.
--Resulullah (s.a.v.) “ **İnsanlara faydalı ol ki, İnsanların hayırlısı olasın**”buyurdu.

--Allah katında insanların en seçkini olmayı arzu ediyorum dedi.
--“ **Allah’ı zikir etmeyi çoğalt ki, Allah katında insanların en seçkini olasın**” buyurdu.

--İmanımı tamamlamak istiyorum dedi.
--“ **Ahlakını güzelleştir ki, imanın tamam olsun**”buyurdu.

--İhsan ehlinden olmak istiyorum dedi.
-- Resulullah (s.a.v.) “**Allah’ı görüymüş gibi ibadet et ki, sen onu göremesen bile O seni görür, ihsan ehlinden olasın**” buyurdu.

--İtaatkarlardan olmak istiyorum dedi.
-- Resulullah (s.a.v) “**Allah’ın farzlarını eda et ki, itaatkarlardan olasın.**” buyurdu.

--Allah’ın huzuruna günahlardan arınmış olarak varmak istiyorum dedi.
--Resulullah (s.a.v.) “ **Cenabetten temizlenmek için guslet ki, günahlardan temizlenmiş olarak Allah’a kavuşasın**” buyurdu.

--Kıyamet gününde nur içerisinde haşr olmayı arzu ediyorum. dedi.
--- Resulullah (s.a.v.) “ **Hiç kimseye zulmetme (haksızlık yapma) ki, kıyamet gününde nur içerisinde haşr olunasın**” buyurdu.

--Kıyamet gününde Rabbimin merhamet etmesini arzu ediyorum dedi.
--Resulullah (s.a.v.) “ **Nefsine ve Allah’ın kullarına karşı merhamet et! Rabbin de sana kıyamet günü merhamet eder**” buyurdu.

--Günahlarımın az olmasını istiyorum dedi.
--Resulullah (s.a.v.) “ **İstiğfarı çoğalt ki, günahların azalsın**” buyurdu.

--İnsanların en şerefliisi olmak istiyorum dedi.
-- Resulullah (s.a.v.) “ **İnsanlara işin hakkında şikayetçi olma ki, insanların en şerefliisi olasın.**” Buyurdu.

--İnsanların en kuvvetlisi olmayı arzu ediyorum. dedi.
--Resulullah (s.a.v.) “ **Allah’a tevekkül et ki, insanların en kuvvetlisi olasın.**” buyurdu.

--Allah'ın rızkımı genişletmesini istiyorum. Dedi.

--Resulullah (s.a.v.) “ **Temizliğe devam et! Allah senin rızkını genişletir.**” buyurdu.

--Allah ve Resulünün sevdiklerinden olmak istiyorum. Dedi.

--Resulullah (s.a.v.) “ **Allah ve Resulünün sevdiğini sev ki, onların sevgililerinden olasın**” buyurdu.

--Kıyamet gününde Allah'ın gazabından emin olmak istiyorum, dedi.

--Resulullah (s.a.v.) “ **Allah'ın yaratıklarından hiç birine öfkelenme ki, kıyamet gününde Allah'ın gazabından emin olasın**” buyurdu.

--Duamın müstehcap olmasını arzu ediyorum dedi.

-- Resulullah (s.a.v.) “ **Haram yemekten sakın ki duan müstehcap olsun.**” buyurdu.

--Kıyamet gününde Rabbimin ayıplarımı örtmesini arzu ediyorum dedi.

--**Resulullah (s.a.v.) din kardeşlerinin ayıplarını ört ki, Allah da kıyamet gününde senin ayıplarını örtsün.**”

--Günahlardan veya hatalardan kişiyi ne kurtarır diye sordular.

-- Resulullah (s.a.v.) “ **Göz yaş dökmek, hudu, (Allah'a boyun eğmek) ve hastalıklardır.** Buyurdu.

--Hangi hasene Allahü Teala katında (sevap olarak) daha büyüktür dedi.

-- Resulullah (s.a.v.) “ **Güzel Ahlak, tevazu ve belalara sabretmektir.**” buyurdu.

--Hangi seyyie (kötülük) Allahü Teala katında (günah olarak) daha büyüktür? dedi.

-- Resulullah (s.a.v.) “ **Kötü ahlak, aç gözlülük ve cimriliktir.**” Buyurdu.

--Dünya ve ahirette Allah'ın gazabını gideren şey nedir. ? dedi.

--Resulullah (s.a.v.) “ **Gizli sadaka vermek ve sılayı-ı rahim yapmak (akrabaları ziyaret etmektir)**“ buyurdu.

--Kıyamet gününde Cehennem ateşini ne söndürür? Dedi.

--Resulullah (s.a.v.) “**Dünyadaki bela ve musibetlere sabretmektir.**” Buyurdu.

İmamı Müsteğfiri : bundan daha büyük dinimizin güzelliklerini daha iyi özetleyen, daha faydalı hadis-i Şerif görmedim demiştir.

İmamı Müsteğfiri 'ye katılmamak elde değildir. Allah kendisinden razı olsun.

Güzel ahlakın ne kadar önemli olduğunu yukarıdaki ayet ve hadisleri okuyunca daha çok düşünmeliyiz tefekkür etmeliyiz ve daha çok dikkat etmeliyiz.

Konuyla ilgili üç dakika tefekkür edelim hep tefekkür kelimesini konuşuyorum, mutlaka dikkatinizi çekiyor,

Tefekkür'ün Anlamı Nedir.

Yüce Allah Bakara süresinin 152. ayetinde, Buyuruyor: >>**Siz beni anın bende sizi anayım.**<<yine tefekkür konusunda Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir hadisinde: “ **Bir saat tefekkür, bir sene ibadetten iyidir.**” Buyurmaktadır. Bu hususta zikir bölümünde uzunca tefekkür konusuna değinmiştik, tabii ki daha onu göndermedim ama tekrar tefekkürün önemini bildiğinizi biliyorum ama, kısa olarak hatırlatmak faydalı olacağına inanıyorum.

“ Tefekkür Kur'an' a ve Hadislere uygun olacak, (aykırı asla olmayacak) Yüce Rabbimizin, Büyüklüğünü, kudretini, Rahmetini, bu kainatın yaratılışın, Kur'ân daki ayetlerin sırlarını, anlamlarını Peygamberimize ve Peygamberlere verilen mucizeleri, Peygamberlerin o üstün ahlakları ve sabırları, Allah Teâlâ'nın yarattığı tüm canlı ve cansız varlıkları bütün kainatın yapısını, yaratılmışımızın nedenini ve kıyamet / hesap gününü, Cennet ve Cehennemi derinden, derine, düşünürsek veya tefekkür edilen konuyu düşünerek okursak, buna Tefekkür denir

Yüce Allah Teâlâ Kur'ân-ı Kerim de sık, sık hiç düşünmez misiniz, hiç akıl etmez misiniz, ne kadar da az düşünüyorsunuz gibi ayetlerle bizleri sık, sık uyarıyor.

Şimdi konuya geçelim yani güzel Ahlak ile ilgili Tefekkür edelim.

- Yüce Allah'ın emrettiği, tüm emirlere ve yasaklara aynen uyan,
- Rabbin taktirine razı olan (kadere Şerre) dahil,
- Bütün ibadetlerini Yalnız Allah Teâlâ için yapan, hiçbir riya, kibir, ucup katmayan,

- Peygamber Efendimizin (s.a.v.) Sünnet ve tasfiyelerine uyan, onun hayatını yaşayan
- Özü ile sözü ile her yönü ile dürüst olan, yalancı olmayan ve İki yüzlü olmayan,
- Tüm kötülüklerden kendisini koruyan, (Muhafaza eden)
- Dedikodusu, gıybeti, Kıskançlığı kesinlikle olmayan,
- Komşu ilişkileri üst seviyede olan,
- Verdiği sözü zamanında ve eksiksiz yerine getiren,
- Anne Babasına saygılı olan,
- Dini ibadetlerini aksatmayan, Devlet malını kendi malı gibi koruyan,
- Bölücülük, ırkçılık ve yıkıcılık yapmayan,
- Evdeki aile fertleri ile huzursuzluk etmeyen,
- Yaptığı yardımları ve verdiği hediyeleri az bulan,
- -Ona yapılan yardım verilen hediyeleri çok bulan,
- Kibirli olmayan, ucup yapmayan, Kıskanç olmayan, kinli olmayan, gıybet yapmayan,
- Emanete hıyanetlik etmeyen ,
- Allah Teâlâ 'nın verdiği tüm nimetleri Allah Teâlâ'dan geldiğini mutlaka bilen ve O'na .Hamd ve şükür eden,.
- Allah-u Alem, Güler yüzlü, yardım seven olan, ve Tevazu olan, Vs, bu saydıklarım özellikler o kişide varsa işte o güzel ahlak, güzel huy sahibidir.

Sizin benden kat, kat daha derin ve iyi tefekkür edeceğinize inanıyorum birazda kendin pişir kendin ye, başkasına da mutlaka yedir. Hep hazıra konmayalım. Bu nedenle ferdi olarak tefekküre devam edelim!.

Güzel Ahlak ile ilgili Peygamber Efendimizin Hadislerini inceleyelim.

Resulullah Efendimiz (s.a.v.) Güzel ahlak ile ilgili bazı hadislerinde şöyle buyuruyor :

Beni övmekle ileri gidip Hristiyanların Hz. İsa Karşısında düştükleri duruma düşmeyin. Siz benim için sadece Allah'ın kulu ve elçisi deyiniz.” (Buhâri)

- “Güzel Ahlak, Allah Taala'nın yüce ahlakıdır. “ H.Ş.
- “Sizin en hayırlılarınız, ahlakça en güzel olanınızdır.” H.Ş.
- “İyilik güzel ahlaktır. “ H.Ş.
- “Kolaylaştırın zorlaştırmayın; Müjdeleyin, nefret ettirmeyin.” H.Ş,

--“ Güzel Ahlak cennet ehlinin amellerindedir,” H.Ş.

-- “ Güzel ahlak, dinin kabıdır, bir kimsenin dini, ahlakının güzelliği İle Ölçülür “ H.Ş.

--“Güzel Ahlak ’dan ayrılma! Çünkü: Ahlak bakımından insanların en İyisi, Din bakımından en güzelidir.” H.Ş.

--“Müslümanlık güzel ahlakdır. “ H.Ş.

-- “ İçinizde en sevdiğim, kıyamet gününde bana en yakın olanınız, Ahlakı en güzel olanınızdır. “ H.Ş.

--“ Allah Teala Hazretleri güzel ahlakı sever, kötü ahlakı sevmez.” H.Ş.

-- “ Bir insan ibadeti az olduğu halde güzel ahlakı sayesinde, ahiret derecelerinin en büyüğüne ve konakların en şereflişine erişir.

İbadeti çok olan bir kul da, kötü ahlakı yüzünden cehennem en aşağı derecesini gider.” H.Ş.

--“Sirke balı bozduğu gibi, kötü ahlak da insanın iyi amellerini bozup fenalaştırır.” H.Ş.

--“Güzel ahlak, güneşin karı erittiği gibi günahları eritir. H.Ş.

--“Bir insan ahlakı kötü oldukça, Allah Teala’dan hep uzak kalır.” H.Ş.

--“ Diliyle, eliyle insanları incitmeyen, Başkaları kendisinden emin olan bir Mü’min ve Müslüman, İmanın ve Müslümanlığın en yüksek mertebesini bulmuştur. H.Ş.

--“Merhameti olmayan, merhamet görmez.” H.Ş.

--“Yeryüzündekilere merhamet ediniz ki, göktekilerde size merhamet etsinler. H.Ş.

--“Ben ancak yüksek ahlakı tamamlamak için gönderildim. H.Ş.
(Peygamberlik vazifemin hedefi budur.)

--“Nefsimi kudret elinde bulunduran, Allah’a yemin ederim ki:

Cennete ancak güzel huylu insanlar girerler .” H.Ş.

--“ Bir kul, ahlakını güzelleştirmedikçe, öfkesini yenmedikçe, kendisi için sevip
istediğini başkaları için de sevmedikçe, olgun bir mümin değildir. H.Ş.

Yukarıdaki hadisler, İhyai ulum-id-Din kitaplarından, Kimya-i Saadet kitabından ve Cemii Sağir hadis kitaplarından alınmıştır,

Şimdi ise, Allah’ım Yalnız Sensin-Sen kitabım dan konuyla ilgili bir Şiir okuyalım mı?

AĞLAYA, AĞLAYA FİGAN EDERSİN

Çevre kötü sokağa çıkamıyoruz, sokaklar caddeler yüz karası ,
Ah, ah evlerimize kadar girmişbel açık, karın açılması,
O aileler, biz çağdaşız, hoş görü gösteriyoruz, buda yüz karası,
Ölen yalnız dinimiz değil, evlatlarımız, yakınlarımızda var.

Kemikleri sızlıyor, Geylani’nin Ak Şemsettin’nin Said’i Nursi’nin,
Aile fertleri dini yaşamıyor ki, çocukları yaşasın ve öğrensin,
Sen dine sahip olmadın ki, çocukların dine sahip çıksın,
Ölen yalnız dinimiz değil, evlatlarımız yakınlarımızda var.

Dinini yaşayan bir Müslüman çocuğu, asla terörist olamaz,
Tinerici, zinacı, hırsız, katil, inkarcı, din düşmanı hiç olamaz,
Cadde , sokak gezdiğin zaman, aman Allah’ım, böyle şey olamaz,
Ölen yalnız dinimiz değil, evlatlarımız yakınlarımızda var.

Bu şiir’in devamını bu konunun sonuna yazmaya devam edeceğim inşallah,

Konuyu çarpıtmadan Güzel Ahlak veya Güzel huy konusuna devam edelim.

Konuya baktığımızda **Hayvanlarda bile güzel huylar görülür.**

Bu konu benim çok ilgimi çekti, bu nedenle sizinle paylaşmak istedim.

“ **Ruhu’l – Beyan Tefsirinde büyük zat ve hoca**” şöyle demektedir.

“Köpek’ de bu on güzel ahlak olduğu beyan ediliyor.”

“ On haslet-i Hamide'nin güzel (Güzel Ahlakın, Güzel Huyun) her mü'minde muhakak bulunması layıktır ve gereklidir.”

1—Sadakat :

Köpek Sahibini terk etmez, Kovsa da bırakmaz, küsmez ve hizmete devam eder. bildiğiniz gibi, Eshabil Kehfin, Kıtırmir adlı köpeğin Sadakati Kur'ân'da bile geçmektedir.

2—Kanaat :

Ne verilirse razı olur, mutfağa, sofraya sokulmaz, bulduğu ile iktifa / kanaat eder, az çok demez, yemeyi seçmez.

3—Tevazu :

Yattığı ve gezdiği yer, alelade yerlerdir, kendi için asla yüksek yer aramaz, ayrıca ne yedirirsen ve nerede yedirirsen onu orada yer. Toprakta ise toprakta olukta ise olukta yer seçimini yapmaz.

4—Tevekkül :

Yarını asla düşünmez, yeri soğuk, sıcak, yağmur, kar demez yerini yermez (Beğenmeme yapmaz) sahibinin emrine itaat eder boyun eğer, erzak / yiyecek içecek biriktirmez.

5—Teslimiyet :

Sahibini bırakmaz, dövse de, ayağını kırsa da, sahibi çağırınca yine gelir (kuyruğunu sallayarak) teslimiyet gösterir. İyilik edeni bilir ve hiç unutmaz. Hiç nankörlük yapmaz.

6—Zühd :

Kendisini umumi bir zuhurata (İşin oluruna) bırakmıştır. Gelecek için Bir düşüncesi ve hazırlığı veya bir tedbiri yoktur.

7- Miskinlik :

Her yeri dolaşır, bir şey verilirse alır, vermezlerse bakar geçer. Kendisine dokunmazlarsa, bir şey yapmaz; yoluna gider.

8-Uyanıklık :

Çok az uyur. Şehirlerin, köylerin, sokakların da gece bekçisidir, Hırsızları tanır, haber verir. evleri bağları, sürüleri korur.

9- İstiğna :

Çekingendir, başkalarının nasibine tecavüz etmez, (kedi gibi sofralara sokulmaz,) kapları bulaştırmaz. Kimsenin tavuğuna, kuzusuna, koyununa geçisine saldırmaz edelidir tam tersi bu hayvanların koruyucusudur..

10- Edep :

Köpek haddini bilir, İnsanlar arasında ve hayvan cinsleri içinde, insanlara en çok hizmet edenlerdendir.

Emredilen işleri yapar, terbiyeyi kabul eder terbiye edildiği zaman tam bir liyakatle, çok büyük işler görür. Narkotik hizmetleri, askeri hizmetleri, sürü, kızak, keşif, av, yitik bulma, bekçilik yapma vesair hizmetleri üstün başarı ile yapar. Ayrıca nankörlük yapmaz, sahibini asla satmaz.

Bu on **güzel ahlak** köpekte bulunmaktadır.

Halbuki bunlar, **Halis mü'minlerin** ve **sadık müritlerin**, sıfatlarındandır.

Mürşit olan bir hoca bir sohbet de bu konuyu okuyunca talebeleri ve Mü'min kardeşlerimizden bazıları duygulanarak ağladıklarını yazmaktadır.

“ Daha bir köpeğin sahip olduğu ahlakı tam elde edemedik dediler.

Bol, bol göz yaşları döktüler (Erkam yayınları Güzel Ahlak)

*

Konuyla ilgili, **Allah'ım Yalnız Sensin- Sen.** Şiir kitabımdan üç kıta okuyalım mı ?

BİZE YAZIKLAR OLSUN

-----:

Köpek yakaladığı avı yemeden, muhafaza edip, sahibine veriyor.
Oysa fitratında parçalama, yeme hırsı olduğu halde terbiye oluyor.
Yakaladığı ava zarar vermeden emaneti sahibine teslim ediyor
kuşlar gibi olamıyoruz, nefsimizi eğitemiyorsak bize yazıklar olsun

Oysa bizim nefsimiz eğitmeye, hayvandan daha layık ve yatkındır, Böyle olduğu halde onu bir türlü eğitemiyoruz, terbiye edemiyoruz, İnsan oğlu hayvanı eğitiyor, maalesef kendi nefsimizi eğitemiyoruz. Kuşlar gibi olamıyoruz, nefsimizi terbiye edemiyorsak, bize yazıklar olsun.

Nefsine terbiyeyi öğret, anlat ki, senin dinini yemesin, Dinini parçalamasın, Allah'ın emanetlerine hıyanet etmesin, Sen nefsinin bir kuş gibi eğitemiyorsan, o seni yer bitirir bilesin, Kuşlar gibi olamıyoruz, nefsimizi terbiye edemiyoruz bize yazıklar olsun.

Yüce Allah buyuruyor ki:

>>Ey Muhammed! Daima kolay yolu tut (Halka zorluk gösterme) iyi ve güzel olanı emret. Söz dinlemeyen cahillerden yüz çevir.<< (A'Raf .Ayet 199)

Huy güzelliği üzerine aşağıdaki ayeti kerime nazil olmuştur.

>> Şüpesiz sen, çok büyük bir üstün ahlaka sahipsin.<<(Kalem.Ayet : 4)

Hız Aişe : (r.a.) Rivayet ediyor: Peygamber'in (s.a.v.) şöyle söylediğini duymuştum.

>>Şüphesiz ki Mü'min iyi ahlak sayesinde gündüzleri oruçla ve geceleri namaz kılarak geçiren kimselerin derecesine ulaşır. <<(Nura Doğru kitabından alınmıştır.)

Abdullah b. Amr. As (r.a.) şöyle rivayet etmiştir.

>> Sizin en hayırlınız Ahlakça en güzel olanınızdır. <<(Nura Doğru)

Bir gün Peygamber Efendimiz (s.a.v.) min yanında her gün oruç tutan. Bütün gece namaz kılan bir kadından bahis etmişler ve onu övmüşler. Sonra da : Yalnız huyu kötüdür, diliyle komşularını incitir. Rahatsız eder demişler. Bunun üzerine Resullü Ekrem (s.a.v.)

“ O kadın da hayır yoktur; cehennemlidir.” Buyurmuştur.

****

Peygamber Efendimiz (s.a.v.)şöyle buyurmuştur.

“ Allah'a ve ahiret gününe inanan ya hayır söylesin veya da sussun.”(Buhari Edeb 31)

Hikayelere uzun bir zamandır ara verdim, konuyla ilgili bir hikaye yazalım.

HİKAYE :

Günün birinde velilerden İbrahim Ethem hazretleri bir geziye çıkar. Gezinti sırasında karşısına bir den bir asker çıktı ve asker ona dedi ki, sen kölemisin, İbrahim Ethem evet ben köleyim, buyurdu.

Asker,

Kasabanızın en güzel gezilecek yerleri neresidir,

İbrahim Edhem, kasabanın güzel yerleri olarak, mezarlığı gösterdi.

Asker, fena halde canı sıkıldı, tekrar teyit etmek istedi, kasabanızın en güzel yerleri neresidir, ben mezarlığı değil kasabanın en güzel yerlerini sana soruyorum dedi, İbrahim Ethem Hazretleri yine cevabı aynı oldu kasabanın en güzel yeri olarak kasabanın mezarlığını gösterdi.

Bunun üzerine Asker, sinirlendi kamçısını çekip Hz. İbrahim Edhem'in üzerine saldırdı, kafasını yarıncaya kadar dövdü. Ve o kanlı perişan haliyle önüne katıp kasabaya geldi o arada halk İbrahim Ethem Hz. lerini tanıdıklarından hemen askerinin ve İbrahim Edhem'in önlerine iki dakika içinde binlerce insan yığıldı ne oldu bittiyi öğrenmeye çalıştılar.

Asker ise İbrahim Ethem Hz. ismini çok duymuş ama görmediğinden tanıımıyordu, halk Asker nasıl bunu yaparsın diye sorduklarında Asker konuyu aynen anlatır, Hz. İbrahim Ethem'den özür diler. Halk ise İbrahim Edheme, ey büyüğümüz saygı duyduğumuz şeyhimiz, sen neden köleyim dedin,

Hz. İbrahim Edhem ben köleyim dedim, çünkü ben Allah'ın kölesiyim, Asker de bana kimin kölesi olduğumu sormadı, hep kasabanın güzel yerlerini sordu, kasabanın güzel yerleri bence mezarlıktır.

Çünkü orada, iftira, dedikodu, kin, çekememezlik, kibir, yalan, zina, içki, Kumar vesaire akla gelen en küçük bir kötü şey yok, mezarlıktakiler konuşmuyorlar ama çok, çok şeyler anlatıyorlar, bilene ve düşünene, bu nedenle benim için, kasabanın en güzel yeri mezarlıktır dedim. Ve dayığı yedim..

Biraz tefekkür edelim: Bana sorarsanız ben bu hikaye de en çok kasabanın en güzel yeri mezarlıktır, demesi ve mezarlığın tarifinin yapmasından sonra şöyle der, mezarlıktakiler konuşmuyor ama çok, çok şeyler anlatıyorlar bilene düşünene, ayrıca bir yandan askerden dayak yemiş kafası yarılmış yinede mübarek insan Askere dua ediyor, onun cennete gitmesi için Allah'a yalvarıyor, acaba o ben olsaydım belki yüzde onunu yapmazdım veya yapamazdım. Sizi bilmem?

**

Peygamberimiz, kendisine yapılan türlü zulüm ve haksızlık karşısında katiyen yılgınlık göstermez, halinden şikayetçi olmazdı, ve bir hadisinde şöyle dua ettiği belirtilmektedir,

>>Allah'ım kavmimin kusuruna bakma, çünkü onlar bilmezler, benim yaptığım tebliğ ve irşad'ı anlayabilselerdi bunu bana rava görürler miydi.?<<

Güzel Ahlaklı olmanın fazileti :

-----:
Yüce Allah'ın Resulüllah Efendimize vermiş olduğu nimetler, hiç kimseye nasip olmamıştır. Ve Allah-u Teala tüm mahlukat arasında Sevgili Peygamber Efendimizi övmüş, methetmiştir. Bu hususta bir ayetinde

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor,

>> Şüphesiz sen çok büyük bir üstün ahlaka sahipsin.<<(Kalem Ayet:4)

***

Peygamber Efendimiz bir Hadisinde şöyle ,

>>Kul ibadeti zayıf olduğu halde, güzel ahlakı sayesinde, ahire tin yüksek derece ve şerefli konaklarını elde eder.<< buyurmuştur. (Nura Doğru kitabından 3/ 1826)

Ebu Hüreyre (r.a.) rivayet ediyor. Efendimiz şöyle buyurdu.

“ Müminler arasında imanca en kamil olanı, ahlakça en güzel olanıdır...”Tirmizi, Rada,11,(1162) Ebu Davud, Sünnet, 16,(6682)

Allah C.C. şöyle buyuruyor :

>>Öfkelerini yenelene ve insanların kusurlarını bağışlayanlara cennet hazırlanmıştır. Allah iyilik yapanları sever.<< (Al-i İmran Süresi Ayet: 134)

Efendimiz (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurmuştur.

“Kıyamet günü bir ara, “ Mükafatları Allah'a havale edilmiş olanlar nerede?” diye bir ses duyulur. Bu çağrı üzerine dünyada kendilerine haksızlık yapanları affedenler ayağa kalkarak doğrudan doğruya Cennet'e doğru yürürler.”(Bostanü'l-Arifin 290,)

-İsterseniz biraz da Din adamlarının Güzel Huy,(Ahlak üzerine) görüşlerini inceleyelim mi?

:

Hz. Ömer diyor ki :

“Bana kusurlarımı söyleyen kimse’ye Allah-u Teala rahmet eylesin. ”

Hz. Ali Diyor ki :

“ Güzel ahlakı üç meziyette arayınız, Bunlar da haramdan uzaklaşmak, helali aramak ve aile efradına elden geldiğince genişlik göstermektir.”

Hz. Osman : Sağ elle Peygamberimizle ilk tokalaştıktan sonra sağ elinin hiçbir zaman vefat edinceye kadar tenasül uzuvlarına / edep yerlerine vurmamıştır.

Hasan –ı Basri diyor ki :

Ahlakı kötü olan bir kimse, ancak kendisine eziyet eder.

Cüneyd diyor ki :

“İlim ve amali azda olsa bir kişiye üstün mevki ve derecelere yükseltebilecek olan dört meziyet vardır. Bunlar. Yumuşaklık, tevazu, cömertlik Güzel ahlak, işte bu dört şey insanın kemalidir.

Hz. Abbas’a, asalettin ne olduğu hakkında soru soruldu. **İbni Abbas da şöyle cevap verdi:**

“ Ahlakı en güzel olan, asaleti, soyu en güzel olandır. Ve devam etti.

Her bina bir temel üzerine oturturulmuştur. (Temelsiz hiçbir şey olamaz) İslam binasının temeli de güzel ahlak üzerine oturturulmuştur.

İslam Büyüklerinden Ata şöyle demiştir.

“Yükselenler, hep güzel ahlakları sayesinde yükselmişlerdir. Ahlakın kemal derecesine sadece Resul-i Ekrem Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) yükselmiştir. Allah-u Teala’ya en çok yaklaşanlar, güzel ahlakı ile Rusulullah Efendimizin izini takip edenler olmuştur.

Enes bin Malik diyor ki :

“İnsan cennetin yüksek derecelerine, güzel ahlakı sayesinde ulaşabilir, bunun yanında abid olsa da, huyu kötü olan bir kimse, cehennem derinliklerine yuvarlanabilir.

Yahya bin muaz-ı diyor ki :

“Rızık hazineleri, Ahlak güzelliğindedir.”

Hz. Ali diyor ki: Her şeyi afedin ama vatanınıza ihanet edenleri asla af etmeyiniz.

Fuzayl diyor ki :

“Kendisi kötü, ancak ahlakı güzel olan bir kimsenin bana arkadaş olması tercih ederim abid,de (evliya da) olsa ahlakı kötü ise o insanın bana arkadaş olmasından yana değilim.

Hz. Ömer diyor ki :

“ İnsanlar arasına iyi ahlak ile karışınız. Fakat iyi amellerinizle ayrılıңыз.”

Bir gün **Hasan Babr-i ye ahlak nedir diye soruldu: cevabı şöyle oldu :**

“Güzel ahlak, güler yüz, tatlı söz, iyilik yapmak ve kötülükten kaçınmaktır.”

İslam büyüklerinden **Vasitiye Ahlak nedir sormuşlar Vasiti şöyle demiş.**

“Kimseye düşmanlık yapmamak, kimsenin düşmanlığına sebebiyet vermemek, ve bunu da sırf Allah-u Teâlâ bildiği için yapmaktır.

Şah kirmani ise : Ahlakı şöyle tarif ediyor,

“ Güzel ahlak , başkalarına eziyet verecek bir davranışta bulunmamak, güçlükleri ortadan kaldırmaktır.

Başka bir İslam büyüklerinden derki :

“ Ahlak insanların arasına girip, kendisini onların arasında görüp tanımaktır.”

Ebu Osman Mağribi diyor ki : “ Güzel Ahlak Allah ’dan razı olmaktır.

Yüce Allah buyuruyor:

“**Allah katında en keremli olanınız, en çok muttaki olanınızdır.**”(Hucürat

Süresi Ayet : 13)

***

Hadis no: 5853. <enes R.a. anlatıyor Peygamberimiz (s.a.v.)den soruldu. Müminlerin hangisi afdal (faziletli)dir.?”

“**Ahlakça en güzelleridir.**” Cevabını verdi, Tekrar soruldu:

“Peki mü’minlerden hangisi en akıllıdır.”

Ölümü en çok zikreden ve kendilerine gelmezden önce onun için en iyi hazırlığı yapanlardır. İşte akıllılar bunlardır.” (İbnu Mâce, Zühd 31, (4259) ve Kütüb-i Sitte 16/268)

***

Davud-i Tai'ye 'ye niçin insanlarla kalkıp oturmasın, sorduklarında,
“**Ayıp ve kusurlarımı benden saklayan insanlarla oturup sohbet etmekten ne faydam vardır.** demiş

H. İsa Aleyhis selama sordular : **Sana edebi kim öğretti :** Hz. İsa'nın cevabı ise “ **Hiç kimse öğretmedi, kimin bir kötülük yaptığını gördüysem o kötülüğü yapmadım.**” Buyurdu :

Yüce Allah bir ayetinde şöyle buyuruyor :

>>**Allah'ın makamından korkup, nefisini heva ve arzularından men ederse,**
Elbette onun kalacağı ebedi yer cennettir. Buyuruyor :

***

Resulüllah gazadan dönünce ashabına, **Küçük cihat dan , büyük cihada döndük.**“ buyurdu, Ashab sordu. Büyük cihad nedir sorduklarında. “ **Nefisle cihad dır.**“ buyurmuştur. (Kimya-yı Saadet)

Ebu Osman-ı Hiyeri'yi :

Sokaktan geçerken bir evin penceresinden onun üzerine kül döktüler. Elbisesini, silkti, temizledi ve şükür etti. “ **Niçin şükür ediyorsun ?**“ dediklerinde“**Ateşe müstahak olan bir kimseye, ateş yerine kül dökerlerse, elbette şükreder.** Buyurdu

Ebu Hüreyre (r.a.) şöyle demiştir.

Adamın biri Allah'ın resulüne, “ **Bana bir şey tasfiye et.**” Dedi. Allah'ın Resülü, “ **Öfkelenme** “ buyurdu : Adam, lafını birkaç kez tekrarladı, Resülü Ekrem her defasında : “ **Öfkelenme buyurdu.**”(Buhari)

Güzel ahlak ile ilgili örnekleri çok yazmakla, sizleri usandırmak istemiyorum ama, bunu da yazmadan bu konuya son veremeyeceğim

İbn-i Mübarek, bir yolculuk sırasında ahlakı kötü olan bir kimse ile arkadaş olur. Adamın her dediğini yapmak için gayret gösterir. Arkadaşını darılacak bir hareket yapmamak için eziyetlerine bile katlanır. Nihayet yolculuk bitip ayrıldıkları zaman, İbn-i Mübarek. sanki iyi bir arkadaşını kayıp etmiş gibi ağlar. Kendisine ağlamanın sebebini sorduklarında, O şöyle cevap verir.” **Neden**

mi ağlıyorum. Çünkü ben kendisinden ayrıldım. Fakat onun kötü ahlakı hala kendisiyle birlikte bir türlü kötü ahlakımı terk ettiremedim.”

Güzel Ahlakın Dinimizdeki yeri :

İslam dininde ahlaki emirler ile farz emirlerin birbirine girdiğini, ahlak ile ilgili ayetler, hadisler ve İslam büyüklerimizden bize aktarılan bilgilerden öğreniyoruz. Gerçekten de öyledir. Çünkü .

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) **“Peygamberliğimin gayesi, iyi ve güzel ahlakı tamamlamaktır.”** Buyurması , Müslümanlığın ahlak ile hemen, hemen eş manada olduğunu açıkça gösterir. Resulüllah (s.a.v.) namaza başlarken veya (namazdan sonra) Yüce

Allah’a yaptıkları dualarında; **“ Ya Rabb!...Ahlakın en güzeline varmak için bana yol göster. Çünkü en güzel ahlakı bildirecek ancak Sensin.**

Yarab!.. fena ahlakı benden uzak tut. Çünkü kötü ahlak’ı benden uzaklaştıracak ancak sensin. “ dua etmeleri, İslam da iyi ve güzel ahlak’ın ne kadar önemli bir yer işgal ettiğine açık delildir.

Peygamberimiz, (s.a.v.) me bütün gece iyi ve güzel ahlakı elde etmek için daha da niyazda bulunuyorsunuz, sorulduğu zaman,Efendimiz şöyle buyurmuştur.

“ Müslüman kul, ahlakını güzelleştire, güzelleştire sonunda bu güzel ahlakı kendisini cennete sokar. Bunun gibi ahlakını çirkinleştire, çirkinleştire sonunda bu çirkin ahlakı kendisini cehenneme sokar. Öyle Müslümanlar vardır ki, uyurken bile af ve mağfirete kavuşur. “ diye cevap vererek iyi ve kötü ahlakın gerçek akıbetini belirtmiştir.

Güzel Ahlak’ın (Huy’un) İslam dinindeki seçkin yerini belirtmek için şu hadisleri de sıralamadan geçemeyeceğim.

“ Ahlak dinin kabıdır; kişinin dini derecesi ahlakı ile ölçülür.”

---- “Güzel Ahlak (iyi huy) Yüce Allah’ın yarattığı en büyük şeydir.”

---- “Kişinin tartısına konacak, güzel ahlaktan daha ağır hiçbir şey yoktur. Çünkü güzel ahlaka sahip olan bir kişi elbette namaz kılanın ve oruç tutanın derecesini bulur.”

--- “Güzel Ahlaka iyi yapış, kendini halka sevdirmek ve iyi veya kötü herhangi bir şeye karşı hayır ile cevap vermektir. “

--- “Güzel ahlaka iyi yapış çünkü güzel ahlaklı insanlar dini en iyi olanlardır.”

--- “İslam güzel ahlaktan ibarettir. “

“Müminlerin en olgun insanları, en iyi ahlaka sahip olanlardır.

Yine buyurdu:

Yaşlılara hürmet etmelidir, küçükleri sevmelidir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.)

“Yaşlılara / büyüklere hürmet etmeyen, çocuklara acımayan bizden değildir.” Ve yine buyurdu: “Saçı sakalı ağarmış kişilere tazim ve hürmet, Allahü Teâlâ’ya tâzim ve hürmettir. Ve yine buyurdu “Gençliğinde yaşlılara ihtiyarlara hürmet edenlere, Allahü Teâlâ (o kişiler) ihtiyarladıkları zaman gençleri hürmet ettirir.” Yine buyurdu. “ Bir Müslümanla üç günden fazla darılmak helal değildir. yine buyurdu En iyisi önce selam verendir. İkrime (r.a.) buyurdu. “ Allahü Teâlâ Yusuf ‘(a.s.)ma senin derecen ve ismini kardeşlerini affettiğin için büyük eyledim buyurmuştur.. **Hadisi Şerif te Din kardeşini affedenin izzeti ve büyüklüğü artar.** buyurdu. (Kimya’yı Sâadet sayfa 286-287)

Bu hususta yüzlerce hadis vardır.

Tahminen bu kitabı okuyan her Müslüman, Güzel Ahlak’a ve (iyi Huy’a) dinimizin ne kadar önem verdiğini benden kat, kat daha iyi anlamışlardır.

Bir Kısa Hikaye okuyalım mı ?

Bir din adamı medresesinde talebe yetiştirip, yetişen talebeleri başka memleketlere, semtlere gönderiyormuş,

Bir gün hocanın yetiştirdiği ve başka yerde hizmet veren talebelerden birisi hocasını ziyarete gelmiş,

Hocası: Talebesine sormuş, nasıl halkla aran nasıl, nasıl gidiyor memnun musun?

Talebe, Hocam her kelse iyi geçiniyorum, herkesle aram çok, çok iyi, demiş,

Hocası: talebesinin bu sözüne öfkelenmiş, sen her kesle aram çok, çok iyi diyemezsin, bir ataist ile bir müslümanı bir tutamazsın, sen şu ayeti hiç okumadın mı?

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor :

“ Sizin dostunuz sadece Allah, O’nun Peygamberi ve Allah’a boyun eğerek namaz kılan, zekat veren Mü’minlerdir. “

“Kim Allah’ı Resulünü ve iman edenleri dost edinirse, şüphesiz ki Allah’ın taraftarları galip geleceklerdir. (Maide 55,56)

KISSA

Bir Hocası talebesine en son şöyle der: Birisini seversen Allah için sev, buğz edersen de Allah için sevme / buğz et, sakın havai nefesine ve menfaatine yenilme sonra münafıklardan olursun, demiş!

Büyüklerimiz Güzel Ahlak ile ilgili şöyle buyurmuşlardır

Güzel ahlak, haya ve edebli olmak, az konuşmak, eziyetsiz olmak, (ona buna eziyet etmemek) doğru söylemek, iyilik yapmak istemek, her kes hakkında iyilik istemek, çok taat / ibadet etmek, az kusur yapmak, herkese şefkatli olmak, vakarlı durmak, acele etmemek, kanaat sahibi olmak, şükredici olmak, sabırlı olmak ince kalpli / ruhlı olmak, yumuşak huylu olmak, eli kısa ve tamahız olmak, sövmemek, lanet etmemek, gıybet etmemek, söz taşımamak, kötü söz söylememek, aceleci olmamak, kin tutmamak, haset etmemek, anlı açık ve tatlı dilli olmak, sevdiğini ve sevmediğini Allah Teâlâ için sevmek veya sevmemektir.

Bil ki, güzel ahlak en çok sabırda ve insanlardan gelen eziyetlere katlanmaktır.

Nitekim Efendimiz (s.a.v.) çok eziyet ettiler. mübarek dişlerini kırdılar. Ve o **“ Ya Rabbi onlara merhamet et anlamıyorlar.”** dedi.(Tenbihü'l-Gafilin)

BİR KISSA OKUYALIM MI ?

Sevgili peygamberimiz (s.a.v.) ashabı (arkadaşları) ile sohbet ediyorlardı. Eshâb-ı kirâm merakla:

“Ya Rasulüllah! Hz Ali’yi niçin fazla seviyorsunuz? diye sordular.

“Efendimiz tebessümle biriniz Ali’yi çağırın gelsin.” buyurdular.

Sohbet devam ediyordu.

Bu sefer Rasulüllah (s.a.v.) sordular ki:

“Ey Ashâbım! .. Siz birisine, iyilik etseniz o da size kötülükle mukabele etse! Buna karşı ne yaparsınız? “

Ashapları; Yine iyilik ederiz, Yâ Resulüllah! Cevabını verdiler.

Rasulü Ekrem (s.a.v.) buyurdular ki:

“ O kimse bir kere daha kötülük ederse ne yaparsınız?

O zaman Ashap'lar başlarını öne eğdiler, üçüncüsünden sonra cevap veremediler.

Tam o sırada Hz. Ali geldi. Selam verdi. İki cihan güneşi olan sevgili Peygamberimiz:

(Kendisine)” **Ya Ebâ Türeb! Sen birisine iyilik etsen, o da sana kötülükle mukabele etse nasıl karşılık verirsin?”** diye o'na da aynı suali yönelttiler.

Allah'ın arslanı Hz. Ali , tereddütsüz;

İyilik ederim..

Cevabını verdi.

“Tekrar kötülük yapsa?”

Yine iyilik ederim Yâ Rasulüllah.

Efendimiz aynı soruyu tam yedi defa tekrarladılar”

Sevgili damadı hep aynı cevabı verdi. En sonunda da.

Yorulmayınız Efendimiz... o kimse bana ne kadar kötülük ederse ben o kadar iyilikle karşılık veririm.

Diyerek sözünü bitirdi.

Bunun üzerine Ashab-ı Kirâm:

“Ya Resulüllah Hz. Ali'yi niçin çok sevdiğini bu ve anladık.

Bu sevgiye gerçekten layıktır.

Ashaplar hep birlikte Hz. Ali'ye dua ettiler.(Rehber ilmihali Hasan yavaş Sayfa 241-242)

Önemli Not :

Ashap'lar **“HAŞA ve HAŞA“** Hz.Ali'yi kıskandıkları için o soruyu sormadılar. Sadece o büyük kahramanın o büyük insanın derecesini öğrenmek istiyorlardı ve öğrendiler.

Güzel Ahlak ile İman arasındaki münasebet :

Dinimizin temeli olan iman ile ahlak'i vazifeler arasında da çok yakın ilişki ve (münasebetler) vardır. şimdi bu yakın münasebeti görmek için şu hadisleri okumak yeterli olacağını zan ederim.

“ İman yetmiş küsur şubeye ayrılır. En üstün derecesi La İlahe İllallah (yüce Allahtan başka hiçbir ilah yoktur.) demektir. En aşağı derecesi ise insanların gelip geçtiği yoldan rahatsız edici bir şeyi kaldırmaktır; haya (utanma duygusu) da imanın bir dalıdır. “

“ İmanın en şerefli, halkın senden her hususta emin olmasıdır. İslam'ın En şerefli de elinden, dilinden ve belinden halkın salim olmasıdır. Yani eli dilli ve beli ile çevresine zarar vermeyen kişi, en şerefli imana sahip ve en şerefli müslümandır. “

“ İmanın en üstünü, sevdiğini Allah için sevmek, nefret ettiğinden de Allah için nefret etmek, dilini Allah 'ı zikretmek için çalıştırmak; kendin için sevdiğini başkaları için de sevmek, kendin için hoşlanmadığını başkaları için de hoş görmemek; birde hayırlı şey söylemek ya da susmaktır.”

“ Beni kudret elinde tutan Allaha and olsun ki, kendisi için istediği iyi şeyi (hayrı) Müslüman kardeşi için de istemedikçe bir kul, Mü'min ve Müslüman sayılmaz.”

“ Bir kul ahlakını güzelleştirmedikçe, öfkesini yenmedikçe, kendisi için istediğini başkaları içinde istemedikçe takva ve olgun bir iman sahibi olamaz.

İyi ameller işlemediği halde yalnız Müslümanlara iyi öğütlerde bulunduğu , onların hayrını istediği için cennete girecek nice kimseler vardır.”

“ Müslümanlar ancak kardestir.” Ayetinin açık-seçik kesin manası ile **“ Bir Müslüman kardeşinin yardımına koştuğu müddetçe Yüce Allah daima ona yardım eder.”** Manasına gelen hadisi duyan her Müslüman kişi, İslam dininin diğer bütün sistemler karşısında ve islamın bütün gerçekleri karşısında hiçbir Müslüman düşünemezsiniz ki, diğer düşkün Müslüman kardeşinin yardımına koşmasın ve onu kurtarın!...

Buraya kadar, İslam dininin ahlaka verdiği önem ve değer üzerinde kısaca anlatmaya çalıştık,

Sonuç olarak; insan yaptığı işlerin sonucuna göre mükâfatlandırılır. veya cezalandırılır.

Şimdi Kur'anı Kerimde, insan oğlu'nun yaptığı işlerinde hür ve muhtaç olduğunu açıklayan ayetlerden bir kaçını sunmaya çalışalım. (Nura Doğru)

“İnsan oğlu ancak çalıştığının karşılığını alır.” (Necm. Ayet: 40)

>>Zerre kadar hayır işleyen kişi, bunun mükafatını görür: zerre kadar şer işleyen kişide bunun cezasını çeker. (Zilzal süresi Ayet : 7-8)

>>Kim ki, ahi ret nimetlerini isterse, biz onu fazlasıyla nail ederiz. Her kim de dünya nimetlerini arzularsa, biz ona bunları veririz. (Şura Süresi Ayet: 20)

>>Ey Muhammed, Sen onlara de ki, Her bir kişi asıl tabiatına uygun şekilde hareket eder. O halde kimin daha doğru yolda bulunduğunu Rabbin daha iyi bilindir. (İsra Süresi Ayet : 84)

>>Yüce Allah buyuruyor :

>>Şüphesiz sen çok büyük bir üstün ahlaka sahipsin.<<

(Kalem Süresi Ayet 4)

Hız. Aişe Anamız (r.a.) buyuruyor ki :

“ Resul-i Ekrem’in ahlakı, Kur’an idi.

Bunlara çok dikkat edelim.

1 -Kul, mahlukattan her hangi bir şeye lanet etmekten sakınmalıdır. Onlardan hiç birisine eziyet vermemelidir. Bu eziyet edilecek şey ister zerre kadar olsun istersen daha çok büyük olsun.

Lânet etmemek ebrar zümresinin ve sadıkların huyudur.

Lanet etmemeyi hiç yapmayan kimse, Allah Teâlâ’ya yakınlık kazanır.

2 -Allah Teâlâ’nın yarattığı halkından hiç kimseye beddua etmemelidir. İsterse bedua edeceği kimse, kendisine zülüm etmiş olsun. Kendisine beddua eden kimseye karşılık vermemelidir.

Böyle bir güzel huya sahip olan kimse, Allah Teâlâ katında yüksek derecelere kavuşur.

Duası makbul olur. Hayırda yükseklik bulur.

Dünyada iken, mümin kulların kalbinde onun bir değeri olur.

3 -Kıbleye dönüp namaz kılan müminlerden hiç kimse için: Şirk küfür, nifak hükmüne varmamalıdır. Buna dikkat ederse Rahmete daha fazla yükselir. Yüce Allah’ın ilmine giren meselelerden uzak kalmaktır. Yine anlatılan bu hala dikkat ederse, Allah Teâlâ’nın hışmından uzak kalır. Allah’ın rızasına ve rahmetine daha fazla yaklaşır.

Bu yol güzel bir yoldur. Yüce Allah Teâlâ böyle bir kulu keremine erdirir. O kulun kalbine merhamet duygusu gelir.

4 – İyi ve güzel ahlak sahibi olmak için, gıybet, dedikodu, söz taşımak, iftira atmak, çirkin zanlarda bulunmaktan ve dinlemekten kesinlikle kaçınılmalıdır.

5 -İnsanlardan her hangi bir şey ummamalıdır, onların elinde bulunan şeylerden de kıskanmamalı ve onlara göz dikmemelidir, hele ki, yatırlardan hiçbir

şey istememelidir. Kul, Fatıha süresinde şöyle okur. “ **İyyake neabuduVeıyyake nestain**” Rabbim biz yalnız sana ibadet ederiz yalnız senden yardım dileriz.” (Kul kulluğunu bilmelidir, kime ibadet edeceğini ve kimden yardım alacağını çok iyi belmeli ve asla yanlış yapmamalı yatırlardan hiçbir şey beklememelidir. Allah Teâlâ cümle Salih kullarına rahmet eylesin, bizleri de onların hatırına versin günahlarımızı bağışlasın. (Müridler kitabı sayfa 1123-1124

Güzel Ahlak (Güzel huyun) ne kadar dinimizde önemli olduğunu hep beraber öğrenmiş bulunuyoruz, Yüce Allah cümlemizi Güzel ahlak güzel huylulardan eylesin ve yaşatsın. Kötü huy olmaktan Allah’a sığınıyoruz.

Bildiğiniz gibi yukarıda, **Ağlaya, Ağlaya figan edersin.** Şiir’in bir kısmını yazmıştım, kalan kısmını da Güzel ahlak ile ilgili mevzunun sonunda yazacağımı belirtmişim, Şimdi ise Şiir’in kalan kısmına devam edelim.

Ağlaya, Ağlaya figan edersin. Şiir’in devamıdır,

Çocuğunu din dışı yetiştirirsen, bir gün o, bu, elinden kapar,
Dinden habersiz olan, Allah korkusu olmayan her şey yapar,
Dinine sahip olmaz isen, sahipsiz kalırsın, alırlar seni apar topar,
Ölen yalnız dinimiz değil, evlatlarımız ve yakınlarımızda var.

Uyan, çocuklarımız kiliseye gidiyor, din değiştiriyor, oluyor kafir yobaz,
Allah yanında tek sorumlu anne babalardır, yedirip içirmekle olmaz,
Vallahi Rabbimizin yanında sorumluyuz, bizden sorulacak çok veya az,
Ölen yalnız dinimiz değil, evlatlarımız ve yakınlarımızda var.

Bir çiçek yetiştirip bakımını yaptığımız gibi, çocuğumuzu yetiştiremiyoruz,
Saksıda bir yabancı ot gördük mü, hiç tereddütsüz kökten koparıyoruz,
Ama çocuğumuz yabancıların ahlakını alınca gururla söz ediyoruz,
Yavrum çevreye ayak uyduruyor, çağdaştır, aydıdır deyip iftihar ediyoruz,
Ölen yalnız dinimiz değil, vallahi evlatlarımız ve yakınlarımızda var.

Maddiyat hiçbir zaman sizi azdırmasın, ahlakınızı bozmasın. Her inişin bir yokuşu var, her sabahın bir gecesı var, her zenginliğin bir fakirliği var. sonuçta her kesin öbür dünya ya beraber götüreceği on iki metre bezdir hepsi bu.

Yüce Allah Teâlâ merde ve namerde bizleri muhtaç etmesin yeter. Dünya senin olsa ne yazar.

Efendimiz Bir Hadisinde şöyle buyurduğu rivayet edilir.

“ Kabe’yi yıksan yapılır, kalbi kırsan yapılmaz.”

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) dışarıda Ashaplarla birlikte oturarak sohbet

Ederken önlerinden tabut içinde bir cenaze defni için mezarlığa götürüyorlardı, Efendimiz cenazeyi görünce hemen ayağa kalkar, oradaki Ashabe'lerden birisi Ya Resulüllah bu ölen müslüman değil hiristiyandır der.

Efendimiz şöyle cevap verir, “ **Ama o bir insandır.**” Buyurur.

Rabbim’e Hamd olsun biz Müslümanız ve Biz ne büyük bir Peygamberin ümmetiyiz.

Bir dakika Tefekkür edelim mi?

Güzel ahlak’a bak ne ulvi bir yüksek anlayış ve görüş. Bizler müslüman olduğumuz halde hala aramızdaki ikilik, fitne fesad, adam öldürme her türlü ayrımcılık, biz bırak gayri müslümleri, bazılarımız Müslümanları bile insandan saymıyoruz ki o kadar terör azdı kan dökülüyor, ben Müslümanlığın neresindeyim Vallahi bilmiyorum.

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor :

>(**Ey Peygamberim!**) “**Şüphesiz sen çok büyük bir üstün ahlaka sahibisindir.**<
(Kalem (Nun (Suresi Ayet: 4)

İsterseniz, ayet ve Hadislerle Güzel Ahlak ile ilgili bazı bölümleri öz olarak hatırlayalım

“(Ey Peygamberim!) Emrolunduğun gibi dosdoğru ol, Seninle birlikte tövbe eden müminler de dosdoğru olsunlar.” Buyrulmaktadır.(Hüd süresi ayet 112)

Özünde, sözünde, iş ve davranışlarında dosdoğru olan insan söz gelimi; doğru sözlü olan ve yalan söylemeyen.(Ahzap, 70, Hac, 30) **Tartıda Hile yapmayan**(Rahman: 9)**Şahitliği dosdoğru yapan ve gizlemeyen,** (Maide, 8, Bakara: 283) **Sözünde duran ve sözleşmesine uyan,**(Maide: 1) **Zina etmeyen,**(İsrâ 32) **Yetim malı yemeyen ve cana kıymayan.** (İsrâ 33-34) **Kötü zandan sakınan, insanların gizli hallerini ve kusurlarını araştırmayankimsenin giybetini yapmayın.** (Hucurat 12) **Anne babanızı azarlamayın.** İsrâ : 23) **İsraf ve Cimrilik etmeyen.** (Â’raf 31. İsrâ 29) **Komşusuna eziyet etmeyen, misafirine ikram eden.**(Müslim, İman, 75,1,68) **Kin tutmayan, hased etmeyen,** (Müslim birr, 23, III ,1983) **Yakınları ile ilişkisini sürdüren,** (Müslim Birr, 19, III,19) (**Kovuculuk yapmayan,** (Müslim İman 168, Tirmizi birr, 79,IV,374) **Kimse Kur’ân ahlakına sahip olan, bunların aksini yapan kimse ise, Kur’ân ahlakından uzaklaşmış kimsedir.**

“ Kâfir bile olsa incitme! Çünkü kalp kırmak Allah’ı incitmektir. “

Son bir Şiir okuyalım mı?

DİKKAT DİKKAT ÖBÜR DÜNYA HAVA YOLLARI

**Bilirsin yani, ilk hareket yeri dünya,
Varış yeri ahiret. Çok iyi Anlarsın yaa,
Uçuş saati her an kalkabilir hazır ol haa,
Dikkat et biletle sadece gidiş içindir arkadaş**

**Müracaat adresten tabutla teslim alınır.
İsim Adem oğlu, mevki makam boş sayılır.
Dünyada sınav oldun, artık sonuç orada anlaşılır.
Dikkat et bu gidişin gelişi yoktur, yoktur arkadaş**

**Yalnız müsaade edilen geçerli olan eşyalar,
On iki metre beyaz bez, ve yaptığın salih amel,
Sakın bunu unutma ki faydalı ilimdir temel,
Dikkat et bu gidişin gelişi yoktur, yoktur arkadaş.**

**Yolcu yanında bunlardan başka,
Götürülmez hiçbir malzeme ve eşya,
Artık uyan tüm kötülükleri bırak yavaşça,
Dikkat et bu gidişin gelişi yoktur, yoktur arkadaş.**

**Uzun yolculuğun huzurlu ve rahat olması için,
Kur’an’a ve Hadis-i Şerife uyun iyi yapın seçim
Yoksa sınıfta kalırsın, ver yaşantına bir biçim
Dikkat et, bu uçuşun dönüşü hiç yoktur arkadaş**

**Derler yolculara verilecek testlere artık geçin
Ömrünü nerede tükettin, gençliğini nerede geçirdin
Mallarını nerede kazandın, nereye harcadın
Dikkat et, bu uçuşun, bir daha dönüşü yoktur arkadaş**

**Müslümanlığın beş, imanın altı şartına uymalısın
Ağır günah olan, haram kazanç, canına intihar yapmamalısın
ALLAH emri, günahsız birini öldüren bir alemi öldürmüş gibidir.**

Bilmelisin,

Dikkat et, bu uçuşun bir daha dönüşü hiç yoktur arkadaş

**İçki, kumardan, insanlara haksızlık yapmaktan uzak kal
Vatanını ve insanları sev, dürüst ol daima iyi hal
Kur'an'dan hadisten hiçbir zaman zarar gelmez Bal'dır Bal
Dikkat et, bu uçuşun dönüşü hiç yoktur arkadaş**

**İrkçılık, hile, fitne, zina yapmayın. katil olmayın
İnsanlara zulüm etmeyin, kibirli ve hırsız olmayın
Devletinize sahip olun yaratıkları sevin, kinci olmayın
Bugün ALLAH için ne yaptın günlük hesaplayın
Dikkat et, bu uçuşun Bir daha dönüşü hiç yoktur arkadaş**

Yorumsuz.

Güzel Ahlak sahibi olabilmemiz için güzel ahlaklı arkadaş seçelim

Yüce Allah Teâlâ şöyle buyuruyor :

“ Sizin dostunuz sadece Allah, O'nun Peygamberi ve Allah'a boyun eğerek namaz kılan, zekat veren Mü'minlerdir. “ (Maide süresi ayet: 55)

Efendimiz bir hadisinde şöyle buyuruyor.

“ Kişi / dostunun arkadaşının dini üzerine haşrolunur. Dolayısıyla her hangi biriniz kiminle dostluk kurduğuna dikkat etsin.” (Ebu Davud, Edep, Tirmizi, Zühd 38,K.Bab 48)

Ebü Zer'den (r.a.) rivaye tle Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuşlardır.

“ Tedbir gibi akıllılık yoktur, günahlardan sakınmak gibi takva yoktur, güzel ahlak gibi bir asalet yoktur.” (İbni Mâce, Zühd: 24)

İyi huy / Güzel Ahlak Sahibi olmak için öfkeyi yenmek gerekir.

Efendimiz şöyle buyurmuştur.

” Öfke insanoğlunun kalbinde tutuşan bir ateş korudur. Biriniz özünde öfke hali bulunca, ayakta ise otursun; oturuyorsa bir yere dayansın.” (Guyetüt – Talibin 125)

Ebu Humametü'l Bahili'den Allah Teâlâ ondan razı olsun rivayet edildiğine göre: Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“Kim gücü yettiği kadar öfkesinin keyfini yerine getirmese, (öfkesini yenerse / engellerse) Kıyamet günü, Allah onun kalbini hoşnutlukla doldurur.”T.Gafilin)

Söylendiğine göre İncil de şöyle bir ifade vardır. “ **Ey insan oğlu, öfkelenince Beni hatırla ki Ben de gazaba gelince seni hatırlayayım. Benim sana yaptığım yardıma râzı ol. Çünkü, Benim sana yaptığım yardım, senin kendine yaptığın yardımdan daha hayırlıdır.**

Rivayete göre Ömer b. Abdulaziz bir defasında kendisini öfkeleniren bir adama:

“Eğer beni öfkelenirmiş olmasaydın, seni mutlaka cezalandıracaktım.”dedi.

Bu sözü ile Allah Teâlâ'nın aşağıdaki ayetini hatırladığını belirtmek istemiştir. Ayet şudur,

Allah Teâlâ Şöyle buyuruyor.

“ O (takva sahibi olanlar) bollukta ve darlıkta Allah için harcarlar, öfkelerini yenerler, insanları bağışlarlar. Allah da güzel davrananları sever.”(Âl-İlmran süresi ayet134)

Hekim-i Lokman Allah Teâlâ ondan razı olsun. Oğluna öğüt verirken bir öğüt veya tavsiyesinde şöyle dedi.

Yavrum, üç şey vardır ki, ancak şu üç şey sırasında belli olur.

1—Nazik ve efendi adam ancak öfkelenince belli olur.

2—Yiğit adam ancak savaş sırasında belli olur.

3—Kardeş ve (Arkadaş) ancak ihtiyaç sırasında sen dara düşünce belli olur.

Anlatıldığına göre : Tabiinden bir kişiyi, bir başkası onu yüzüne karşı övünce, tabiinden olan zat, kendisini öven kişiye:

“Ey Allah'ın kulu neyimi övüyorsun? Yoksa beni öfkeli anımda denedin de efendi olduğumu mu gördün?” diye sordu.

Adam, “ **Hayır** “ dedi.

Tabiinden olan zat: “ **Yoksa beni yolculukta denedin de iyi huylu olduğumu mu gördün?**” diye sordu,

Adam. Yine “ **Hayır dedi.**“

Bunun üzerine Tabiindeki zat. “**Yoksa beni Emanet konusunda denedin de güvenilir olduğumu mu gördün.**”

Adam yine “ **Hayır** “ cevabını alınca şunları söyledi.

Yazık sana insan karşısındakini tanıması için en azından şu yukarıdaki üç konuyu denemedikçe onu övmemeli ve o kişi hakkında bu adam iyi huylu iyi ahlaklı, çok güvenilir övgüler etmemelidir der.

Rivayet edildiğine göre; Uhud savaşı sırasında Peygamber Efendimizin (s.a.v.)'in dışı kırılınca bu olaydan ağır şekilde etkilenen sahabiler, “ Ya Resulullah! Seni bu hale koyanlara beddua etsene! “ dediler. Bunun üzerine Efendimiz şu cevabı verdi.

“ Ben lânet yağdırıcı olarak değil, dua edici ve rahmet olarak gönderildim. Allah’ım, şu kavmimi doğru yola illet! Çünkü onlar bilmiyorlar.” (Buhari)

Bir gün peygamber Efendimiz (s..a.v.) bir yerden geçerken bakıyor ki orada bir yarışma vardır, Efendimiz soruyor siz ne yapıyorsunuz, onlardan biri Ya Resulüllah biz taş kaldırma yarışı yapıyoruz, kim en ağır taşı kaldırırsa o en kuvvetli en güçlü insanı odur der.

Bunun üzerine Peygamberimiz şöyle buyurur.

“Müslüman kardeşi ile arasında dargınlık varken hem kendi şeytanını ve hem de karşı tarafın şeytanını yenerek kardeşinin ayağına gidip onunla konuşan kimsedir.”

Yine aynı bu olaya benzer bir yarışmaya daha rastlar, Efendimiz sorar siz ne yapıyorsunuz, şöyle cevap verirler biz yarışma yapıyoruz yarışmayı kim birincilikle kazanacak onu seçiyoruz. Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor. Sizden daha kuvvetlisi kimdir söyleyeyim mi? oradakiler buyur Ya Resulüllah.

“Öfke ile dopdolu olduğu halde sabredip kendisine hakim olan kimse.”

T.Gafilin290)

Konuyla ilgili son bir müjdeli hadis-i şerif okuyup başka konuya geçelim.

Efendimiz (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurmuştur.

“Kıyamet günü bir ara, “ **Mükafatları Allah’a havale edilmiş olanlar nerede?**” diye bir ses duyulur. Bu çağrı üzerine dünyada kendilerine haksızlık yapanları affedenler ayağa kalkarak doğrudan doğruya Cennet’e doğru yürürler.”(Bostanü’l-Arifin 290,)

Allah Teâlâ rızası için başkaları ile paylaşın. Allah Teâlâ sizlerden bin defa razı olsun yaptığınız ve yapacağınız ibadet ve dualarınız kabul etsin.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

>>Rahmanın o kulları ki. Onlar yer yüzünde vakar ve tevazu ile yürürler.

(El Furkan süresi Ayet : 63)

TEVAZU

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“Ey Muhammed! Mütevazi (Tevazu) ve ihlaslı olanları müjdele.

Onlar Allah'ın adı anıldığı zaman kalpleri titreyen, uğradıkları musibetlere sabreden, namazlarını kılan, kendilerine verdiğimiz rızıklardan hak yoluna infak edenlerdir.”(Hac,Ayet: 34-35)

***

Bu hadisi: Muhammed bin Umeyr rivayet ediyor :

>>Tevazu kulun ancak şerefini artırır. Öyleyse mütevazi olun ki, Allah sizi yükseltsin. Affetmek de kulun ancak izzetine artırır. Öyleyse affediniz ki, Allah sizi aziz kılsın. Sadaka ancak malı artırır. Öyleyse sadaka veriniz ki, Aziz ve Celil Allah size merhamet etsin.<< (İbni Ebi'd Dünya'nın Zemmü'l Gadabından)

İslam Büyüklerinden Hz. Ömer diyor ki :

“Kul, Allah rızası için alçak gönüllük ettiği zaman Allah onun, hikmetini artırır ve yükseltir.”

İslam büyüklerinden Ziyad diyor ki:

“Alçak gönüllülük etmeden yapılan zahitlik meyvesiz ağaca benzer.”

İslam Büyüklerinden Ebü Süleyman diyor ki :

“Kul kendini bilip tanımadığı müddetçe alçak gönüllü olmuştur olamaz.”

İslam Büyüklerinden Ebü Süleyman Derani diyor ki:

“İnsanlar hepsi beni alçaltmak için bir araya gelseler gene de benim kendimi alçalttığım kadar alçaltamazlar.”

Süleyman aleyhisselâm, kendi ülkesinde, Nerede bir fakir görse onunla otururdu. Nedenini sorduklarında şöyle cevap verirdi:

“ Miskinler miskinlerle oturur.” Buyururdu.

Hz. İsa (a.s.) : “ **Ey Miskin**” sözünden daha çok hiçbir şeyi sevmezdi.

Hz Peygamberimiz (s.a.v.) “ **Ölülerle oturmayınız,**” buyurdu. Ölüler kimlerdir dediler. “**Zenginlerdir.**” Buyurdu. (Kimya'yı Saadet sayfa 291)

Açıklama: Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ölü zenginleri kasıt ettiği, Allah-u alem, zekatını vermeyen, sadaka vermeyen, fakir fukara ya yardım etmeyen, kibirli olan, hiç mütevazî olmayan ve benim ben diye yaşayan, kısacası Allah Teâlâ'ya kulluk görevini / ibadetlerini yapmayan, Allah Teâlâ'yı hiç hatırlamayan hep para, para, mal mülk, diyen, kendisi gibi zengin olmayı küçük gören, hakir gören ölü zengin değil de nedir. ölmek, Ceseden ölmek değildir. Ruhun ölmek, Ceseden ölmekten daha kötüdür. ben bu hadis-i şeriften böyle anlıyorum. **En doğrusunu Allah Teâlâ bilir.**

BİR HİKAYE

-----:
Bir gün Hz. Musa Peygamberin oğlağı kaçır, Hz. Musa onu kovalamaya (yakalamaya çalışır.) Hz. Musa, saatlerce oğlağı kovalar nihayet o sıcakta kan ter içinde yorgun düşer ve sonuç ta o oğlağı yakalar.

Hz. Musa, oğlağı o yorgun haliyle kucağına alır ve öper, Ey Allah'ın hayvanı sen bu huysuzluğunla hem beni çok yordun hem de kendini yordun, ve oğlağı kucağına alır ve okşaya, okşaya eve kadar taşır.

Biraz tefekkür edersek,

Bu olgunluk bu Mütevazilik gerçekten ancak bir Peygamber yapabilir. Biz olsak, taşlarla, ağaçlarla bıçaklarla, hayvana saldırdık, çünkü Kurban bayramına yakın kurbanlarını kaçırınlar nasıl hayvana saldırdıklarını televizyonlarda izliyoruz, bırak taşlarla odunlarla, tüfeklerle baltalarla saldırıyoruz, kısacası: o oğlağın sahibi biz olsak belki, o oğlak bize o günün akşam yemeyi olurdu. ?

Denilir ki :

Alçak gönüllü olanların tevazuu olmaları güzel, fakat zenginlerin ki daha güzeldir. Kibirleşmek her kese çirkin, fakat fakirlere çok daha çirkindir.

Bu Hadisi İbni Amr'dan rivayet edilmiştir.

“İsrafa ve böbürlenmeye kaçmadan yiye, için, sadaka olarak verin ve giyinin. “

(cemiü's-Seğir. Buhari libas)

“ Allah'ım Yalnız Sensin- Sen “ şiir kitabımdan konuyla ilgili iki dördlük şiir okuyalım mı ?

NE MUTLU BİZLERE

Bir Müslüman'a yakışın şekilde kulluk görevinizi yapınız,
Elinize geçmeyecek şeyi asla istemeyiniz, sınavı başarı ile veriniz,
Ki, selamete çıkabilesiniz, ihlaslı Müslüman olabilesiniz,
Ne mutlu bizlere, ne mutlu bizlere ki, biz Müslümanız.

Mütevazi olunuz, alçak gönüllü olunuz, kibirlenmeyiniz,
Tevazu alçak gönüllülük, kişiyi yüceltir, kibir ise alçaltır biliniz,
Bir Hadiste, “ Kim Allah için tevazu gösterse Allah onu yüceltir,”
Ne mutlu bize ki, Allah'ı, Peygamber'i, Kuran'ı, tanıyoruz, ne mutlu.

İslam Büyüklerinden Yahya b. Muaz diyor ki :

“Sana karşı kibirlenene karşı kibirlenmemen, ona göstereceğin alçak gönüllülüğü göstermen şeklinde olur.”

Bu Hadisi: Hz. Aişe (r.a.) rivayet ediyor :

>>**Hz. Peygamber Elbiselerini diker, ayakkabısını tamir eder, erkeklerin evlerinde yaptıkları işleri yapardı :** (Cemiü's-Seğir. Müsned.6.121)

Bu Hadisi de Talha (r. a .) Rivayet ediyor :
>>**İktisad edeni Allah zengin eder, israf edeni Allah fakir kılar, tevazu göstereni Allah yükseltir, zulmedeni Allah parçalar.**<< (Cemii's-Seğir ve Bezar'dan)

BİR HİKAYE

-----:

Hz. Ali (r.a.) ile daha Müslüman olmamış bir kafirle teke tek savaşıyorlar. Kim kimi öldürdü.

Hz. Ali epey zorluktan sonra kafiri yere yıkıyor, boynunu uçuracak Zülfükarını kaldırıyor, tam o sırada alta ki kafir Hz. Ali'nin yüzüne tükürüyor. Hz. Ali hemen kılıcını indiriyor ve kafirin üzerinden kalkıyor.

Kafir, Ya Ali, fırsat sendeydi beni niçin öldürmedin, bunu merak ettim.

Hz. Ali , Ben seni Allah için öldürmek istiyordum, tam sana son darbeyi vuracağım zaman sen benim yüzüme tükürdün, sana kinim çoğaldı, seni öldürseydim nefsim uyucaktım, bu da dinimize aykırıdır.

Bu nedenle seni öldürmedim.

Hz. Ali'nin bu örnek ve tevazuu hareketinden dolayı, Adam Hemen Ya Ali, senin dinin gerçekten hak bir dindir diyor, ve şahadet getirip Müslümanlık gibi şerefli unvana kavuşuyor. Ve Müslümanların safında kafirlerle savaşıyor.

*

Bu Hadisi Şerifi : İbni Ömer (r . a .) rivayet ediyor :
>>**Mütevazi olunuz, Fakirlerle oturup kalkınız ki, Allah'ın rahmetine mazhar büyük kullarından olasınız ve kibirden kurtulasınız.**<< (Ebü Nuym'ın hilyesinden Ve Cemii's-Seğir.)

Cabir b. Abdullah (r. a .) 'in şöyle anlattığı rivayet olundu:

Resulüllah (s.a.v.) bizim yanımıza geldi. Biz toplu bir haldeydik şöyle dedi :

>>**Ey Müslüman cemaati! Yakın akrabalarınız ile ilgilenin. Çünkü sıla-i rahimden daha büyük sevap yoktur. Zülüm den sakının. Çünkü zülüm cezasından daha büyük bir ceza yoktur. Ana babanıza asi olmaktan da sakının. Çünkü cennetin kokusu bin yıllık yoldan duyulur. Allah'a yemin ederim ki, ana ve babasına asi olanlar onu duyamayacaktır. Yine akrabasıyla alakayı kesen, yaşı ilerlediği halde zina ve günah işleyen ve kibirden dolayı izarını sürüyüp giden kimseler de cennetin kokusunu duyamayacaktır. çünkü büyüklük ve azamet sadece alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.** (Tergib ve Terhib .ve Teberani Evsat'ından)

Konuyla ilgili “ Allah’ım Yalnız Sensin sen,“ Şiir kitabımdan bir dörtlük, okuyalım

ONLAR ZENGİN SEN FAKİR OL

-----:

Bırak başkaları doysun, sen aç ol, onlar zengin sen fakir ol,
Bırak başkaları mevki makam sahibi olsun, sen mütevazi ol,
Bırak onlar hep mal, mülk sahibi olsun, sen muhtaç ol,
Yeter ki, Yüce Allah’ın yardımını, lütfü bereketi seninle olsun.

HİKAYE

Hz. Peygamberimizin kızı Rukiye, Hz. Osman ile evli iken eceli ile vefat eder.

Hz. Osman öyle ağlar ki, ortalığı yıkar.
Peygamber Efendimiz (s.a.v.) **Bu ağlamanın sebebi nedir ya Osman?** diye sorar.

Hz. Osman (r.a.) şu cevabı verir.

“ Ya Resulüllah Ben, eşim Rukiye vefat etti diye vay şivan yapıp ağlamıyorum. ölüm hepimiz içindir. Ben Sizin eve bir evladınız gibi gidip gelemeyeceğimden, mübarek yüzünü sık, sık göremeyeceğimden ve mübarek ilminizden hadislerden kısıtlı kalacağımndan dolayı ağlıyorum der!

Resulüllah şu cevabı verir, “ **Eşin ölünce nikah düşer, fakat akrabalık düşmez devam eder. sen gel .**” buyurmuştur.

Bu mübarek açıklama üzerine Hz. Osman’ın ağlaması bıçak gibi kesilir.

Resulüllah (s.a.v.) buyuruyor ki :

“Kişinin çoluk çocuğunun ihtiyacını kendisi temin edip taşınmasını ve bu suretle gurur ve kibrini ezmesini severim.” (Kimya’yı Saadet)

Ashab-ı kirama (Aleyhimürrıdvān) buyurdu:

Nedendir ki, ibadettin tatlılığını sizde göremiyorum? İbadettin tatlılığı nedir diye sordular.? “ **Tevazudur.** “ buyurdu. Yine buyurdu : **Tevazu sahiplerini ne zaman görürseniz onlara karşı mütevazi olunuz. Kibirliilere karşı ise kibirli olunuz. (suçlarını hatalarını anlasınlar diye) çünkü, onlar karşılarında kibirlenmeniz, kibirliileri küçültür, aşağılar. Bu yüzden onların karşısındaki bu davranışınız sadakadır.** (Tirmizi)

İstesenez konuyla ilgili başımdan geçen bir konuyu sizinle paylaşayım.

Bir yakın dostumun çocuğunun düğününe gittim, oradan da kız evine gittik, düğün sahibi biraz zengin, evinde ona ait özel koltuk var oraya kimse oturmayı bırak ta yakınına bile yaklaşmıyoruz.

Neyse, hepimiz orada burada oturduk, ev sahibi geldi, hepimize şöyle dedi, beyler hepiniz hoş gelmişsiniz, deyip koltuğuna oturdu. Ama oturur oturmaz, hepimize karşı yan oturarak ayak, ayak üstüne attı. Tabii ki bu edep dışı idi, görgüsüzlüğün zenginliğin verdiği bir şımarıklık havası veya kibri idi,

Bende o zattın hemen karşısında otuyordum, yukarıdaki bu hadisi daha önce okuyup bildiğim için, oturduğum yerde hemen ona tepki olarak ayak, ayak üstüne attım ve yan oturdum.

Ev sahibi baktı, her kese edeple oturmuş, ben ise onun gibi ayak üstüne ayak atmışım ve ayrıca yan oturmuşum. Ev sahibi benim o oturuş halimi görünce kızardı morali bozuldu hatasını anladı, ve yavaşça ayaklarını indirdi edeple oturmaya başladı havası ve kibri düştü sohbeti normale döndü. Tabi ki bende ayaklarımı indirdim, onun gibi normal ve saygılı oturdum ve davrandım.

Ama vücut hareketlerimle içimde olmayan kibirle, onun kibrine karşı havasına karşı öyle davrandım.

Hz. Aişe (r.a.) buyuruyor: **“İbadettin en faziletlisini bilmiyor musunuz. O tevazudur.”** buyurdu :

Abdullah ibni . Mübarek **“Tevazu kendini dünya bakımından senden aşağı olandan aşağı tutmaktır. ancak böylece dünyalık sebebi ile kendine kıymet vermesin.”** Dedi.

Yüce Allah, İsa (a.s.)’e vahiy gönderdi, **“Sana gönderdiğim nimeti tevazu ile karşılırsan, o nimetimi sana tamam ederim”** buyurmuştur.

Hasan-ı Basri (rahmetullahı aley) buyurdu: Tevazu, evden çıkınca gördüğün herkesi kendin den üstün bilmektir.

Büyüklerden biri Hz. Ali’ yi gördü, Ya Ali bana nasihat et dedi :

Hz. Ali : şöyle buyurdu : **” Ahirette sevaba kavuşmak için, zenginlerin fakirler yanında mütevazi olmasından büyük hangi bir amel vardır ki. ”** Buyurdu .

Bayezid-i Bestami buyuruyor : **“ İnsan, insanlar içinde kendini her kesten aşağı görmeyince kibirlidir.**

Biraz tefekür edersek:

Bence mütevazilik, bir çocuk görürsen, bu çocuk yarın büyür benden daha çok takva sahibi olur belki de alim olur, o çocuğa sevecen davranmalıyız.

Yaşlıya bakınca bu benden daha çok yaşamış benden daha çok takva ve Allah Teâlâ'ya çok ibadet etmiş onu, kendisinden üstün görmektir.

Sakalı sofı görmek, ha bu adam ne güzel sakal bırakmış, dini yönden sakal bırakmak, mütevazilik olduğu gibi Peygamber efendimizin (s.a.v.) bir sünnetini uygulamış, bu benden daha takvadır üstündür. Eğer senin de sakalın varsa yine onu kendinden üstün görmelisin, şöyle, o adamın sakalı siyah ise, bak genç yaşta sakal bırakmış takvalı bir adamdır. Sakalları beyazlanmış ise, ha bu adam saçını sakalını Allah yolunda, ilim yolunda ağartmış, yani insanlar hakkında hep hüsnü zan düşünmeliyiz. Sui-zan dan sakınınız.

Kendisini dine adanmış bir insan görünce ve onu, kendisinden üstün görmesi gerekir.

Cami cem atı adamları görmek, ha bu cemaat adamları benden daha takva sahibeleridir. Çünkü her ezan okuyuşunda bu cemaat halkı gerek yağmur da, soğukta gerek gece ve gündüz camide cemaat namaz kılıyorlar. Yani hep böyle kendini tevazu yapmalı kibirini öldürmelidir.

Ama :

Sakın yapmacık değil o zaman riyakarlık olur (iki yüzlülük olur) Allah korusun bu daha tehlikelidir. ayrıca yaptığın ibadeti beğenmek, daha öncede konuya değindiğimiz gibi “**ucub ve kibre**” kaçır Allah korusun oda çok tehlikelidir.

Çünkü Yüce Allah bir ayetinde “**Ben sizin şah damarınızdan size daha yakınım**” buyurmuştur. Bunun için kalbimizde geçeni de geçecek olanı da bildiği için, her ibadetimizi ihlasla yapalım. İbadetimize asla ve asla hiçbir zaman kibir ucup riya katmayalım Allah Teâlâ bizleri şeytanın ve nefsin şerrinden korusun.

Kısacası; Buğday başağı ne kadar doluyrsa o kadar boynu eğik olur, ne kadar boş ise o kadar dik olur. Hatta bizler tevazu yapıyorsak, kendimizi buğday değil bir çöp zan etmeliyiz gerçek tevazu öyle olması lazım.

İşte örneği

KISSA

Bir gurup insan, Selman-ı farsî'yi yüzüne karşı onu övdüler. Selman-ı farsî (r.a.) o gurup insanlara şu cevabı verdi: “ **Benim başlangıcım pis kokulu bir damla su idi, şimdi ise bir çuval gübre, sonum ise, işe yaramayan bir leştir. Benim amelimi kıyamet de tartarlar iyi amelim ağır gelirse veya Rabbim beni Rahmeti ile af ederse, bağışlarsa o zaman ben Selman-ı Farisîyim yok öyle olmaz da tersi olursa benden zavallı / yazık hiç kimse yoktur, sakın beni boş yere övmeyin.**” Buyurmuştur.

İki Dakika Tefekkür edelim mi?

İşte böyle esasında her kes Selman-ı Faris-i gibi haddini bilmesi gerekir, kısacası: kendisini bilen haddini bilir, haddini bilen de Rabbini bilir.

Cehennem kimlere yasaktır.

İbn. Mes'ud (r.a.) Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir.

>>**Kendisinin cehenneme yasak olduğu yahut cehennemın kendisine yasak olduğu kişiyi size haber vereyim mi ? onlar, yumuşak huylu, mütevazi kimselerdir.** <<

İbn. Hıbban Rivayetinden biri de şöyledir.

>>**Cehennem bütün yumuşak huylu mütevazi ve kolaylık gösteren kimselere yasaklanır.**<< (Tirmizi ve Hıbban, Tergib ve Tehib)

BİR KISSA DAHA

Yüce Allah Teâlâ, İbrahim Peygamber'e, **Ey İbrahim sen kimsin ?** HZ. Musa'ya, **Ey Musa sen kimsin,** Hz. İsa'ya **ey isa sen kimsin?** Ey Muhammed sen kimsin Diye sorduğunda, hepsi de teker teker şöyle cevap vermişlerdir:

Yüce Allah Teâlâ Hz. İbrahim'e Sorduğunda: **Sen kimsin.**

---**Ben Allah'ın dostuyum. (Halillullahım der.)**

HZ. Musa'ya : Sorduğunda

--**Ben Allah'ın söz taşıyım. (Kelimullah'hım der.)**

HZ. İsa ya : Sorduğunda,

--**Ben Allah'ın izniyle Hz. Cebrail Emin'in üfürdüğü kutsal bir ruhum.(ruhullahım) der.**

Yüce Allah Teâlâ en sonunda Hz.Muhammed Peygamberimiz (s.a.v.) me sorar sen kimsin ?

HZ. Muhammed :

--**“Ben bir yetimim “** diye cevap verir.

Bunun üzerine Yüce Allah, Alçak gönüllülükte hepsini geride bıraktığı için,

sevgili Peygamberimizi bütün Peygamberlerden daha üstün tutmuş ve ona yüksek dereceler

bahşetmiştir ve sonuçta **“Yüce Allah, Hz. Muhammed de Habibim unvanını vermiştir.”**

ve **Peygamberimiz Habibullah** olmuştur.

Nitekim Yüce Allah şöyle buyuruyor:
>>**Yakında (Kıyamet günü) Rabbin şüphesiz sana (şefaath makamını) verecek ve sen ondan hoşnut olacaksın**<< (Duha Süresi Ayet : 5)

Aişe (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etti :
>>**Allah (c.c.) Yaratıklarına karşı) şefkatlidir. Bütün işlerde yumuşak davranmayı sever.**<< (Tergib ve Terhib)

Ebu Derda (r.a.) dan. Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etti:
>>**Uysallıktan nasibi olanın hayırdan da nasibi vardır. Uysallıktan nasibi olmayan hayırdan da mahrum kalır.**<< (Tirmızı, Tergib ve Terhib)

Şiir kitabımdan bir dörtlük daha okuyalım mı ?

Ey kardeşim öfkelenmek, küsmek, kızmak, sende,
Baş olma, koltuk sevdası, emir verme sevdası sende,
Buğz, tamahlık, cimrilik, çekememezlik yine sende,
Halkın ayıpları ile meşgulsün kendi ayıplarını görmüyor musun.

Enes (r.a.) Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurduğunu rivayet etti :

>> **Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız, Sevdiniz, nefret ettirmeyiniz.**<<
(Buhari ve Müslim, Tergib ve Terhib)

Yüce Allah (c.c.) buyuruyor :

>> **Mü'minler, hakikatte birbirlerinin kardeşidir. Kardeşlerinizin aralarını bulunuz.**<< (Hucurat Suresi Ayet: 10)

Biraz Tevazu dan sohbet edelim.

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

Beni övmekle ileri gidip Hristiyanların Hz. İsa Karşısında düştükleri duruma düşmeyin. Siz benim için sadece Allah Teâlâ'nın kulu ve elçisi deyiniz." (Buhâri)

Tevazuu (alçak gönüllü) olmanın da diğer huylarda olduğu gibi, orta dereceli tevazuu, birde, aşırı dereceli tevazuu olanı da vardır.

Bunun makbul olanı orta dereceli olan alçak gönüllülüktür. Aşırı alçak gönüllülük, pintilik, yakışsız, seviyeyi korumama, azıda kibirliktir.

Bu nedenle, her şeyin aşırısı kötülenmiştir. Yüce Allah katında en sevimli olan derece ise itidal, yani orta derecedir.

Bu hususta bir örnek verelim,

Normal bir vatandaş bir Alim'e veya üst düzeyli bir yetkili'nin **iş yerine** normal ziyarete veya her hangi bir iş için giderse o, Alim veya yetkili de, o insanı veya vatandaş ayakta karşılayıp, kendi yerine oturtursa koşup ceketini veya paltosunu tutarsa, onun çayını kahvesini getirip önüne koyarsa, giderken kapıya kadar yolcu edip, taksiye binmesi için aracın kapısını açıp kapatırsa, bu hal Alim veya yetkili için aşağılık olur, makbul bir tevazu değildir,

Ancak, ev sahibi evine gelen misafirin yaşlı saygın veya akranı olursa bu gibi alçak gönüllüğü yapabilir. Bu bizim hem dinimizde hem örf adetimizde ve kültürümüzde vardır.

Ama bir Alim'in bir liderin veya bir yetkilinin yukarıdaki şekilde makamında yaptığı bu alçak gönüllüğü ise, bence normal değildir,

Riya yapmamak şartı ile insanlara karşı, gerekirse ayağa kalkmak, güler yüz göstermek, onu can kulağı ile dinlemek ve ihtiyaçlarını gidermek buna benzer şeyler yapmak hem islamidir, hem insanidir, hem de tevazudur,

Ayrıca dikkat edilmesi gereken bir hususta, kendisini ondan üstün görmemek, ve o'nu horlayıp küçümsememek ve o'na karşı böbürlenmemek de gerekir,

BU BÜYÜK TEVVAZU YA BAKINIZ

Bir gün bir sahabe gelip, Ya Resulüllah, “Salebe “ çok hasta ,
deyince .

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) **hemen kalkın Salebeyi ziyaret edelim**
buyurur.

Mevcut Sahabelerle Salebe (r.a.) nin evine giderler.

Gerçekten Salebe Hz. leri çok hastadır.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) onun baş ucunda oturur ve Salebinin kafasını mübarek dizine bırakır.

Salebe (r.a.) bütün gücünü kullanır zar, zor dakikalarca çırpınır ve kafasını Peygamber efendimizin dizinden aşağı indirir.

Bu duruma Efendimiz (s.a. v.) çok mahsun olur(çok üzülür).

Efendimiz (s.a.v.) Salebe' den sorar ya **Salebe niye kafanı dizimden çektin nedeni neydi, senin buna mecbur eden sebep nedir?**

Hz. Salebe, (r.a.) Çok hasta, Allah Teâlâ'nın izniyle bütün gücünü kuvvetini kullanarak şöyle der.

Ya Resulüllah Salebe' nin kafası günahkar bir baştır bir kafadır. Senin mübarek dizine asla layık değildir. Benim günahkar kafam senin dizini kirletmesin diye kafamı zar zorda olsa mübarek dizinden indirdim. Beni bağışla Ya Resulüllah, neden budur, bundan başka ne haddimiz olabilir biz kimiz ki.Ya Resulullah.

Bu sözler Peygamber Efendimizi çok memnun etmişti çok hoşuna gitmişti.

Tam o sırada Yüce Allah Teâlâ Cebrail Emîni gönderdi. Cebrail Emin şöyle dedi.

Ya Resulüllah, Salebe'nin bu güzel ve örnek Tevazusu yüzünden Yüce Allah onun bütün günahını af etmiş Cennetle müjdelemiştir.

Peygamber Efendimiz, **Ya Cebrail bu müjdeyi Salebe' ye dememe ruhsat varmalıdır. (Müsaade varmalıdır.)**

Cebrail Emin şöyle der. Evet Ya Resulüllah Yüce Allah sana müsaade etmiştir aynı müjdeyi kendisine verebilirsin.

Peygamber Efendimiz gelen müjdeyi Salebe' ye söyler ve Salebe hazretleri huzur içinde mutlu bir şekilde ruhunu teslim edip vefat eder.

İşte Tavvazu budur.

Bir dakika Tefekkür edelim mi? bakın Espab son nefesini verirken bile tevazudan vaz geçmiyor, haddini biliyor, kendisini değil Peygamberine karşı kusur etmemesini ve Peygamberini düşünüyor, inanın ben bu nu okuyunca ağladım ve yazarken de ağlıyorum. Ben islamın neresindeyim son nefesinde bile yaptığı örnek tevazudan etkilenmemek mümkün mü?

Hiç kimse kibirlenmemelidir, çünkü Allahü Teâlâ kibirleri sevmez. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) buyurdu ki:

”Allahü Teâlâ bana vahiy ile bildirdi ki, Tevazu et, kimse kimseyle övünmesin.”

Karşısındaki ister iyi biri olsun ister kötü biri olsun, senin elinden gelinceye kadar ona iyilik yapmalıdır.

Efendimiz şöyle buyurmuştur.

“ Elinden gelinceye kadar her kese iyilik et, eğer o buna layık değil ise, sen layıksın.”

Bir büyük Tevazu daha:

Bir gün Peygamber Efendimizin kucağına ismi bırakılsın ve dualar edilsin diye bir çocuk bıraktılar. Babası Efendimizin kucağından çocuğu almak ister Efendimiz (S,A,V.) şöyle buyurur.

“ Bırakın işini bitirinceye kadar dursun. Onu korkutmayın, İşini kesmeyin.” buyurur adam mahcup olmasın, kalbi kırılmasın diye, Efendimiz, çocuğun babasının yanında bir müddet daha oturur, adam dışarı çıkınca, Efendimiz yıkanır üstünü / elbisesini değiştirir. (Kimya'yı Saadet 287)

Bu hadisi unutmamamız gerekir.

Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Sizin birbirinizden üstünlüğünüz takvadadır.”

Son olarak şiir kitabımdan yalnız iki dörtlük okuyalım mı?

Zenginlere iltifat edip, fakirleri düşük görmek sende,
vnmek, kabarmak, kabara, kabara yürümek sende,
Ahireti unutup, hep, dünyalık, için çalışmak, yine sende,
Halkın ayıpları ile meşgulsün, kendi ayıplarını görmüyor musun,

Desinler görsünler, taktir etsinler, iş yapmak sende,
Allah'ın verdiği nimetlere şükür etmemek yine sende,
Kendini büyük görüp, hak'tan kaçmak ölümü hatırlamamak sende,
Halkın ayıpları ile meşgulsün kendi ayıplarını görmüyor musun?

Mevlana şöyle buyuruyor: şefkatte güneş gibi ol, cömertlikte akarsu gibi ol, hataları rtmede gece gibi ol, tevazuda toprak gibi ol, fkede l gibi ol, ya, olduğun gibi grn, ya da grndğn gibi ol.

Mevlana'a Hazretlerinden bir örnek daha :

Hız Mevlana her akşam eve geldiğinde hanım bu gün ne pişirdin,
Hanımı; orba, başka bir gün pilav, başka bir gün hoşaf, başka bir gün fasulye gibi yemekleri her gün bir şeyler sayar.

Hanımı her gün bunu pişirdim demesinden sonra Hz. Mevlana boynunu büküp oturur.

Hız. Mevlana; Bir gün hanımından yine sorar, hanım, hanım bu gün ne pişirdin.

Hanımı : Hocam vallahi bu gün pişirilecek hiç bir şey bulamadım der.
Hız. Mevlana o büyük zat büyük veli, glmsr duvara yaslanır. Ve şöyle buyurur,

“ Elhamdülillah, bu gün evimiz Peygamber evine benzedi Allah'ım sana Hamd ve şükürler olsun der.

Bir dakika tefekkür edelim mi?

Bizim evimizde pişirilen yemekler ile dökülen yemeklerin haddi hesabı yoktur. evde bir çeşit bir yemek pişirilince bazılarımız kıyameti koparırsanız hanım niye şunu, şunu pişirmedin, diye bağırıp çağırır veya sitem ederiz. Kilerlerimiz, dolu, bir buz dolabı yetmez ikinci buz dolabı da dolu bir haftalık yiyecek tükendi mi? hemen markete koşup tüm eksiklikleri fazlasıyla alıyoruz.

Halimize Hamd ve şükür etmiyoruz, gönlümüz a gözümüz a, rızkımızdan korkuyoruz, Hız. Aışe annemiz şöyle buyurur Hız. Peygamber bazen  gün aç kalırdı bir şey bulup yiyemedik, aylarca evimizde sıcak yemek bulamazdık.

İşte bizler ve işte onlar o zatlar o elleri öpülecek, Peygamberler, Ashablar veliler, evliyalar.

Efendimiz (s.a.v.) ile üç Ashaba, aralarında ki Tevazuya bakın.

Bir ashaba der ki, Ya Resulüllah, benim misafirim olursanız bahçede yemek için size bir keçi hediye edeceğim.

İkinci Ashaba bende keçiyi keseceğim der,

Üçüncü ashaba bende pişirip hazırlayacağım,

Efendimiz (s.a.v.) Bende pişirmek için odun toplayacağım buyurur.

BİR KISSA (HİKAYE)

Bir Müslüman kardeşimiz, Bektaşî Hz, lerine gider, derki Hocam ben bir Adak Kurban kesip sizin medresenize hediye etmek istiyorum, ama benim param helal değildir. Der. Bunu kabul buyurup buyurmamağımıza dair sizden cevap bekliyorum.

Bektaşî Hz. Leri : Bu teklifi hemen red eder, olmaz der.

Aynı kişi, aynı görüş ve teklif ile konuyu.

Mevlâna Hz.lerine götürür. Mevlana H.Z.. Leri teklifi kabul eder.

O kişi der ki : Aman hocam ben bu teklifi HZ. Bektaşî'ye götürdüm, o zat bu teklifimi kabul etmedi sen nasıl kabul edersiniz, diye sorar.

Mevlânâ Hz.leri şöyle cevap verir. Bektaşî Hz. Leri bizden daha Âlim ve Takva ve Müttaki dir onun için kabul buyurmamışlardır der.

O kişi: Bu kez de konuyu Bektaşî Hz. Lerine götürür.

Hocam der: Sen benim kurban kesme teklifimi, param helal olmadığı için kabul etmedin, ama >Mevlâna < Hz. Leri kabul buyurdular.

Bunun hikmeti nedir. diye sorar,

HZ. Bektaşî :: Mevlana Hz. Lerini eleştireceğine, çeşitli bahaneler bulacağına, kırk dereden su getirip haramı nasıl helal eder diyeceğine o mübarek zat.

Bektaşî Hz. Leri şöyle cevap verir : Hz. Mevlâna bir okyanustur. Bir damla pislik o okyanusu kirletmez suyunu bulandırmaz. Bu nedenle: Haram paraya, Kurban kesmenize müsaade etmiştir.

İki dakika Tefekkür edelim mi?

Bu konu şimdi olursa aman televizyonlar, internet ve diğer facebook gibi haberleşmeler yıkılır. Şu hoca dinden çıktı haramı helal etti, böyle şey olur mu

birbirlerini kirletmeler kafirlikle, dinsizlikle suçlamalar, söyleşiler alıp başını giderdi ve aylarca bu konu konuşulup tartışılırdı.

Bizim dinde her kes ben en iyisini bilirim, benim görüşüm en sağlam ve en iyi yoldur, benim makamım şu dur benim ilmim budur deyip, deyip duracaktık,

Ama her iki zattın tevazusuna bakın,en ufak birbirilerini kötölemek değil bunu nasıl ve neye dayanarak fetva verdi diyerek değil birbirlerini yücelttiklerini görüyoruz,

Aman ALLAH'hım bu ne büyük ilimdir, bu ne büyük hoş görü ne büyük tevazu ve ne güzel fetvadır.

İşte bizler ve o zatlar. tefekkürü kişisel olarak devam edelim. Ondan sonra başka konuya geçelim.

Anlatıldığına göre; **Hz. Alinin oğlu, Hz.Hasan : Allah Teâlâ** o'ndan razı olsun Abdest alacağı sırada, yüzünün rengi değişirdi, sararır, vücudu titrerdi: Kendisine bunun sebebi sorulunca da; şöyle derdi.

Çünkü:" Ben cebbar ile Melik'in (yani Allah Teâlâ 'nın) huzuruna çıkacağım, namaz kılacağım. Tabi ki, rengim sararıp solacak, elim ayağım vücudum titreyecektir." diye cevap verirdi

İslam büyüklerinden Ziyâd diyor ki :

Alçak gönüllülük etmeden yapılan zahidlik (takvalık / mutaki'lik) meyvész ağaca benzer.

İslam Büyüklerinden Ebu Süleyman diyor ki:

Kul kendini bilip tanımadığı müddetçe alçak gönüllü olmuş, olamaz.

İslam Büyüklerinden Ebu Süleymanı Derani diyor ki:

İnsanların hepsi beni alçak kılmak için bir araya gelseler, yine de benim kendimi alçalttığım kadar alçaltamazlar..

Son olarak bir büyük sözü yazıp, başka konuya geçelim:

İslam Büyüklerinden Yahyâ bin. Halid diyor ki:

Şerefli olan insan, ibadet edip mertebesi yükseldikçe alçak gönüllü olur. " Alçak olan kimse ise, ibadet ettikçe kibri artar." (*Nura doğru cilt , 4 sayfa : 2388- 2389*)

Allah Teâlâ sizden bin defa razı olsun sizlerden başka kişilerle paylaşmanızı temeni ediyorum Allah Teâlâ içi paylaşınız.

Allah Teâlâ Şöyle buyuruyor.

“ Ey iman edenler! Siz kendi nefsinizi ıslah etmeye bakın. Siz doğru yolda buldukça yoldan sapanların size zararı olmaz.” (Maide Süresi ,Ayet : 105

NEFİS

-----:

Allah Teâlâ Şöyle buyuruyor.

“Kim inanır nefsini ıslah ederse, onlara hiç korku yoktur. Ve onlar mahzun da olmayacaklardır.” (En'am, ayet: 48)

Yüce Allah buyuruyor.

> Nefse ve onu (İnsan şeklinde) düzenleyene,<>Sonra da Nefse itaat ve isyan

yollarını öğreten Allah'a and olsun ki; <

> Şüphesiz (küfür kirinden nefsin ve ruhunu) arıtan kişi saadete kavuşmuştur.<

> Nefsin ve ruhunu azdırıp küfür ve sapıklık kirleri ile paslatan kimseler de hüsrana düşmüşlerdir.<(Şems Süresi Ayet: 7.8.9.10.)

Ebu'l Büceyr'den (r.a.) rivayetle: Resulullah Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

>> Dikkat edin! Dünyadayken lezzetli yemek yiyen ve süslü elbise giyen nice kimseler vardır ki, kıyamet günü aç ve çıplaktırlar.

Dünyada nice karnı aç ve çıplak vardır ki, ahir ette lezzetler ve güzel elbiseler içerisinde dirler.

Dikkat edin! Nice nefesine izzet, ikram eden kimseler vardır ki aslında onu horlamış olmaktadır. Nice nefesine değer vermeyen kimseler vardır ki, aslında ona izzet, ikram etmektedirler.

Dikkat edin! Allah'ın Resulüne ganimet olarak verdiği şeylerden çalarak nimetlenen nice kimseler vardır ki, Allah katında hiçbir nasipleri yoktur.

Dikkat edin! Cennete götüren amel sarp ve yokuştur. Cehennem ameli ise kolay ve düzlüktür. Nice bir anlık nefsanî istekler vardır ki uzun üzüntülere netice verirler.

(Camiü's-sağırve Beyhakinin Şi'bü'l-İman'ından)

***

Bu hadisi şerifi iyi anlayabilmek için dünyada niçin bulunduğumuzu, dünyanın mahiyetinin ne olduğunu çok iyi bilmemiz gerekir. Dünyanın geçici bir misafirhane insanında misafir bir yolcu olduğunu düşünülürse, dünyanın lezzetlerine fazla itibar etmememiz gerektiği anlaşılır.

Çünkü dünya nimetleri ve lezzetleri geçicidir. ahirettekiler ise ebedidir,

Fakat nefsimiz bize dünyayı çok tatlı gösteriyor, hiç ölmeyecekmişiz gibi dört elle dünyaya sarılmışız kimisinin ahi retten haberi bile yoktur. Efendimizin (s.a.v.) min bir hadisinde şöyle buyuruyor: **Öyle çalış ki hiç ölmeyecekmişsin, Öyle ibadet et ki, yarın ölecekmişsin gibi.** Bu hadisten şunuanlıyoruz; hayatın yüzde elli çalışmaya ve yüzde ellisini ise ibadet etmeye ayırmalıyız, ama yine kimisi yazık ediyor **Allah Teâlâ** korusun gafil davranıyor, yüzde yüzünü dünya ya vakit harcıyor.

Belki böyle bir soru aklımıza gelir, Peki bu dünya nimetlerinden hiç istifade etmeyecek miyiz, lezzetli şeyleri yiyip içmeyecek miyiz. Yüce **Allah Teâlâ** bize akıl vermiş elbette bunlardan helal olanlardan istifade edeceğiz, bunun bir sınırı yok istediğin kadar meşru yollarla zengin ol yalnız bu nimetlerin Allah Teâlâ'den geldiğini kendisinin yalnız vesile olduğunu bilecek, Hamd ve şükrünü de, ihmal etmeyecek zekatını verecek, fakir ve düşkünlere yardımını esirgemeyecektir.

Yeter ki , Allah Teâlâ'nın emirlerine ve Peygamber Efendimizin sünnetlerine muhalefet etmeyecek.

En doğrusunu Allah Bilir.

Yüce Allah şöyle buyuruyor.

“ Ey iman edenler! Siz nefsinizi ıslah etmeye bakınız. Kendiniz doğru yola giderseniz, yolunu şaşırmış kimselerin zararı size dokunmaz.” (Mâide süresi ayet 105)

Nefis: İnsanın özü kendisi, İlahî latife, kötü huyların ve süflî arzuların kaynağı, anlamında bir terim, (Diyanet Ansiklopedisi cilt 32, sayfa 525)

Nefis Nedir (Tanıyalım):

Gelin Nefis denilen nesneyi çok iyi tanımak için şu çok önemli konuyu dikkate alalım ve dikkatle tefekkürle, okuyalım nefsin bizim en büyük düşmanımız olduğunu okuyup anlayalım ve ona göre tedbir alalım.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Nefis olanca şiddetiyle kötülüğü emreder.”(Yusuf süresi ayet: 53)

Allah Teâlâ'nın emri üzerine, daima nefsin başında durmak ve onu ıslah etmek gerekir.

“ Ey İman edenler nefsinizi ıslah etmeye bakınız.”(Maide 105)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Şöyle buyurmuştur.

Ukbe bin âmir (r.a.) rivayet ettiğine göre, Resulullah (s.a.v.) Efendimiz şöyle buyurmuştur.

“ Vallahi Ben vefatımdan sonra Allah'a şirk koşmanızdan korkmuyorum, fakat nefsinize uymanızdan korkuyorum.”(Buhâri Tecrid-i Sarih. 661))

Nefis Yedi Başlı Ejderhadır :

1—Haset,

2—Riyâ

3---Kin,

4---Kibir,

5---Şehvet,

6---Gadap, (hırs / zülüm)

7---Yalancılık:

Gibi hayvani sıfatlardan hangi sıfatta kişiyi yakalarsa, onu alır cehennemine ortasına kadar götürür. Tahribat dış düşmandan daha büyüktür. Eğer dizginlenmezse, (nefis denen köpek zincirle bağlanmazsa.) Allah-u Teâlâ'nın koyduğu hudutları aşar, gayesine ulaşır, bu hudutları aşan kimse, kendisini tehlikeye attı demektir (her iki dünyasını da yıktı demektir.) (Nefis ile mücadele Hak.Yayın evi S.11)

Bir Hadis-i Kuds'i de:

“Nefsine düşman ol, çünkü o bana karşı düşmanlık ve harp ilan etmiştir.”buyruluyor. (Nefis ile mücadele Hakikat.Yayın evi S.11)

Şunu iyi bilmek lazımdır ki : Nefis Şeytandan daha azılı bir düşmandır.

İblis / şeytan bir kula ağırlığını koyacağı zaman; nefis vasıtasıyla ağırlığını koyar ve kendisini o yoldan kabul ettirir.

İblis/ şeytan nefsin tabiatını bilir. Ne istediğini neler neleri çağırdığını ne gibi bir işi olduğunu nasıl zayıf yaratıldığını da bilir. Zayıf yaratılışlı olduğunu tamah ve hırsı çok olduğunu da öğrenmiştir.

Nefis boş iddia sahibidir. Yüce Allah Teâlâ'nın teati dışına çıkmak ister. Kendi kendine bir mülk sahibi olduğunu söyler; boş temennileri vardır.

Nefis korkusu emniyettir, ümitleri boş yere temennileridir, doğru sözü yalandır, davası batıldır, ondan gelen her şey bir aldatmacadır.

Nefsin beğenilen hiçbir şeyi yoktur. Gerçek yolda bir dava sahibi de değildir.

Nefsin bağlı olduğu ipler çözülür ise .. artık ondan bir şey ümit edilmez. Bağları çözülür çözülmez azgınlaşır. (zincirini kırmış kuduz köpek gibi olur)

Nefse her istediği verilirse (insan oğlu) helak olur.

Kul nefsinin hesaba çekmeden serbest bırakır ise itaatten çıkar

Kul nefsinin muhalefetten yana aciz kalır ise.. onun (kişinin) isyanda boğulmasına sebep olur.

Kul nefsinin arzularına uyup gittiği zaman da, doğru cehenneme götürür; zira onun havası / amacı odur.

Nefis için bir gerçek durum yoktur; onun hayra dönmesi de beklenemez...

Nefis baş beladır; rüsvalık kaynağıdır.

Nefis iblis/ şeytanın hazinedarındır; Her kötülüğün yuvasıdır.

Nefsin ne olduğunu, ancak onu yaratan bilir. Zira, Yüce Allah'ın anlattığı sıfattadır.

Nefis her zaman korku gösterse, o emniyettedir.

Nefis her zaman doğruluk idda etse, o da yalandır.

Nefis ne zaman ihlasını söylese bu onun riyakarlığıdır. Hakikatler karşısında kendisini beğenmişliğidir.

Her nerede büyük bir bela var ise nefis oradadır.

İşte bütün bu anlatılanlar sebebi ile kula düşer ki: daima nefsinin hesaba çekmektir, ona muhalefet etmektir.

Nefsin gerçek bir manada davası yoktur. Nefis ancak helak olup yok olma yolundadır.

Nefis her ne gibi kötülüklerle anlatılacak olsa... ondan daha kötü sıfatlar anlatılanlardan daha fazladır.

Nefis iblis / şeytanın hazinesidir, onun istirahat yeridir, arkadaşındır. yakından konuştuğu (fikir birliği yaptığı) arkadaşındır.

Bir kul, nefsin anlatılan sıfatlarını bilir ise... onu tanınmış olur. Artık nefis ona göre küçük ve düşük gelir çünkü onu dizginlemiştir. Aziz Celil Allah'ın yardımını ile kul, nefse üstün gelir.

Bir kimsede nefsi bilmesi ve onu küçük görmesi, <yüce Allah'ın o kuluna verdiği bir lütuftur. Ve bu lütfün devam etmesi Yüce Allah'tan sık sık yardım dilemesi ve lütfünü eksik etmemesi için Rabbine yalvarması / dua etmesini ihmal etmemelidir. Kul da artık gafil olmasın,ve nefesine itaat etmemelidir.

Bir kimse nefsin terbiye etmekte kuvvet kazanmış ise bilakis nefsin yersiz arzularına set çekmiş ise.. Kalan diğer kötü huyları için Allah-u Teâlâ ona yardım eder.

Kula gereken odur ki: Tam bir ihlaslı niyetle Yüce Allah-u Teâlâ'nın emirlerine uyması Nesuh tövbesini yapması ve sözünde durması gerekir, O Aziz Celil Allah'tır. O'ndan umut asla kesilmez O'nun ortağı da haşa yoktur.

Bir kimse yapacağı işlerde, Allah Teâlâ'dan başkasına meyil olur ise.. Allah-ü Teâlâ onun hayır işte başarılı kılmaz.

Bütün bu manaları düşünerek kula düşer ki: yapacağı hemen her işte, Yüce Allah'tan yardım isteye, Allah Teâlâ'nın kendisine emrettiği ve yasak ettiği şeylerde rızasını gözetlemelidir.

Anlatıldığı ibi yapıldığı taktirde, Allah-ü Teâlâ ona doğru yolu gösterir. Tutuşu yolda başarı ihsan eder. kendisini sever sevmediği şeylerden de uzaklaştırır.

Yüce Rabbini bilen, saf temiz kullarını nasıl koruyup muhafaza ediyorsa nefsin hakim olan kullarını da öyle saklar. O'nun Salih ve âlim kulları, bütün bildiklerine Yüce Allah Teâlâ'nın ihsanı ve lütfü ile nail olmuşlardır.(O mertebelere gelmişlerdir. Allah Teâlâ'nın lütfü olmazsa haşa kimse bir yere gelemmez.) (Müridler kitabı Gunyet'üt Talibin sayfa 1119-1120)

Nefis her iyiliğe engel olmak isteyen ve her kötülüğün kapısını açan kötü bir arkadaştır. Kişinin bu dünyada da arkadaşıdır, kabirde de arkadaşıdır, mahşerde de arkadaşıdır, cennette ve cehennemde de arkadaşıdır.

Kişi, nefsin arzu ettiğini yapmamakla iyiliğe muvaffak olur. (Nefis ile mücadele Hakikat.Yayın evi S.11)

Nefsin şu hallerine de çok dikkat edelim:

1 -Eğer sen Nefsin, şehvet hıznırına itaat edersen, “ Sende çirkeflik, murdarlık, hayasızlık hırsızlık, yaltakçılık, münafıklık, harislik, çekememezlik, başkalarının elemine/ belalarına memnunluk, ve bunun gibi sıfatlar hasıl olur.”

Eğer onu (nefsi) elinin altına alır, terbiye eder, aklın ve şeriattın murakabesinde bulundurursan, “ Sende kanaat kendini tutmak, sabır, haya, namus, zarafet, züht, kısa a-emelli olmak ve tamahsızlık sıfatları zahir olur.”

2 -(Eğer nefsin dalı olan) o öfke köpeğine itaat edersen; “ *Sende kibir, pervasızlık, pislik, münakaşa etmek, büyüklük taslamak aldatmak, kavga aramak, gururlanmak zulüm etmek, başkalarını küçük görmek, aşağı ve hor bilmek ve insanlara saldırmak gibi sıfatlar meydana gelir.*”

Eğer nefsin dalı olan öfke köpeğini Terbiye edersen, “ *Sende sabır soğukkanlılık, af, sebat, yiğitlik, sesizlik, cesaret, acıma, hoşgörü ve cömertlik meydana gelir.*”

3-Eğer sen Şeytana ve Nefsine itaat edersen: “ *Sende hıyanet, hile, huzur bozma, kötü kalpli olma, aldatma, kaypaklık, her kalıba girme, sıfatları zuhur eder.*

Eğer onu ıslah edip elin altına alırsan; “*Sende zekilik, marifet, ilim, hikmet, insanların arasını bulmak, efendilik / olgunluk ve başkanlık sıfatları meydana gelir.*” (Kimya'yı Saadet : Sayfa:25)

Allah Teâlâ için nasıl amel yapacağız çok özet olarak:

. Kul şunu bilmelidir ki: Yüce Allah Teâlâ kendisine yapması için bazı emirler vermiştir. çekinmesi için dahi bazı yasaklar koymuştur.

1-Yüce Allah'ın emrettiği şudur.”**T A A T.**” (İbadet)

2-Yüce Allah-ü Teâlâ'nın yasak ettiği de şudur. “ **M A S İ Y E T**” (Yasaklardan kaçın)

3-Yüce Allah-ü Teâlâ'nın gerek emirlerin yerine getirilmesinde, gerekse yasaklardan kaçmakta bir başka emri de şudur. “ **İ H L A S** “ (riya, münafıklık, kibir ucub, fasıklık olmayan, saf temiz doğru ibadet yalnız Allah Teala için ihlaslı ibadet etmektir. İşte nefis buna karşıdır hep tersini tavsiye eder ve yapmak ister.) (Müridler kitabı Gunyet'üt Talibin sayfa, 1120)

EY NEFSİM SENDEN UTANIYORUM

Görmüyor musun her gün mezara gidenleri,
Ölüm dinlemiyor, ne zenginleri, nede fakirleri,
Sende hiç mi ar, edep yok, hep gidersin illeri,
Ey nefsim senden utanıyorum, sana yazıklar olsun.

Sen ben den 'mi yana, şeytandan mı yanasın,
Benden yana isen, neden hiç uslanmazsın,
Sen Allah'tan Peygamber den hiç mi utanmazsın,
Ey nefsim, senden utanıyorum sana yazıklar olsun.

Neden iyi değil hep kötü yolları seçersin,
Ey nankör nefsim, sen kendini ne sanırsın,
Yoksa sen lanetli iblis ile iş birlik çimisin,
Ey Nefsim senden utanıyorum sana yazıklar olsun.

Her türlü fitneyi belayı sen açıyorsun başıma,
Sanki bilmiyor muyum, bak şu gözüme kaşıma,
Sen hep karışırırsın, benim aklıma, işime, ve aşıma ,
Ey Nefsim senden utanıyorum sana yazıklar olsun.

Artık uslan mayacakmısın, behey gafil nefsim?
Bırak peşimi, senden nefret ediyorum bunu bilesin!
Yeter beni kullandın, seni cehennemine dibine gidesin!
Ey nefsim senden utanıyorum, sana yazıklar olsun.

Yok, yok bir daha sana uymak mı, asla olmayacak,
Sana güvenmek olur mu, bir daha sana güvenen alçak,
Sen yüz­süz, güvensiz, sözünde durmayan bir kaypak,
Ey nefsim senden utanıyorum, sana yazıklar olsun .

Fudelle bin übeyt'den bu hadis rivayet edilmiştir.

>>>**Mücahid, Allah yolunda nefsiyle mücadele edendir.**<<<

(Tirmizi. Fezakül cihad.Camiü's-Sağir)

***

Bu Hadisi şerifi Şeddad bin Evs'den rivayetle: Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

>>>**Akıllı, nefesine boyun eğdiren ve ölümden sonrası için çalışandır, Aciz ise, nefsinin kötü arzularında alabildiğince serbest bırakan ve Allah'a kuru ümitler besleyendir.** <<<(Tirmizi, Kıyame 25. İbni macece zühd 31. Camiü's-Sağir.)

Allah dostları, insanların en akıllılarıdır. Bu hususta Allah razı olsun Lokman Hekim. Çocuğuna öğüt verirken bir öğütün de ;

Ey oğulcuğum, dünya bir denizdir, İman da gemidir. Kaptan ise, ibadet ve taatlerdir. Ahi ret de bu denizin sahilidir. buyurmuş:

Bence, bu öğüt kıyamete kadar geçerlidir.

Bu Hadisi şerif Hakem bin Umeyr'den (r.a.) rivayetle :

>>>**Dünyada misafir gibi olun. Camileri ev edinin. Kalplerinizi inceliğe ve yumşaklığa alıştırın. Çokça tefekkür edinin ve ağlayın. Nefsin kötü arzuları**

sizi ayrılığa düşürmesin. İçinde oturmayacağınız binalar yapıyorsunuz. Yiyemeyeceğiniz şeyler topluyorsunuz. Ulaşamayacağınız emeller besliyorsunuz.<<(Ebü Niyamın Hılyesinden, Camiü(s-Sağır)

Bu Hadisi , Ebü Zer (r.a.) rivayet ediyor.

>>En faziletli cihad, kişinin nefsi ve gayr'ı meşru istekleriyle cihad etmesidir.<< (Camiü's-Sağır. İbnüneccar'dan)

Cabir'den (r.a.) rivayetle Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

>>Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey nefsin isteklerine uymak ve ölümsüzlük hayalidir. << Camiü's-sağır, ve İbni adıyyin el-Kamilinden)

Sakın, kendinizi nefsinize semirtmeyiniz, aksi halde sizi yer, Nefsin yularını bırakmayınız, zira o sizi ölüm vadisine atar ve aldatır. Onun gıdasını kesiniz, kendisini şehvi heveslerine Salı vermeyiniz onay vermeyiniz, aksi halde sizi cehenneme sürükler.

Allah'ım nefislerimize karşı bize yardım et, bizi nefisimize değil nefsimizi bize ezdir.

Ebu Hüreyre 'den (r.a.) rivayetle, Resulüllah Efendimiz.(s.a.v.)

>>Cehennem nefse hoş gelen şeylerle, Cennet ise nefsin hoşuna gitmeyen şeylerle kuşatılmıştır.<< (Buhari,Rikak. Camiü's-seğir)

***

Bunu bilmeliyiz ki, Nefis daima kötüye meyildir. Bu onun tabiatıdır, fitratıdır.

Nefsi mücadele ile yumuşat, erit, ez, bunda hiç şüphe yok ki, o, eridiği ve ezildiği zaman dik kafalığını serkeşliğini yitirdiği zaman akl-ı selime ve kalbe teslim olur. Sonra kalp öze teslim olur. Öz de Yüce Rabbimize teslim olur. Böylece hepsinin kaynağı oraya dayanır.

Ebü Umame (r.a.) Bu hadisi şöyle rivayet ediyor.

>>Şöyle de: “Allah'ım Senden, sana kavuşmaya İman eden, hükmüne razı olan ve verdiği kanaat getiren mutmain bir nefis diliyorum.<<(Camiü's-Sağır Teberaninin kebirinden.)

Bu Hadisi İbni Ömer (r.a.) rivayet ediyor :

>>Üç şey vardır helak edicidir. üç şey vardır kurtarıcıdır.üç şey vardır günahlara kefarete olur. Üç şey vardır kişinin derecesini yükseltir.

Helak ediciler şunlardır.

İtaat edilen cimrilik, peşinden koşulan nefsin kötü arzuları, ve kişinin ameline güvenip kendisini garantide his etmesi .

Kurtarıcılar da şunlardır.

Öfkeli iken de hoşnutken de adil davranmak ; Fakirken de zenginken de iktisat etmek, ve gizlide de, açıkta da Allah'tan korkmak.

Günaha kefarete olan üç şeyde şunlardır.

Bir namazı kıldıktan sonra diğer vaktin namazının beklentisi içerisinde olmak, Şiddetli soğuk günlerde abdest almak ve cemaate devam etmek.

Kişinin derecesini yükselten şeylere gelince;

Yemek yedirmek, selamı yaymak, ve insanlar uykuda iken gece kalkıp namaz kılmak. (Teberani'nin Evsafından ve Camii's-Sağır)

HİKAYE

-----:

Zenci olan Sahabe Ebu Saad evlenmek ister, ama zenci olduğu için ona kimse kız vermek istemez, konuyu Peygamber efendimize (s.a.v.) 'e iletir. Efendimiz, bir sahabe'nin kızıyla evlenmesi için gerekli emir'i verir. Kız babası Sahabe, hiç itiraz etmeden kızını zenci olan Ebu Saad'e verir.

Ebu Saad ise buna itiraz değil de, nazikçe Ya Resulüllah, ben fakirim Zevcem olacak hanıma hiçbir hediye almadan yanına gidip tanışmam ağrıma gidiyor. Bunun üzerine Resulüllah (s.a.v.) zengin sahabelere, Ebu Saad'e Yardım edin buyurdu: bunun üzerine Sahabeler, Ebu Saad'e yüklü bir şekilde nakit yardımı yaptılar. Evlendikten sonra da yardımımız devam edeceğini bildirdiler.

Efendimiz (s.a.v.) Ebu Saad'e sen git eşine kendine pazardan hediyelikler bir şeyler al artık git evlen, buyurdu.

Ebu Saad çok neşeli ve mutlu şekilde paralarını cebine koyar çarşı pazara gider, ne alacağını hangi emtiadan bir şeyler alacağını kararlaştırmak için bol bol pazarı inceler. Tam bu sırada, Peygamber Efendimiz müşriklere savaş ilan ettiğini öğrenir.

Ebu Saad'e evlenmek için verilen paraları, kendisine eşine bırak hediye almayı bir şeyler almayı, Efendimiz (s.a.v.) savaş ilan ettiği için O, paralardan bir güzel at, kendisine zırh, ve savaş malzemesi alır ve hızla savaş malzemelerini kuşanır, atına binerek evlenmeye değil savaşa gitmek için sahabelerin içine karışarak. Savaşa gider.

Ebu saad savaşa katıldığına dair hiç kimseye haber vermiyor, çünkü Efendimiz Ebu Saad'e nakit temin ederek sen git evlen buyurmuştu. Ebu Saad ise tam tersini yapmıştı,

Ebu Saad şöyle düşünüyordu: Resulullah savaşa gidecek, sahabeler savaşa gidecek, ben ise Mekke de kalıp evleneceğim bu nedenle de savaşa gitmeyeceğim nefsimin dediğini yapacağım bu olacak şey değil diyordu. ve gerçekten nefesine uymadı ve savaşa gitmek için yardım topladığı paranın büyük miktarda savaş malzemesini alıp Resulullah ile Sahabelerin gittiği savaşa, Ebu Saad da gizliden katılmıştı. Nefsini hiçe saymış, Savaşa gitmeyi Resulullah ile olmayı Onunla birlikte müşriklerle savaşmayı gerekirse Allah Teâlâ yolunda savaşmayı gerekirse ölmeyi daha üstün ve uygun görmüş ve öylede yapmıştı.

Peygamber Efendimiz Ebu Saad'e sen git evlen buyurduğu ve Ebu Saad'e gizliden savaşa katıldığı için Efendimiz, ona kızmasın diye yüzünü zırhla saklamış yüzünü kimseye göstermiyor, Savaşın ortasında çok güzel savaşan bu zırhlı sahabeden gurur duyar, bu kimdir merak eder. Tam o sırada Ebu saad şehit düşer yüzüne baktıklarında güzel savaşan Sahabe Ebu saad dır. Efendimiz kendisine bolca dua eder. At'ını kalan parasını zırhını, nişanlısına verilmesini emir eder.

İşte Ebu saad ler gibi olmak nerede; Allah Teâlâ milyar defe milyar rahmet etsin Ebu Saad'e ve onun gibilere.

Biraz tefekkür edersek, kendimizi Ebu Saad yerine bırakırsak acaba evlenmeyemi yoksa savaşa mı gideceğiz, oysa Resulullah ona izin verdiği halde evlenmeyi uygun görmüyor, nefsinizi eziyor nefsinizi hiçe sayıyor, ve Resulullah ile birlikte gizli, gizli savaşa gidiyor. Ve şehit oluyor Rabbim ondan bin kere razı olsun ve rahmet eylesin, (İşte iman gücü budur. Nefsinizi ölmeden önce öldürmüş, nefsinizi eritmiş nefsinizi ezdirmiş, nefsi ona değil o nefsinize hakim olmuş.)

Resulullah (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyuruyor :

>>Sabaha çıktığın zaman, nefsinize akşamdan söz etme, Akşama çıktığın zaman da sabah dan söz etme zira adının ne olacağını bilemezsin (Abdulkadir Geylani Sobetleri, kitabından alıntı)

Müccahid Allah'ın rahmeti üzerine olsun diyor ki:

“ Allah'ın benim üzerimdeki şu iki ni'mettinden hangisi daha çok büyüktür ayırt edemiyorum. Beni müslüman olarak yaratmış olması mı, yoksa şu nefsimin arzularından beni korumuş olması mı?”

İki Dakika kişisel olarak Tefekkür edelim, Nefsin çirkefliğinden korunmanın ve kurtulmanın ne denli önemli olduğuna dair çok tefekkür edelim.

Nefsimize Nasıl İslah ve Muhalefet yapabiliriz.

Nefisle mücadele, işinde esas olan, onun beş arzularına aykırı harekette bulunmaktır.

Nefsi alışıp ülfet ettiği şehvetlerden ve lezzetlerden almak gerek. Bütün vakitlerde nefis neyi istiyorsa, onun dışında (onun tersi) amellere sevk etmelidir.

Nefis her ne zaman şehvet yollarına dalacak olsa. Hemen ona takva dizginine vurmalıdır. Allah-u Tealâ'nın korkusu ile bağlamalıdır.

Nefis; Yüce Allah'ın taatına / ibadetine baş kaldırır; bir duraklama yapacak olursa, onu dinlememeli korku kamçısı ile yola getirmelidir. (her ne pahasına olursa olsun ibadete / taate alıştırmalıdır.. çünkü **“nefsin hiç sevmediği, Açlık, taat / ibadet, Ölüm ve cehennemdir.” Bizde bunlarla nefisi tehdit edip ıslah etmeliyiz,** Müridler kitabın 1114 cü sayfasında şöyle der.

Efendimiz Bir hadisinde şöyle buyurmuştur.

“ Cenab-ı Hak nefse buyurmuş ki: **“ Ben neyim, sen nesen?”** nefis demiş, **“Ben benim, Sen Sensin!”** Azabı vermiş cehenneme atmış, yine sormuş. **Yine demiş: ENE ENE, ENTE ENTE.”** Hangi nevi azap vermiş, (nefis) enâniyetten vazgeçmemiş. **Sonra, (Rabbimiz onu) açlık ile azap vermiş.** Yani aç bırakmış, **yine sormuş. “ MEN ENE EMA?”**

Nefis, ENTE demiş : yani

“ Sen benim Rabb-i Rahimsin, ben senin âciz bir abdimim...”

Risale-i Nur Külliyatından Mektubat 29. mektup Ramazan Risalesi sayfa : 404)

Nefsin manevi yükselmesi ancak nefse muhalefet etmenle mümkündür.

(Bunu unutmayalım) Ruhun esâreti nefsin hürriyetidir. Nefis esir alınmadıkça ruh (kesinlikle) hürriyete kavuşamaz.

(İnsan oğlu) Nefsin istek ve arzularını öldürmedikçe ruhu diriltmek mümkün değildir.

Nefsin işgali altında kalan Ruh, ya hastadır, ya da ölü mesabesindedir./ durumundadır. Yani canlı cenazedir./ ölmeden ölmüş gibidir.

Nefsin çeşitli hayvani sıfatları vardır, nefse mücadele ve mücadele yapıldıkça bu kötü sıfatları bir bir küçülür. Bundan sonra sıfat değiştikçe kuvvetten düşer, sonraki sıfat daha zayıftır.

Fakat şu husus (kesinlikle) unutulmamalıdır ki, Nefis ne kadar zayıflarsa zayıflasın, küçülürse küçülsün, ancak sıfatını değiştirir.

Mesela; Aslansa, kurt olur, tilki olur, kedi olur veya sivri sinek olur, ama; her zaman için her an için tehlikelidir ve ondan çok korunmak lazım. Allah

Teâlâ'ya sığınmaktan başka hiçbir çare yoktur, (çünkü yukarıda da yazdığımız gibi o şeytanla iş birlikçidir, hiçbir zaman ona güvenmeyeceğiz onu rahat bırakmadan kontrol altına alacağız, tüm kontroller bizde olacak yoksa fren koptu mu sen arabaya sahip olamazsın./ kendine sahip olamasın akla gelmeyecek tüm felaketler seni bekler.)

Nefis-i ne kadar kontrol altına alırsan al, ne kadar küçültürsen küçült, sıfatlar bir bir izale edilse bile kalan bir zerrecik kadar da kalsa o çok tehlikelidir yine kötü icraatını yapmak ister. (nasıl bir vücuda mikrop girerse o mikropları ilaçla tedavi edilmeye öldürmeye başlanır, en sonunda bir mikrop kalsa bile o mikrop yine türer / çoğalır ve senin vücudun da tekrar hastalıklar nüks eder, tedaviye sil baştan başlanır.)

Tabi ki, bir aslanın yapacağı tahribatla bir kedinin yapacağı tahribat farklıdır, ama sen o kurt'u o tilkiyi, o kediyi, o sivri sineği sahip çıkmazsan nefsin dizginini gevşetirsen her istediğini verirken o sivri sinek tekrar aslanlaşır. Nefsi emareye geri döner ve seni helak eder sen yer bitirir.

Yeri gelmiş iken, Bir dörtlük şiir okuyalım, konumuza kaldığımız yerden devam edelim,

Bir Müslüman'ın, bir müminin dini, onun etidir. kanıdır, canıdır.
Terbiye edilmeyen nefis, her an için müminin eti 'ni yiyip parçalayabilir,
Sen nefsin dizginle, eğit aksi halde, son pişmanlık fayda vermeyebilir,
Kuşlar gibi olamıyoruz, nefsimizi terbiye edemiyoruz, bize yazıklar olsun.

(İnsanoğlu nefsi küçültükçe / öldürdükçe Ruh terakki eder, yükselir.artık, Takva sınıfına girebilir)

Bu noktada mühim bir incelik vardır.Ruh ne kadar kuvvet bulursa bulsun, kişi bu tecelliyâtı Allah-u Teâlâ'nın lütfundan / ihsanından bildikçe muhafazadadır. (kişi) kendisinden bilirse helak olur.(Nefis ile Mücadele, Hakikat Yayınçılık)

Allah Teâlâ'nın yardımı, lütfü olmazsa hiçbir kul nefsinin ıslah edemez kontrol altına alamaz, Nefsin ve şeytanın elinden kurtulamaz. (Çok detaylı bilgi için, Bak. Euzü. Bölümüne)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in bir duası şöyledir.

“ Ey Allah'ım! Gözümü açıp kapayınca kadar beni nefsime bırakma ve bana verdiğin iyi şeyleri geri alma.” (Bezzâr)

Diğer bir duaları da şöyledir.

“ (Allah'ım) Beni nefsime bırakma! Eğer Sen beni nefsime bırakırsan nefsim beni kötülüğe yaklaştırır ve iyilikten uzaklaştırır.”

O büyük Peygamber (s.a.v.) ki, Nefis'in kötülüğünden bu şekil dua edip Allah Teâlâ'ya sığınıyorsa, benim gibi bir avam tabakasının nefsin elinden oyuncak olmamamız için, her zaman Nefis'imizin bizi saptırmaması için Allah Teâlâ'ya sığınacağız ayrıca nefse uymamamız için her türlü gayret ve itinaı da sarf edeceğiz, çaba göstereceğiz.

Örnek olarak:

Allah Teâlâ, rızkın kefilidir ama; Sen çalış ki Allah Teâlâ senin rızkını versin sen çalışmasan her şeyi Allah Teâlâ'dan beklersen bu Allah Teâlâ'nın kanununa terstir.

Nefiste öyledir, sen elinden gelinceye kadar nefsinı gemle zincire vur, terbiye etmeye çalış her türlü çabayı göster. O zaman Allah Teâlâ'dan yardım dile ve O'na sığın, Allah Teâlâ'nın yardımını olmazsa zaten yaprak dahi düşmez, ama bizde gerekli çabayı sarf edeceğiz, ondan sonra Allah'a tevekkül edeceğiz.

(En doğrusunu Allah Teâlâ bilir.)

Emran bin Huseym rivayet ediyor. Resulüllah şöyle buyurmuştur.

“Ey Allah'ım! Bana hidayetimi ilham et. Beni nefsimin şerrinden korusun.” (Tirmizi)

“Allah'ım Yalnız Sensin—Sen “Şiir kitabımdan Nefisle ilgili bir şiir okuyalım, çünkü bu şiir diğer şiirler den daha tefekkür edici ve düşündürücüdür.

E Y N E F S İ M

Sen Nimet içinde olduğun zaman, Allah'ı çok seversin,
Bela, musibet geldiği an, Allah dostun değilmiş gibi kaçarsın,
Musibetlere, belalara, sıkıntılara Allah'a hiç sabır etmezsin,
Alamayacağımız yükü bize yükleme, sabrımızı deneme Ya Rabbi.

Her İnsan üç ruha meyildir. Bunlar Melek, hayvani ve şeytanidir,
Meleklerin gıdası, Allah'ın rızasını kazanmak cemalini görmek,
Hayvanların gıdası ve saadeti, yemek, uyumak ve çiftleşmek,
Şeytanın gıdası, kötülük, hile ve şerdir. Sen bizleri korusun Ya Rabbi.

Bunu bil ki, nefis bütün varlığı ile kadere karşıdır,
Allah'ın takdiri ile devamlı çekişme halindedir,
İnanan bir kalp, niçin, neden, nasıl, bilmez bildiği kaderdir.

Bizleri gerçek İmanın şartlarına, inananlardan eyle Ya Rabbi.

Mukadderatta Yüce Allah'ı Tealaya itirazda bulunmak,
Dinin ölmesi, Tevhidin ölmesi, Tevekkülün ölmesi demektir.
Nefsini ıslah etmek isteyen, Nefsine savaş açsın, nefis şer içinde şerdir,
Bizi nefsimize değil, Nefsimizi bize ezdir ve erit Ya Rabbi .

Nefsine değil, Allah için uyanınız, sakın gafil olmayınız,
Uyanmayı ölüm anına bırakmayınız, size faydası olmaz biliniz,
Allah'a kavuşmadan önce, Tövbe ediniz, Allah için uyanınız,
Bizleri gerçek Salih kullarından eyle, bizleri hidayet et Ya Rabbi.

*

Nefsine karşı mücadele et, onun tüm kötü duygularını söküp atmak için nefis savaşını kazanmak için onunla savaş ta ki doğru yolu buluncaya kadar, onunla savaş.

Yüce Allah şöyle buyuruyor :

>>Bizim uğrumuzda mücadele edenlere gelince, onları elbette doğru yollumuza erıştıririz,<< (Ankebüt Süresi Ayet : 69)

Nefse asla genişlik verme, müsamaha gösterme, onun isteklerine uyma, İşte o zaman felah bulur kurtulursun. Onun sözüne hiçbir zaman gülme bin sözüne ancak bir sözüne cevap ver. Ta ahlakça güzelleşinceye kadar tabiri cayiz ise o dize gelinceye kadar. Sükunet buluncaya, kani oluncaya kadar. Eğer senden zevklerle ve havai arzularla alakalı bir şeyler isterse hep ileriye at, tehir et ve kendisine hiçbir zaman bu konuda söz verme, aksi halde sen onu değil o seni istediği şekilde yönetir. Geminin kaptanı o olur.

Bu Hadisi , Ebü Zer (r.a.) rivayet ediyor.

>>En faziletli cihad, kişinin nefsi ve gayr'i meşru istekleriyle cihad etmesidir.<<

(Camii's-Sağir. İbnüneccar'dan)

“ Allah'ım Yalnız Sensin- Sen” Şiir kitabımdan yalnız üç kıta okuyup, konu-muza devam edelim mi?

NEFSİN HİLELERİNE ALDANMA

Yüce Allah buyuruyor, “Bilin ki hayat ancak bir oyundur.
Bir eğlencedir. Bir süstür, aranızda bir öğünüştür” (Hadid. Ayet 20)
Ey Müslüman! oyun eğlence ve süs akli başında olanlara değil,
Dünya ahretin tarlasıdır, burada ne ekersen orada onu biçersin.

Oyun eğlence ve süs akli yetmeyen /olmayan kişiler içindir,
Yüce Allah sizi oyun için süs için yaratmadığını buyurmaktadır.
Allah'ı unutarak yalnız dünya için meşgul olan oynuyor demektir.
Dünya ahretin tarlasıdır. Burada ne ekersen orada onu biçersin.

Nefsin hilelerine aldanmayınız, uyur görünmesine aldanmayınız,
Yırtıcı hayvanın uyur görünmesine, uyuşukluğuna aldanmayınız,
O kendisini size uyur, uyuşuk gösterir, oysa o fırsat kollamaktadır.
Nefis zerre kadar fırsat bulsa, tıpkı yırtıcı aç hayvan gibi saldırır.

KISA BİR HİKAYE

İmamı azam Allah ondan razı olsun, rivayet edildiğine göre tam kırk yıl yatsı namazının abdesti ile Sabah namazını kılmıştır. İman gücüne bakın.

Dile kolay kırk gün, kırk hafta kırk ay değil tam kırk yıl, yani tam (on dört bin altı yüz kırk gün) Bu zat da bizim gibi insan yemesi, içmesi ve uyuması var istirahatı var, çay içmesi meyve yemesi var Üstelik evli, işte nefesine sahip olanlar nefisini ezenler, Allah rızasını kazananlar işte onlar ve işte biz.

Biraz ferdi/ kişisel olarak tefekkür edelim mi?, kendimizi onun yerine bırakalım!

Efendimiz (s.a.v.) Şöyle buyuruyor:

>>İnsanlar uykudadırlar. Öldükleri zaman uyanırlar.<<

(Ancak ölümden sonra uyanabilen kişinin hali ne kötüdür.) (Abulkadir Geyleni Sahbetleri kitabından alıntı)

Nefsin tehlikeli afetleri :

Nefsin en büyük tehlikesi, övgüyü celb etmektir / sevmektir. Kendisinin iyi anlatılmasını ister, ve halktan da bol övgü, alaka ve ilgi bekler. Kendisini övdükçe ibadetini sıklaştırır ağırlaştırır, kendisini eleştiri olunca, hiddetlenir alınganlaşır, kızar ibadetten sağımaya başlar veya ibadetini ağırlaştırır işte bu iki yüzlülük ve gösteriş olma hali olur.

Bu da çok çok tehlikelidir.

Allah Teâlâ rahmet etsin, Ebu Osman şöyle dedi:

Bir kimse nefsinden gelen şeyi güzel buldukça nefsinin ayıbı ona gözükmeyiz, nefsinin ayıbını gören onun bütün hallerinde imtihan edendir dikizleyendir.

Allah Teâlâ Rahmet etsin Ebu Süleyman şöyle dedi:

Nefsim hangi ameli iyi gösterdi ise .. mutlaka onu içten hesaba çektim inceledim.

Allah Rahmet etsin Sırrı Sakati şöyle dedi:

Zengin komşulardan, çarşı Pazar kurallarından, (abidlerden ve hafızlardan) zâhir (gösteriş yapan) âlimlerden sakının.

Hasan-ı Basri Hazretleri şöyle buyuruyor:

“Dizginleri, nefisten sıkı tutulacak hiçbir binek hayvanı yoktur.”

İki Dakika Tefekkür edelim mi?

Bu teşbihte bir yanlışlık varsa Allah Teâlâ'ya sığınıyorum. İnsan oğlu nasıl frensiz bir arabaya asla binemiyorsa, veya frenler zayıf tutuyorsa, hemen balatalar değiştiriliyor, hidrolik aksamı kontrol ediliyorsa, nefisteki fren de aynisidir, hiçbir zaman nefsin freni kontrolünü elinden bırakma, konroller senin elinde olsun, nefis denilen kâfir aynı araba gibidir nasıl arabanın freni kopar veya hidrolik boşalır araba her istediği yere seni sürükler seni bir dağa, arabaya, çarpma, insanlara veya daha büyük belaya taşıyorsa nefis denen şeyde öyledir, freni koptumu sen ona sahip olamazsın nerede duracağını da bilemezsin, seni bir yandan dünyada rezil ve zelil eder başına her türlü müsibet ve belaları açar diğer yandan da ahirete de cehenneme kadar götürür,

Seriyüs Sakati Hz diyor ki:

Kırk senedir nefsim benden yemek için bal ile ceviz istiyor, hala bunu yemedim.

İşte o büyük zatlar nefislerini böyle dizginliyorlardı, terbiye ediyorlardı, biz ise nefsin üzerimizde hakkı var, nefis bir şey istedimi vereceksin veya alacaksın, kendi kendimize fetva veriyoruz

Nefis her şey ister kötülük neredeyse nefis oradadır. Uyanık olmamız lazımdır.

Allah Rahmet etsin Zinnun'u Mısri şöyle derdi

Halka gelen altı şeyden fırsatı değerlendiremiyorlar, (Hep dünyalıklarla uğraşıyorlar)

- 1- -Ahiret işleri üzerine niyetin zayıflaması,
- 2—Bedenlerini şehvet nefis / eline rehin bırakmaları..
- 3- Ecelleri yakın olduğu halde, bir ömre sığmayan işler düşünmeleri /program yapmaları.
- 4- Yaratanın rızası yerine, yaratılmışların rızasını almaya bakmaları.
- 5- Resulullah (s.a.v.) Efendimizin sünnetini bir yana atıp nefsanî arzuların peşine koşmaları.
- 6- Geçmişte yaşayan büyük zatların küçük yanılmalarını, kendilerine bir mazeret saymaları, onların büyük menkibelerini, üstün hallerini kapatıp görmemek (veya görmemezlikten gelmeleri)

Kişi her gün yatarken nefsi hesaba çekmeli Sermaye, kardan ve zarardan ayırmalıdır.

1-Sermaye farzlardır,

2-Kâr da sünnetir ve nafilerdir,

3-Ziyan ise günahlardır.

Esnafların, nasıl her akşam günlük kar ve zararlarını, kısacası günlük tüm alış veriş kar ve zararlarını öğrenmek için kasa (fiş) düğmesine basıp Z raporu çıkardığı gibi insan oğlu da her akşam nefsiyle her gün yaptığı ibadetini gözden geçirecektir. Sermaye den kayıp var mı? yani farz ibadetlerden kayıp varmı? Sünnetten ve nafilerden ne kar etmiş veya ne kadar zarar etmiş? İbadetlerini

zamanında yapıp yapmadığını, savsaklayıp savsaklamadığını, ibadetleri hafife alıp almadığını inceden inceye gözden geçirmelidir,

Ne gibi hile yapmış, yemin etmiş dedikodu etmiş veya kulakları ile dinlemiş, kibirlilik yapmış, kul hakkı yemiş vesair ne zarar etmiş yani günah kazanmış bunu her gün nefsiyle hesaplaşacak

İnsan ortağına aldanmamak için onunla hesaplaştığı gibi, nefse karşıda uyanık davranmak lazımdır. Çünkü nefis çok yalancı ve hilecidir.(Kendi sahibinin düşmanı, şeytanın işbirlikçisidir.) tümün hesabının yapması lazımdır ki nefse sözü geçebilsin, ileriki günlerde nefse hüküm edebilsin, yoksa nefis başıboş luk gördümü insan oğlunun / sahibinin, sırtına biner istediği yere sürer.

Hatalarını inceden inceye düşünmeli bu hataları islah için nefsine sıkı perhiz uygulamalı ve islah etmelidir. Yoksa;

BİZE YAZIKLAR OLSUN

Nefsine İslami terbiye yi öğret ki senin dinini yemesin,
Dinini parçalamasın, Allah'ın emirlerine asi olmasın,
Hayvanı eğitiyorsun, nefsini eğitemiyorsan o seni yer bitirir bilesin,
Kuşlar gibi olamıyoruz, nefsimizi terbiye edemiyoruz, bize yazıklar olsun.

Bir müslüman'ın, bir müminin dini, onun etidir. kanıdır,
Terbiye edilmeyen nefis, müminin eti'ni yiyip parçalayabilir,
Onun için nefsini eğit aksi halde, son pişmanlık fayda vermeyebilir,
Kuşlar gibi olamıyoruz, nefsimizi terbiye edemiyoruz, bize yazıklar olsun

Allah Teâla şöyle buyuruyor,

“(Ahiret yerine) dünya hayatını tercih ederse, şüphesiz cehennem öyle kişilerin varacağı bir yerdir. Fakat kim Rabbi'nin azametinden kendini, nefsini ve şehvi arzularını alıkoymuşsa mutlaka onun varacağı yer cennet olacaktır.” (Naziat süresi ayet: 38-42)

Bunu unutmayalım ki:

Dünya ahretin tarlasıdır, burada ne ekersen orada onu biçersin.

Muzzafer OZAN'nın yazdığı İrşat kitabının 3.Cildin 528-529. sayfasında Kulluk ve Nefsle ilgili şöyle demektedir.

Dikkat buyrulsun: Allah-u azim-üş-şan ayeti Kerime ve Hadis-i şerif ile kullarına lutfünü haber vermektedir. Şu var ki, her kes Hallâk-ı âlemin yarattığı kuldur. Ama, Allah Celle Celalühü, yarattığı kula **“Kulum”** demez. O, ancak Kendisine gerçekten **“kulluk”** edenlere, yani sevdiği kullarına

“ **Kulum** “diye hitap buyurur. Allah Teâlâ'nın en sevdiği kul, Hz. Muhammed Peygamber Efendimiz (s.a.v.) dir. Zira o Rabbine hakkıyla kulluk eden “ Tam bir Kuldur. “ Buna binaen Habib-i olan Efendimize (s.a.v.)'e Kur'ân-ı azim de “ **Ya Abdi, Bi-Abdihî** “ olarak hitap buyrulmaktadır. Ve kelime-i Şahadette de :

Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden Abdühü ve Resülühü

İkrarı ile, risaletinden evvel “ ABD' liği yani (KUL) luğu zikrolunmaktadır. Demek oluyor ki, en yüce makam “ **ALLAHU TEÂLÂ'YA KULLUKTUR. (Yani Kulluk görevinde hiçbir kusur işlememektir. “En âdi ve zelil derekât (uygulama / hareket) ise zâlim nefse, zalime ve kâfire kul olmaktadır.**

Allah-u Teâlâ'ya kul olan ve ona gerçek kulluk edenler, iki cihanda sultan olmuşlardır. Nefislerine, zalimlere ve kâfirlere kul olanlar ve onlara itaat edenler de, iki cihanda kepaze, zelil sefil ve rezil olmuşlardır.

Bu sebeple, Allah-u Teâlâ'ya kul olanlar yaptıkları her işi her ibadeti Allah rızası için, Allah'ın rızasını kazanmak için yaparlar.

Nefislerine kul olanlar da bütün yaptıklarını, nefisleri için yaparlar.

Bir Hikaye :

Bir takvalı zat, Hiçbir günah işlemeyeceğine dair Allah Teâlâ'ya söz vermiş, “ **Nasuh** “ tövbesi yapmış ve sevincinden ağlaya ağlaya evine gitmiş, Annesi ne oldu oğlum, niye ağlıyorsun, anne ben onu öldürdüm, ben onu öldürdüm ve ondan kurtuldum,

Annesi panikler oğlum sen kimi öldürdün, niçin öldürdün şimdi halimiz ne olacak deyip dururken, adam anne o hak etmişti sürekli kalbime kötü şeyler sokuyordu, Allah'ın rızası olmayan olmayan şeyler istiyordu, beni sürekli günaha ve kötülüğe teşvik ediyordu, ben onu onun için öldürdüm ve ondan kurtuldum.

Annesi daha çok panikler aman oğlum sen bizi düşman sahibi ettin, şimdi halimiz ne olacak,

Oğlu der ki: Anne en büyük düşmanım o idi ben onu öldürdüm ben onu öldürmeseydim o beni helak edecekti ve ben onu öldürdüm kurtuldum.

Annesi yine ağlar ne olacak bizim halimiz, sen ne yaptın Sen dünyanı da yıktın ahretini de yıktın,

Oğlu der ki: Anne ben onu öldürmeseydim o hem dünyanı yıkacaktı, hem de ahretimi de yıkacaktı onun için ben onu öldürdüm. der.

Annesi oğlum o kimdir, bizim bu kadar büyük düşmanımızın olduğunu hiç bilmiyordum ve duymadım.

Oğlu derki : Anne o sürekli insanları kötülüğe teşvik eder, şeytanla işbirliği eder, benim bir parçam ama bana düşmanlık eder, ben de Allah Teâlâ'ya söz verdim ve bir daha günah işlemek üzere NESÛH tövbesini yaptım ve kötü nefsimi öldürdüm.

Annesi şöyle der. Oğlum çok iyi etmişsin, onu öldürmekte geç bile kaldın, keşke bende nefsimi öldürebilsem ne mutlu sana gazan mübarek olsun inşallah tövbende durur Allah Teâlâ'ya kulluk görevini yaparsın. Nasuh tövbeni bozmazsın. Ne mutlu nefsini terbiye edenlere / öldürenlere.

Allah Teâlâ Şöyle buyuruyor.

“Kim inanır nefsinin ıslah ederse, onlara hiç korku yoktur. Ve onlar mahzun da olmayacaklardır.” (En'am, ayet: 48)

Allah-u Teâlâ müminlerin en önce kendi nefislerini düzeltmek için uğraşmalarının gerektiğine dair.

“Yüce Allah şöyle buyuruyor.

“ Ey iman edenler! Siz nefsinizi ıslah etmeye bakınız. Kendiniz doğru yola giderseniz, yolunu şaşırmış kimselerin zararı size dokunmaz.” (Mâide süresi ayet 105)

Size düşen kendinizi düzeltmektir. Ve nefsinizi ıslah etme yükümlülüğünüzü yerine getirmektir. İsyanlara dalmaktan, ısrarla günah işlemekten korunun. Nefislerinizi ıslah yolundan ayrılmayın, size hidayet erişince, sapığa düşenlerin sapıklıkları size zarar vermez. Onların zarar ve mesuliyetleri sırf kendilerine aittir.

Aynı ayette:

“Hepinizin dönüşü Allah'adır. O zaman yaptıklarınızı size haber verecektir.” (Mâide süresi ayet 105)

Bu ilahi beyan doğru yolu bulanlara bir mükafat sözü, sapıklığı tercih edenlere bir tehdittir.

Allah-u Teâlâ Başka bir ayet-i Kerim'lerinde şöyle buyuruyor.

“ Nefsinin tertemiz yapıp arındıran felâh bulmuş kurtulmuştur.

“ Onu kirletip örten kişi ise ziyana uğramıştır.” (Şems ayet 9-10)

Nefsini günahlardan temizleyip, takva ile terbiye etmek suretiyle feyizlendiren kimseler gerçek kurtuluşa ermişlerdir.

Ebu Zer-i Gıffari (r.a) rivayet edilen bir hadisi şeriflerinde Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“En iyi cihad, insanın kendi nefsanî arzularıyla Allah rızası için yaptığı cihaddır.” (Cemiu’s-Sağır 1247)

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Kim mücadele ederse kendi öz nefsi için mücadele etmiş olur.”(
Ankebüt ayet: 6)

Ecel gelinceye kadar bu uğurda çalışıp çabalayan, fitnelere, imtihanlara göğüs geren kimse, sırf kendi hesabına ve kendi menfaatine, çalışıp çabalar.

Şüphesiz ki Allah bütün âlemlerden müstağnidir.” (Ankebüt 6)

Kullarının itaatine ve cihad etmelerine ihtiyacı yoktur. Hiçbir şeye ve hiçbir kimseye muhtaç değildir. Cihadı ancak onlara lütufta bulunmak ve bol mükafat kazanmalarını sağlamak için emretmiştir.

Nefsinin her istediğini yapan kimse cehenneme düşer. Nefsin, istemediği kulluk ve fedakarlıklarda bulunanlar ise cennete girerler.

Ebu Hüreyre (r.a.) bir rivayetinde Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Cehennem nefsin istekleri ile. Cennet de nefsin hoşlanmadıkları ile örtülüdür.”

(Buhâri, Tecrid-i sarîh 2035)

Başka bir Hadis de: **“ En şiddetli düşmanın iki yanın arasındaki nefsidir.”** (Beyhaki)

Abdullah (r.a.) rivayetine göre Resulüllah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“ Cennet sizin her birinizin ayakkabısının bağından daha yakındır. Cehennemde böyledir.” (Buhâri Tecrid-i Sarîh, 2036)

Nefsin esaretinden kurtulamayan insan, yaşayan ölü gibidir. Dünyaya niçin geldiğini nereye gideceğini bilemez. İki günlük ömründe hep dünyalık der, manevî sermaye toplayamadan gider. öldükten sonra uyanır o zaman da çok geç kalmıştır.

***

Resulüllah gazadan dönünce ashabına, **Küçük cihat dan, büyük cihada döndük.**“ buyurdu, Ashab sordu. Büyük cihad nedir sorduklarında. **“ Nefisle cihad dır.”** buyurmuştur. (Kimya-yı Saadet)

İnsanın nefsi ile cihad etmesine, “ Cihad-ı ekber” denilmiştir. Çünkü düşmanların en büyüğü nefistir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ **Gördün mü o hevâ ve hevesini ilâh edinen kimseyi,**? (Furkan)

İnsanlar nefislerinin hevâ ve heveslerine tabi olunca nizam ve intizamı bozular.hayatın gerçeklerinden uzaklaşır.

Nefis ve Dereceleri

Ulvi olan ruh, bu karanlık cesetle birleşince yedi perde ile aslı hâlinde perdelenmiştir. Bu perdelerden her birine nefsin dereceleri veya makamları denir.

Tam yedi perdeli hâli “ **Nefs-i emâre**” dir. bir perdenin kalkmasıyla “ **Levvâme**”, iki perdenin kalkmasıyla “**Mülhime**” üç perdenin kalkmasıyla “ **Mutmainne**” gibi isimler alır. Daha sonra “**Razziye**” “**Mardiyye** “ “ **Safiye**” gibi dereceler gelir.

Birinci nefisten yedince nefise doğru gelindikçe ve her perde kalktıkça,” **Cismaniyet, zulmaniyet, kesafet,**” azalırken derece, derece “ **Ruhaniyet, Nuraniyet ve Letafet** “ artar. ve ruha manevi alemde ışıklar sızar. Tam perdeli halinde ise hiç ışık sızmaz. Perde sayısı azaldıkça yani, açıldıkça, açıldığı nispette nefis saflaşır.

1. ÖRNEK :

Bir pencerenin önüne yedi kalın perde örülü gibidir. Yapılan takva ve ihlaslı ibadetlerle, günahattan kaçınmalar perdeleri tek tek zayıflaşır / şeffaflaşır yavaş yavaş ışıklar sızmaya başlar.

2. ÖRNEK : bir şeyin üzerine yedi katlı bir örtü örtülmüş, bu örtü yağmur, kar, fırtına /

rüzgar, güneş, yıkıp yakıp yıpratıyor perde yıprandıkça zayıfladıkça örtülen şey yavaş şavaş belirlenmeye başlıyor, işte kişinin kalbi bu yedi kalın perde ile örtülüdür. Bütün perdelerin kalkması halinde ise tamamen nur. Kesilir buna **Nefsi “ Safiye “** denilir.“**Bu makam Resul-i Ekrem (s.a.v.) Efendimizin makamıdır.**”

Altı derecenin ismin Kur’ân-ı Kerimde açık olarak zikir ediliyorsa da, “ **Nefsi Safiye** “ ayeti kerime’lerin işaretinden anlaşılmalıdır

Her Nefsin bir âlemi bir seyri, bir hali, bir vâridi, bir yeri, bir müşahadesi, bir ismi, bir nuru vardır.

İsterseniz bu yedi nefsi azda olsa tek tek tanımaya çalışalım.

1 . Nefs-i Emmâre :

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor.

“ Hakiki mücahid, nefis-i emmâresi ile savaşıyor kimsedir.” (Tirmizi)

İnsanı zorla kötülüğe sürükleyen nefistir.

Nefs-i Emmare Nedir.

İnsani ruh, hayvani ruhun şehvâni arzularına boyun eğerek ona her türlü itaat eder, bütün hallerinde ona muvafakat edip hükmü / etkisi altına girerse, işte onun bu haline;

“ Nefsi Emmâre “ denir.

Nefs-i emare halindeki insanın (kötü) cisme ait nimetlerle şehvetlerle dolar, halini değiştirir. uzun müddet beklerse, (kalb paslanır, tozlanır, nurdan eser kalmaz.)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur.

“Şüphesiz ki her şeye cilâ verecek bir alet vardır. Kalbin cilası da zikrullahıdır.”C.amiu’s Sağır)

Kalb, zikirle, fikirle (ibadetlerle) perdeyi açmaya gayret edilirse pas toz ve bulanıklar tamamen silinir maneviyatı yükselmeye başlar.

Nitekim Allah-u Teâlâ bir Hadis-i Kudsi de şöyle buyurmaktadır.

“ Yere göğe sığmadım, mümin kulumun kalbine sığdım.”buyurmuştur. (K. HaFâ: 2256)

Mümin kulumun sığmaktan maksat, **“ Kalbine tecelli eder.”** demektir. Yoksa **“Allah-u Teâlâ kullarının kalbine girer.”** demek değildir. (haşa ve haşa)

Birinci makamda insani ruh, şehvani nefse yenilip kötülüğü emredici olduğundan emare adını almıştı.

Allah-u Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Nefis olanca şiddetiyle kötülüğü emreder.” (Yusuf süresi ayet 53)

Çünkü; Nefis iradeyi emer. Yuları taktığı zaman bilse de bilmese de / istese de istemese de çeker götürür.

Beşerin nefsi daima fenalık tarafını meyleder, bütün gücü ile kötülüğü telkin eder. onun tabiatında şehvet, günaha, her türlü kötülüğe meyil vardır. Nefis kendi gücünü ve emrindeki silahlarını o yönde kullanır. Bundan dolayıdır ki, insan sırf kendi nefsinin arzu ve isteklerine kalırsa fenalığa sürüklenir.

“Ancak Rabb’imin merhamet edip koruduğu hariç.” (Ayet Yusuf süresi ayet 53)

Allah-u Teâlâ emrettikten sonra, rahmani kuvvet nefsanî kuvvete galip gelir. Böylece nefis

Bu nefsin seyri “ **İlâllah**”tır. Yani Allah’a doğrudur. Âlemi bu görünümün şahadet alemidir. Yeri göğüstür. Hali, meyildir, yolu şeriattın dış ölçüleridir.

Sıfatları : Cehalet, cimrilik, hırs, kin, kibir / ucub, gaddap, şehvet, tamah, hased, kötü huyluluk, boş ve unutkanlık, buğz, çabuk isyan, çok yemek, çok içmek, çok konuşmak, çok yatmak, fazla neşe, avarılık, şımarıklık, din ehlinin hâlini inkar ve benzerleridir.

Nefsi emare kötülöklere meyil etmesi, şehvetlere düşkün olması sebebiyle pislenmiştir. Şehvet düşkününü hayvanî nefsin hükmü altında kalıp, ona uymakla hayvanların yoluna girmiştir.

Nefis, İnsanlar için en büyük düşman haline gelmiştir. Şeytan onun askerinden olup, ondan kuvvet bulmuştur.

Bir Hadis te: “ **En şiddetli düşmanın, iki yanın arasındaki nefsidir.**”buyrulmuştur.(Beyhaki)

Çünkü zahiri düşman ikram ve ihsanlar karşısında dost olup sadâkat gösterebilirken, nefis lütuf ve ihsandan anlamayıp, zararını daha da çoğaltır.

Nefs-i emmare’deki bir insan, kötülük yapmaktan en ufak bir pişmanlık duymaz. Yaptığından hiçbir pişmanlık duymayan hayvana benzer.

Fasıklar, kâfirler, ve münafıklar **nefs-i emmâre** gurubuna girerler.

Nefsin hilelerine aldanmayınız, uyur görünmesine aldanmayınız,
Yırtıcı hayvanın uyur görünmesine, uyuşukluğuna aldanmayınız,
O kendisini size uyur, uyuşuk gösterir, oysa o fırsat kollamaktadır.
Nefis zerre kadar fırsat bulsa, tıpkı yırtıcı aç hayvan gibi saldırır.
Dünya ahretin tarlasıdır, burada ne ekersen orada onu biçersin.

Nefs-i emmare derecesinde bulunan insanlar üç sınıftır:

1—Allah-u Teâlâ’nın emirlerini yerine getirmeye çalışır. Nehiylerinden / kötülüklerinden kaçınmaz.

“İstedğini yap ölümü tadacaksın, dilediğin gibi yaşa sonunda ayrılacaksın.”

(bunu unuturlar)

2—Allah-u Teâlâ'nın emirlerine itaat etmediği gibi nehiyelerinden / kötülüklerden de kaçınmaz.

3—İsmi müslümandır, fakat islamın hiçbir emrini yerine getirmedeği gibi İslam-ı ve Müslümanları sevmez.

Bu hadisi Esmâ binti Umeyre (r.a.) rivayet ediyor. Rasûlullah Efendimiz (s.a.v.)

>>Ne kötü kuldur o kul ki sonsuz büyüklük ve yücelik sahibi olan Allah'ı unuttur da kendine bir şeref var sanıp kibirlenir.

Ne kötüdür o, kul ki en yüksek ve istediğini yapmaya muktedir olan Allah'ı unuttur da zulüm ve tecavüze kalkışır.

Ne kötüdür o, kul ki kabir ve orada çürümeyi unuttur da bu dünyadaki asıl

Vazifesini kulak ardı edip oyalanır.

Ne kötüdür o, kul ki nereden gelip nereye gittiğini unutarak serkeşlik ve azgınlığa dalar.

Ne kötüdür o, kul ki dini alet ederek dünyayı ister.

Ne kötüdür o, kul ki şüpheli şeylere sarılıp dini yasaklardan kurtulmaya çalışır.

Ne kötüdür o, kul ki rehberi bir tamahkarlıktır.

Ne kötüdür o, kul ki nefsinin her hangi bir kötü arzusu onu yoldan saptırır.

Ne kötüdür o, kul ki bir gayr-i meşru istek ayağını kaydırır. << buyurmuştur.

(Teberani'nin kebir'i ve Beyhaki'nin şibü'l- İmanı'ndan .ve Camiü's-Sağir)

2 –Nefs-i Levvâme :

Nefsi-i Levame nedir.

İnsani ruh, “ Emmâre “ iken işlediği günahlardan ve kötülüklerden pişmanlık duyar ve kendisini kınamaya başlarsa onun bu haline:

“ Nefs-i Levvâme denir. “

İkinci makama yükselen sâlikin artık kalbindeki yedi perdeden birisi kalkmıştır. İbadetlerini yapar, yasaklardan kaçınmaya, emr-i ilâhi'yi yerine getirmeye çalışır. Buna rağmen yine günah işler, fakat hemen arkasından pişman olup, tövbe eder.

Bu gibi kimseler içinde iyi vaadler vardır.

Yüce Allah-u Teâlâ Şöyle buyuruyor.

“Onlar ki, günahın büyüklerinden ve hayasızlıklardan kaçınırlar, yalnız bazı küçük kusurlar işleyebilirler. Şüphesiz ki Rabb’inin mağfireti geniştir.”(Necm süresi ayet 32)

Bu makamın yeri: “ İlallah ” tır. Âlemi, berzah alemidir. Yeri gönüldür. Hâli muhabbettir.

Sıfatları : Kınama, haset, kötü fikir, ucb, işret, (halkla çekişme, didişme, Temenna, (körü körüne) tevekkül, gizli riya, makam sevgisi ve şehvet tutkusudur.

Nefs-i Emmare’nin hala bu sâlik te / kişi de olmasına rağmen, hakkı, hak, batılı batıl olarak görür ve bilir. Şeriat emeli ve muhabbeti eksilmez. Kötü hallerinden dolayı üzülür. Fakat o kötü sıfatlardan kurtulması gücünün dışındadır.

Zâhidler, Nefsin Emmare ve Levvame derecesindedirler.

Eğer tövbe edip sözlerinde dururlarsa Allah Teâlâ onların günah ve kusurlarını bağışlayacağı ve tövbelerini kabul buyuracağı umulur.

Nefs-i levvame de, gizli bir riya ve kendini beğenme hastalığı vardır. İyi amellerini halkın bilmesini ister. Övülmekten memnun olur. Başkalarına üstün gelip ezme arzusu duyar. Bu kötü huyundan hoşlanmamasına rağmen, kalbinden de söküp atamaz.

Nefs-i Levvame de bulunan bir kimse tâkva ehlinden sayılır. Bu makamın en yüksek derecesi ihlastır. Ancak amellerinde ihlas ta olsa, sâlik / kişi yine de tehlikelerden kurtulmuş değildir.

Buna rağmen Allah Teâlâ katında kudsiyet ifade eden bir makamdır.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Kendisini alabildiğine kınayan nefse yemin ederim ki ! (Kıyamet ayet: 2)

Bu kınama övünülecek bir husustur.

Kişi, mücadeleye mücahedeyle devam eder. ilm-i ile irfanıyla, nefs-i levvame’yi de katlettiği / aştığı zaman bu per de de kalkar. İnsan nispetten mülayımlaşır, “ **Hilm** “ sıfatına bürünür. **Nefs-i“Mülhimme** “ halini alır.

Nefs-i emare o kötü sıfatlarını kayıp etmiştir. Bu kayıpların sebebi de şudur.

Allah Teâlâ lütfüyle ona ezelden mürşid-i kamil-i nasip ettiği için nasibini aldıkça ruhu kuvvet bulur. Elinden geldiği kadar hakikati öğrenmeye gayret eder. bir taraftan da nefs-i ile mücadelesini ve mücahadesini devam ettirir.

Nefs-i Levvame’nin iki yüzü vardır. Bir yüzü nefsi emmare’ye diğer yüzü diğer yüzü de Nefs-i Mülhimme”ye bakar.

Nefs-i Levvame, Nefsi Emmare den bir bakıma yüzünü çevirmiştir. Fakat tekrar bakma / meyletmesinden korkulur (bunun için çok dikkatli ve tedbirli olmalıyız nefsimize sahip çıkmalıyız eski halimize dönmemeliyiz Allah Teâlâ korusun)

3. Nefs-i Mülhime :

Nefs-i “ Mülhime “ nedir.

İbâdet, zikir ve riyazetlerin / takva'nın / ibadetlerin artması, nefisle şiddetli bir mücadeleye Girişilmesi neticesinde kalp üzerindeki perdelerinden birisi daha kalkarsa, nefsin üçüncü makamına çıkmış olur ki, bu makama; “ **Nefs-i Mülhime** “ denir.

Allah-u Teâlâ insani ruha isyan ve itaatini vasıtasız olarak ilham etmesinden dolayı bu dereceye “ **Mülhime** “ ismi verilmiştir.

Ayet-i Kerime’de şöyle buyrulmaktadır.

“ Hidayeti kabul edilenlere gelince, Allah onların hidayetini artırmış ve onlara takva yollarını ilham etmiştir.” (Sure, Muhammed , Ayet :17)

Ruh terakki edip (ilerliye sıçradıkça) kuvvet buldukça nefse hakim olmak ister. Bir çok mücahade ve mücadeleden sonra bu mertebede nefis ıslah olmuştur. Artık hakimiyet ruhun eline geçmiştir.

Mümin ile kâfir iki ordunun mütemadiyen birbirleriye çarpıştıkları gibi, vücutta da aynı şekilde ruhun ve nefsin yeri vardır bunlar zaman zaman iki ordu gibi çarpışırlar. Fakat bu çarpışmalardan kişinin haberi olmaz. Bu çarpışmalar esnasında manevi destekle ruhanı terbiye ile nefsin arzularını bastırır. Bu noktada nefis mülayimleşir. Ve sakinleşir. Fakat hiçbir zaman hileli desiselerinden emin olunmaz.

Bir dörtlük şiir okumaya ne dersiniz?

Yok, yok bir daha sana uymak mı, asla olmayacak,
Sana güvenmek olur mu, bir daha sana güvenen alçak,
Sen yüz­süz, güvensiz, sözünde durmayan bir kaypak,
Ey nefsim senden çok utanıyorum, sana yazıklar olsun .

Nefs-i Mülhimenin Seyri: “ **Alellah** “ tır. Bu güzel makamda Salık'in / kişinin kalbinde hakikat nurları doğduğundan onları müşahade etmekten dolayı içinde mâsiva / kötülük kalmaz.

Âlemi ruhlar âlemidir. Yeri ruhtur. Hali âşktır. Kendisine gelen mana marifettir.

Sıfatları : İlim, cömertlik, kanaat, tevazu, sabır, ezâya / musibetlere, tahammül, özürleri kabul, güzel zan / hüsnu zan, hoşgörü.

Bu makamda sâlik / kişi bütün varlıkların alemlerin Rabb'i olan Allah Teâlâ'nın kudret elinin altında olduğunu, müşahede ettiğinden hiçbir mahluka itirazı olmaz. Fail-i mutlak'ın fiillerini seyir eder. Asla ve asla geri dönmeye çalışır.

Nefs-i Mülhimenin diğer vasıfları şunlardır:

Hayretle şaşkınlığa düşmüş, makamlara ermek, kabz ve bastın (ilham) gelişi, Havf ve recânın (korku ve ümit arasında) olması sakinleşmesi, zikrullahı sevmek, güler yüzlülük, hikmetle konuşmak, müşahede ve murakabe etmek. (Allah Teâlâ'nın birliğine, kudretine dalıp, kendinden geçmek.)

Bu makamda kişi hala zayıftır, Hakk'a gidemez. Celâl ve Cemâl'i fark edemez. Beşeriyetin / kötülükler tamamen silinmediği için, Allah korusun gafil oluşu bir anda, nefsi tamamen geri dönüp, aşağıların aşağısına iner ve eski kötü alışkanlıklarına devam edebilir. itikadı bozulup, ibâdeti terk eder. veya ağırlaştırır, pek kaleye almaz, kendi kendine olmayan fetvalar verir, örneğin camiye (cemaat namazına) gitmeme veya namazı geciktirip bir abdestle iki üç namaz kılma gibi, dedikoduyu gıybeti yapıyor ama, ben yalan söylemiyorum ben doğrusunu söylüyorum gibi laflar etmesi helal ve haram-ı ayırım yapmadan yemesi veya fetva vermesi gibi buna benzer onlarca dinimizde olmayan şeyleri devam eder çünkü itikadı bozulmuştur.

İşte en kötüsü şeytani hayalleri, Rahmani tecellileri sanır kendisini böyle sanan kişi Allah Teâlâ korusun böylece helâk olur gider.

Bu ve bütün kötü durumlardan Nefisten şeytandan ve şeytanlaşmış insanlardan Allah-u Teâlâ'ya sığınıyoruz! Allah Teâlâ bütün müslümanları ve bizleri korusun. Başka çaremiz imkanımız yoktur.

Bir dördlük şiir okuyalım mı?

Hak'ka kullukta, gevşekliğe ve tenbelliğe sakın sakın dönme,
Dünya başına yıkılırsa, maneviyatından asla ve asla taviz verme,
Gerekir ise canından da vaz geç, asla ve asla dininden vaz geçme,
Sen dünya içinde ol, ama, dünya asla ve asla senin içinde olmasın.

(Bu makamda ki kişi beceremiyorsa, şeytan ve Şeytan-i nefis olan nefs-i Emmare onu etkisi altına almaya çalışırsa onu zorlarsa, tekrar eski haline dönmemesi için bir ermiş kişinin / âlimin ilminden / ilham'ından faydalanması için çaba sarf etmelidir yani imanı kuvvetlendirici ayetler ve hadisler meallerini okumalı çok ça tefekür etmelidir. Akaid kitapları okumaya bir bilenden Âlimden sormaya ders ve nasihat almayı da asla ihmal etmemelidir.)

Ayrıca Nefsin istek ve arzularına şiddetle muhalefet etmelidir.
Çünkü: bu makamda yükselmek mümkün olduğu gibi, her an düşmek tehlikesi de vardır.

Nefs-i Mülhime Kur'ân-ı Kerim de şu şekilde geçmektedir.

“ Her bir nefse ve O’nu düzenleyene, sonra da ona isyanını ve itaatını ilham edene yemin ederim ki. Nefsini temizleyen kurtulmuştur.” (Şems süresi ayet 7-8-9)

Âyet-i kerime’lerde nefse iyilik ve kötülüklerin ilham edildiği, bildirilerek, ilham olan nefse dikkat çekilmiştir.

Buradaki temizlenmekteki maksat, ahlâk-ı zemime adı verilen “ şehvet gadap, kin, kibir, riya, hased gibi kötü huylardan temizlenmektir. **“ Temizlenen kurtulmuştur.”** Beyan-ı ilâhi’si de bu manadadır. Yoksa zâhiri temizlik, ya da “ Oruç tutum temizlendim.” gibi basit mana çıkarılma- malıdır.

(Birinci kişi, ilim, amel, ve ihlâslı nispetinde ibadetine / teatine devam eder. Bütün kötülüklerden Allah-u Teâlâ’ya sığınır. Bir üst kademe olan “ Nefs-i Mutmainne “ yükselmesi çok zordur, az önce de değindiğimiz gibi bir bilenden, bir âlim veya çok iyi bir mürid’ten ders alması gerekir kanattındayım.) “ En dorusunu Allah Teâlâ bilir. “

Bu ikinci sınıfta olan kimselerin bazıları da bazı yerlerde bocalayınca şeytan / nefis zaten onun peşindedir. Hemen yuları ona takar. Evden eve, bayırdan, bayıra, dağdan, dağa, her yeri dolaşır. Şeytan onu bu güç durumlara sokunca bu sefer küfretmeye başlar. Şeytan bu hâli ona sevdirdiği için marifet yapıyormuş gibi hoşuna gider. İhlâsı da elinden alınır. Artık onun orada tutunması mevlâ’ya kalmıştır. Kimisi de en aşağı dereceye kadar düşer. Allah Teâlâ cümlemizi muhafaza buyursun! Amin.

4. Nefs-i Mutmainne :

Nefs-i Mutmainne nedir :

Şirkten, şüpheden, isyan ve hatadan temizlenmiş, Mevlâ’nın hitabıyla ıstıraplardan kurtulup huzura kavuşmuş olan nefis kalp üzerindeki dördüncü perdenin kalkmasıyla ruh mutmain makamına yükselir. Bu dereceye “ Mutmainne “ denir.

Nitekim Allah-u Teâlâ, bu dereceye yükselmiş Nefse :

“ Ey Mutmainne olan nefis !” (Fecr süresi ayet 27)

Sıfatları : Cömertlik, tevvekül, sabır, şükür, hilm teslimiyet, rıza, sıdk, ibadet, rıfk, güler yüzlülük, tam müşahede, sürekli huzur, büyüklere tanzim, kalp sevinci, tatlı dil, kusurları örtme, hataları bağışlama.

Salık, kişi, Kur'ân- Kerim ve sünnet-i saniye'ye tam olarak uyar. Bu makamda olan kişi yi görenlerin gözleri, dinleyenlerin kulakları zevk duyar. sözleri bıkkınlık değil, sıdk ve sefa verir. dilleri şerait hikmetlerine, hakikat sırlarına ve mana inceliklerine tercümanlık eder.

Çoğu vakitlerini ibadetlerle geçirir, ta ki daha yüksek makamlara yetişebilsin. İnsan oğlu nefisini terbiye ederek “ **Nefsi Mutmainne** “ ye kavuşması için Allah Teâlâ'ya dua edip yalvarmalıdır.

Nitekim Peygamber Efendimiz (s.a.v.) bir duasında şöyle buyurmaktadır.

“ Allah'im! Senden itminana (Rızana) kavuşmuş bir Nefs-i Mutmainne dilerim ki, sana kavuşmaya iman etsin. Takdirine razı olsun, verdiklerine kanaat etsin.” (Teberani)

Bu mertebe / derece Saadet ve bahtiyarlık mertebesidir.

Bu makamda duâ ve viridlere devamla, ayrıca Resulullah (s.a.v.)'in sevgisi bambaşka bir hal alır.

Kişi bu makama geldiği zaman, nefis artık manevi yönden teslimiyet bayrağını çeker.

Arifler, nefsi Mülhimme, ve Mutmainne derecelerindedirler. Bu dereceler Fenafillah makamında tecelli eder. (İnsanın bütün varlıklardan vazgeçip, tek varlığa ermesi.)

“Ey Mutmainne nefis!” (Fecr 27) diye başlayan ayeti kerime'nin sonunda **“ Gir cennetime”** buyurmaktadır.(Fecr 30)

İşte gerçek saadet ve selamet budur.

İnsan zikrullah sebebiyle öyle bir yükselir ki, Bir hadis-i şerif'te:

“ Mümin-i kâmil olan kimse, Allah katında bazı meleklerden daha evdaldır.” buyrulmaktadır. (İbn-i Mâce)

5.Nefs-i Râziye :

Açıklanması :

Allah-u Teâlâ'nın bütün imtihan ve ibtilalarına / emirlerine, sadakat göstermiş, gelmiş ve gelecek her şeye razı olmuş, bütün gayret ve arzusu Mevlâ'nın hoşnutluğunu kazanmak olan nefsin haline **“ Nefs-i Râziye ”** denir.

Bu makamdaki kişi, denize düşen çöp gibi olmuştur. Deniz onu istediği yere çalkaladığı gibi, o, da hükmü-i **ilâhiye** öylece teslim olmuştur. İradesini Hakk'ın iradesine bağlamış, reyini de O'na vermiştir.

Bu nefsin seyri “ **Fillah** “ tır. (Allah'ın varlığı içinde yok olmak) Âlemi lâhut Alemidir.

(Âlemi Ahiret alemidir.) Yeri sırrın sırrıdır. Hali Fenaya varmış olmaktır. (İnsanın bütün varlıklardan vazgeçip, tek varlığa ermesi.)

Sıfatları : Vera, (haramdan yasak olan şeylerden kaçınma,) ihlas, muhabbet, Mevlâ ile dostluk, ilâhi huzur, kerâmet, masivayı terk, teslimiyet, rıza, eziyetlere sabır, halkı irşad, en ince edeptir. Duâsı red edilmez, her kes tarafından saygı ile karşılanır.

Râziye ile bundan sonra gelen **Mardiyye** makamında olan nefisler Kur'ân-ı Kerim de şu hitab-ı ilâhi ile taltif edilmiştir.

Allah-u Teâlâ öyle buyuruyor.

“ **Dön Rabb'ine! Sen O'ndan râzı, O senden razı olarak.** “ (Fecr süresi ayet 28)

Öyle bir halde dön ki, sen Rabb'inden hoşnut, Rabb'in senden hoşnut olmuştur.

6. Nefs-i Mardiyye :

Açıklanması : Bu makama yükselen nefis'ten Yüce Allah râzı olduğu için “ **Nefs-i Mardiyye** “

Adını almıştır. Râzı olunmuş nefis demektir.

Bunun seyri “ **Anillah** ” tır . Âlemi şu görünen şahadet âlemidir. Yeri Hafâdır. Hali Hayrettir. Yolu şeriat'tır.

Sıfatları : Allah ve Resul'ünün ahlâkı ile ahlaklanmak, hataları bağışlamak, ayıpları örtmek, güzel zanda bulunmak, herkese lütuf ve şefkat göstermek, insanları karanlıktan kurtarmak, onlara meyl ve muhabbet....

Ancak bu meyl ve muhabbet ancak Allah Teâlâ için olup, acıma ve şefkatten ibarettir. görünüşte insanlardan ayrılmaz, fakat batın'da (kalbi gönlü beyni / gizli alemi) Hakk iledir. kalbi masivadan (tüm kötülüklerden ve düşüncelerden) kurtulmuştur.

Muhtaç olduğu ilimleri Allah-u Teâlâ'nın izniyle mânâ aleminden madde âlemine taşır ki, insanlar istifade etsin.

İfrat ve tefritten kaçınır. Orta yolu takip eder.

“ Vâkıflar “ nefsin “ Râziye ve Mardiyye “ derecelerinde dirler bu dereceler “ Fenâfillah “

Makamında tecelli eder.

Allah-u Teâlâ o nefsi daha dünyada iken cennetle müjdeliyor.

7. Nefs-i Sâfiye :

Bu makamda nefis artık sâfileşmiş, süzölmüş, vücudun en kötü yeri ve parçası iken en iyi yeri olmuş, yani taş iken elmas olmuş / mücevher olmuş.

Bu makamda sâlik / kişi Hakkı-'ın elindedir. Hakk'ı bilir ve her şeyini de haktan bilir. Ne kendisini nede rızkını düşünür. **“Neme lazım o Sahibime aittir “** der.Çünkü O çok iyi bilir ve görür ki Allah-u Teâlâ evin sahibi, kendisi ise misafirdir.

Kişi, Rabb'inden başkasını tanımaz, her şeyini sadece O'ndan ister. Çıkacak hükm-i ilâhi'ye peşin olarak râzıdır. (kayıtsız ve şartsız Rabb'ine teslim olmuştur.

Onların vasfı kısaca şöyledir:

1--Onlar hakkın kölesidir. İyi bilirler ki, Mevlâ dilerse tutar, dilerse atar. Dilerse muhafaza eder, dilerse muhafaza etmez.

2—Onlar bir damla rahmet-i ilahi'ye muhtaç olduklarını bilirler.

3—Bildirilmedikçe, bildirilmeyen hiçbir şeyin bilinmeyeceğini bilirler.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor.

“ Her ilim sahibinin üstünde daha üstün bir bilen vardır.”(Yusuf süresi ayet 76)

İlâhi Vaad :

Allah-u Teâlâ nefsi ile cihad yapan kullarının yardımında bulunacağına dair âyet-i Kerime'sinde şöyle buyuruyor.

“ Bizim uğrumuzda bizim için mücadele edenlere elbette yollarımızı gösteririz. Şüphesiz ki Allah ihsan erbabı ile beraberdir. “ (Ankebut: 69)

Bu ayeti kerimede bir çok ince sırlar vardır. Yolunu açtığı zaman önünü görüyorsun. Bu ise o hale erdirdiği kişilere mahsustur. O noktaya vardığın zaman sen artık bir robot bir perde oluyorsun. Doğrudan doğruya “ Ben seninle beraberim.” Buyuruyor. “ Ben seni destekliyorum, yürü!” buyuruyor.

Yolunu açmazsa önünü göremezsin. Hidayete erdirmezse bilemezsin, imanını kemalleştiremezse, göremezsin. (“Nefis ile mücadele kitabından alınmıştır.Hakikat Yayıncılık.sayfa: 51-71 den)

Bir hadis-i Kudsi 'de şöyle buyuruyor.

Bana bir karış yaklaşan kimseye ben bir arşın yaklaşırım. Bana bir arşın yaklaşan kimseye, Ben bir kulaçyaklaşırım. Bana yürüyerek gelene Ben de koşarak gelirim.”(Buhari, Müslim.)

Hadis No: 1876= Abdullah ibnu Amr, İbnu'l As (r.a.) rivayet ediyor.
Resulüllah (s.a.v.) şu duayı okurlardı.

“Huşu duymaz bir kalbten Sana sığınırım, dinlenmeyen bir duadan Sana sığınırım, doymak bilmeyen bir Nefisten, fayda olmayan bir ilimden, bu dört şeyden sana sığınırım.”

Tirmizi, Daavât,69,(3478) Nesâi, İstihaze 2,(8,255, Cami'ü-s Sağır Kütub-i Sitte 6 / 101))

BİR HİKAYE YAZIP BAŞKA KONUYA GEÇELİM Mİ?

Zamanın en büyük hükümdarın köşkünde gece geç saatlerdi aniden köşkün her tarafını saran bir yangın çıkar, hükümdarın kızı üstünü giyemeden üzerindeki o zamanın bikinileri ile tabiri caiz ise yarı çıplak yangından kaçır. Her taraf karanlık, hükümdarın kızı tesadüfen bir kapıyı çalar o evde de tek başına yaşayan bir dini öğretim ve eğitim dersi gören 25-26 yaşlarında bir genç erkek yaşamaktadır.

Kız kapıyı çalınca, genç erkek kapıyı açar, kız nasılsa bu evde bayan var olduğunu düşünür hızla içeri irer.

Erkek şaşkın, eli ayağı titriyor, hiç beklemeden ne olup bittiğini bilmeden bir yarı çıplak genç kız kapı çalıyor ve kapı açılınca hızla içeri giriyor. Tabiri caiz ise genç erkek şaşkın ördek gibidir kendimizi onun yerine bırakalım, nasıl şoke olduğunu tahmin edelim.

Genç kız evde bayan olmadığını öğrenince, yerde serili olan yatak çarşafını kendisine sarar ve köşeye çekilir, yangının sonunu bekler. Bayandan çıt yok, ben kimim kimin kızımı niye geldim hiçbir açıklama yapmıyor öylece, Erkek genci uzaktan seyir ediyor.

Genç erkek aman Allah'ım bu ne lütuf, bu geç saatlerde süper güzel bir bayan bana gelmiş yatağımın köşesinde oturmuş beni bekliyor.

Çok, çok heyecanlı nefis-i kötülüğe gitmesi için onu kışkırtıyor, bir yandan nefis bir yandan şeytan, onu fitliyorlar zorluyorlar, nefis-i son haddine gelince;

Genç erkek zina yaparsam cehenneme girersem acaba ateşe dayana bilecek miyim, bir deneme yapayım der. Işık veren o zaman ki yanmakta olan gaz idaresi (şimdiki mum gibi) yanan ateşin üzerine şehadet parmağını tutar parmağı yanınca hızla parmağını çeker, ben ateşe dayanamam bu nedenle kıza saldırmaktan vaz geçer, tekrar nefis onu zorlar. Tekrar parmağını ateşte yakar, ve der ki, yok ben

Allah'tan korkarım, Cehennem ateşine değil bu küçük mumun ateşine dayanamıyorum cehennem ateşine nasıl dayanacağım, derken, verhasil sabaha kadar nefsi ve şeytan onu zorlar o ise parmağını yakar.

Sonuçta: çok yanan şahadet parmağını ilaçla tedavi etmeye bezle sarar ve Sabah namazı kılmak için camiye gider.

O sırada kızda kaçır ailesine yetişir, hükümdar kızı için çok büyük endişe duymuş, kızı ise olan biteni, hükümdar olan babasına anlatmıştır.

Sabah olur hükümdar kızını alır medreseye giderler, hocaya derler ki bütün talebelerini topla kaç kişinin şahadet parmağı yanık ve bezle sarılı ise yanıma getir. Hoca aynisini yapar. Yalnız bir talebenin şahadet parmağı yanık ve sarılı olduğunu görür ve o talebeyi hükümdara götürür.

Genç erkek o kızın hükümdar kızı olduğunu hala bilmiyor. Bir gariban kız olarak biliyordu.

Genci, Hükümdar'ın huzuruna çıkarınca genç şok olur, ben ne yaptım ki, hükümdar medreseye kadar gelmiş beni çağırıyor, titriye, titriye hükümdarın huzuruna çıkarılır.

Hükümdar, gence sorar senin parmağına ne oldu niçin bağlamışsın, genç kekelemeye başlar hükümdar her şeyi gerçeği neyse anlat yoksa sonucuna katlanırsın.

Âlim olan hocaları da ne olup bittiğinden haberi olmadığı için şaşkın, şaşkın hükümdar ile genç talebesini izliyor.

Genç olayı olduğu gibi, ayrıca hükümdar kızının da babası olan hükümdara anlattığı gibi anlatır.

Hükümdar, Gence şöyle der, evladım, bizde gençlik gördük, senin gibi nefesine hakim olan genç-i görmedim ve duymadım, gerçekten sen taktir edilecek örnek bir gençsin, nefesine hakim oldun bu kız hükümdarın kızı olduğunu bilmediğin halde kızımı ve bizleri üzmedin, Allah korkusundan en ufak bir yanlış yapmaman senin dürüst ve Allah'tan korkar birisi olduğunu nefesine sahip ve nefisini dizginlediğin için sen ne istersen seni ödüllendirmek istiyorum.

Genç ben her şeyi Allah'tan korktuğum için yaptım mükafatını da Allah'tan bekliyorum, sizden de hiçbir şey beklemiyorum der,

Hükümdar mademki öyleyse; Allah'ın bir lütfü olarak kızımı sana nikahlandırmak istiyorum ve seni hükümdar yardımcım olarak ta görevlendiriyorum der.

Gençte bu teklifi seve seve kabul eder.

İki dakika kişisel olarak Tefekkür edelim mi?

Bakın bir gece nefesine hakim olan gence Allah-u Teâlâ onu nasıl ömür boyu ödüllendiriyor.

Nefsimize hakim olursak, kulluk görevimizi de yaparsak, inşallah dünyamızı da ahretimizi de kazanırız.

Son bir dörtlük şiir okuyup başka konuya geçelim.

Acaba sen Rabbine karşı kendi nefsinı terbiye ettin mi?
Sen nefsinı terbiye edemezken, çocuklarını nasıl terbiye edeceksin.
Önce nefsinı, kalbini ve beynini temizleyip, Rabb'ine kulluk
etmelisin,
Sen dünya içinde ol ama dünya senin içinde asla ve asla olmasın.

**ALLAH RIZASI İÇİN BUNU OKUDUKTAN SONRA HAPS ETMEYİN! İNTERNET ARACI İLE
MAİL ÇEKİN FOTOKOPİ ÇEKİP YAKINLARINIZA VE KOMŞULARINIZA GÖNDERİN BU
TAFSİYEME UYARSANIZ DİLERİM ALLAH-U TEÂLÂ'DAN, İLMİNİZİ, İMANINIZI,
TAKVANIZI, SABRİNİZİ ŞÜKRÜNÜZÜ VE MALİNİZİ ARTIRSIN ALLAH TÂLÂ SİZDEN VE
BUNU HAZIRLAYIP YAZANDAN BİN DEFA RAZI OLSUN SİZİ VE SEVDİKLERİNİZİ HER
TÜRLÜ KAZA VE BELALARDAN KORUSUN , DÜNYA VE ÂHİRET GÖNLÜNÜZCE
OLSUN.... AMİN.. DUALARINIZI BEKLİYORUM.**

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sıra No:

KİBİR	4
Kibrin anlamı özet olarak,	4
Konuya başka bir pencereden bakılırsa,	7
Kendi ayıplarımızı görmüyormuyuz, “ ŞİİR	9
Hikaye	10
Kibrin zararları,	10
Dünyada kibirlenenlerin Ahiretteki halleri,	11
İsterseniz biraz da gizli “ Kibir’e “ bakalım.	12
Şiir	14
Bir Hikaye / Kıssa	15
Günah işlemenin aslında şu üç şey vardır.	15
UCUP	18
Son durak,	24
<hr/>	
GIYBET / DEDİKODU / ÇEKİŞTİRME	23
Gıybetin özet anlamı, (öz olarak.)	25
Gıybetin bazı nedenleri,	25
Efendimizin (s.a.v’in Mirac’ta gördükleri	29
Gıybet Orucu bozar	30

Göz ve el işaretiyle gıybet	30
Gizli veya İmalî gıybet	31
Gıybetin caiz olduğu yerler,	32
Kimlerin gıybetinin yapılması caizdir.	33
Bazı inceliğe çok dikkat edelim,	36
Koğuculuk (Söz götürüp getirilmesi)	38
Hikaye	40
Bir Dörtlük Şiir	42
Gıyabında mümin kardeşini savunan	44
Mümin kardeşini gıyabından savunmayanlar	44
Sü-i zan (Başkası hakkında kötü düşünmek	45
Günahı olmayan bazı zanların açıklanması	48
Gıybetin Kefareti	48

KISKANÇLIK (HASED)	54
Çok, çok dikkat İlk İşlenen günahlar kıskançlıkla başlamıştır.	55
Ey Müslüman Kardeşim,	55
Bir Hikaye	59
Ağzından çıkanı Kulağın duysun,	59
Hz. Lokmanın Oğluna tasfiyesi	60
Bir Şiir	61
Hikaye	62
Kimlerin duası kabul olmaz,	63

Güzel ahlak-----65

Bu çok önemli Hadisi Dikkatle okuyalım,_____	68
Tefekkür'ün anlamı nedir._____	71
Şimdi Güzel Ahlak ile ilgili Tefekkür'e geçelim,_____	71
Şiir_____	74
Köpek'te bu anlamlı güzel ahlaklar olduğunu beyan ediliyor._____	74
Hikaye_____	78
Güzel Ahlaklı olmanın fazileti_____	79
Alimlerin Güzel ahlak üzerine görüşleri,_____	79
Güzel Ahlakın dinimizdeki yeri_____	83
Hikaye / Kıssa_____	84
Büyüklerimiz güzel ahlak ile ilgili şöyle buyurmuşlardır_____	85
Bir Hikaye / Kıssa_____	85
Güzel ahlak ile iman arasındaki münasebet_____	86
Bunlara çok dikkat edelim,_____	88
Ağlaya, ağlaya figan edersin,_____	89
Dikkat Dikkat öbür dünya ya Hava yolları,_____	90
Güzel ahlak sahibi olmanız için güzel ahlak sahibi arkadaş seçin,_____	92
Güzel ahlak sahiubi olmak için öfkemizi yenmek lazım,_____	92

TEVAZU-----95

Bir Hikaye / Kıssa	96
Ne Mutlu bize	97
Hikaye	97
Onlar zengin ser fakir ol Şiir	98
Bu konuyu sizinle paylaşmak istedim,	99
Kıssa / Hikaye	99
Cehennem kimselere yasaktır	101
Kıssa / Hikaye	101
Bir kıssa	102
Biraz da Tevazudan söz edelim	103
Bu büyük Tevazu'ya bakınız.	104
Hız, Mevlana'dan bir örnek	106
Efendimiz (s.a.v.) ile üç ashaba ile aralarındaki büyük Tevazu'ya bakın	106
Bir Kıssa / Hikaye	107

NEFİS-----109

Nefis nedir,	111
Nefis Yedi Başlı ejderhadır,	111
Nefis Şeytandan daha azılı bir düşmandır,	112
Nefsin şu hallerine çok dikkat edelim,	113
Ey Nefsim senden utanıyorum, “ Şiir “	114

Hikaye_____	117
Nefsimize nasıl ıslah ve muhalefet yapabiliriz _____	119
Ey Nefsim_____	123
Nefsin hilelerine aldanma_____	123
Kıssa / Hikaye_____	124
Nefsin tehlikeli afetleri,_____	124
İki Dakika Tefekkür edelim mi?_____	125
Kişi her akşam yatarken nefsinı hesaba çekmeli,_____	125
Bize Yazıklar Olsun_____	126
Bir Hikaye / Kıssa _-----	127
Nefis ve derecesi_____	130
İsterseniz bu meşhur yedi nefsi azda olsa tanıyalım_____	130
1—Nefs-i Emare_____	131
Nefsi Emare derecesinde bulunan insanlar üç sınıftır. _____	132
2—Nefsi Levvâme (Nefsi Levame nedir.)_____	133
3—Nefs-i Mülhime,_____	135
4—Nefs-i Mutmeinne_____	137
5—Nefs-i Razziye_____	138
6—Nefs-i Mardiyye_____	139
7—Nefsi Saffiye_____	140
Onların vasfı kısaca şöyledir_____	140
İlahi Vaad_____	140
Hikaye, Kıssa _____	141

